Carl Ewald

Erotik

Carl Ewald

Erotik

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Carl Ewald: *Erotik* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Carl Ewald: *Erotik* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

CC BY NC SA

Højsommer

Der lagde sig sagn om de to's sejlads. Og der gik år, inden sagnene døde.

Oscar Muus Mørck var vendt hjem til Sundkøbing aftenen forud – efter fem års fravær. Nu lå han og drev i sundet med sin båd, røg sin cigar og spejdede mod kysten. Han så mod sin gård, der bred og rød og stærk brød op af Skovvænget, som var den en herreborg med hals- og håndsret over det ganske land, – mod byen, der lå så lun og så lille med sine fromme kirketårne og lange, lave købmandshuse om havnemolen. Han så ud over sundet, der bredte sig hvidt og dødt i middagsheden, en nøgen, trælsom landevej, som ingen gad befare, der ikke havde ærinde.

Han kunne intet mærkeligt opdage. Og han tænkte på, hvad det var for en ond skæbne, der havde drevet ham hjem til denne smilende kedsommelighed. Det var ham en uhyggelig gåde, hvordan han skulle få has på dagene.

Han kunne invitere Sundkøbings bedsteborgere, synge franske viser for dem og drikke dem på pelsen. Han kunne gøre kur til døtrene og lade sig kure til af mødrene. Han kunne … han kunne ingenting, han gad.

Så tog han sejlet ind, fortøjede båden ved resterne af en gammel bro i Vingenæsskoven og balancerede i land over en række store sten. Hjælpeløs stod han og så sig om … en pokkers køn fyr. Høj, bredskuldret, sværlemmet, en lille smule duknakket, en lille smule slap i knæene, men begge dele, som

var det bare af dovenskab. Og hans dovenskab var så smuk. Han havde ganske regelmæssige ansigtstræk, men hans største skønhed var et mægtigt, mørkblondt fuldskæg, der nåede ham godt ned på brystet. Hans hår var blødt og tæt og kortklippet, hans nakke bred og brun og fin. Om hans øjne sagde alle mænd, at de var døde og dumme. Men det var, fordi han *så* kun kvinder.

Med begge hænder i lommen og hatten ned i nakken slentrede han ad stien langs stranden. Men da han nåede ud i skovbrynet om engen, gjorde han pludselig holdt og stirrede ned i græsset foran sig. Han tog hænderne op af lommen, smed cigarstumpen og stirrede.

Der lå simpelt hen en ung dame og sov. Hun lå på ryggen, med hænderne foldede under nakken. Ærmerne var gledet helt op, og armene var så fine og kraftige, at Oscar Muus Mørck ydede dem sin fulde beundring. Neden for den hvide lærredskjole stak en sortstrømpet fod frem, og den var lige så upåklagelig. Men hendes mund var halvt åben og hendes næsebor temmelig store. Han tænkte, hun ville være endnu kønnere fra den anden side. Forsigtigt listede han sig bag om hende, trådte på en gren og så frygtelig forskrækket ud. Men damen sov trygt. Så lagde han sig til rette med hovedet støttet i hænderne og studerede omhyggeligt sit fund.

Han kendte hende ikke, og kunne ikke rigtig regne ud, hvor hun skrev sig fra. Der lå almindeligvis en del badegæster i Vingenæs, men sådan så hun ikke ud. Københavnerinde var hun i hvert fald ikke, dertil var hun for frisk og brun. Og så var der hendes toilette … det var fikst nok, men der var noget over det ligesom fra i fjor. På den anden side var det nu ikke videre

rimeligt, at en af de Sundkøbing damer lagde sig til at sove midt i skoven.

Han kunne ikke hitte rede i det og ærgrede sig over det. For han ville gerne vide en smule besked, inden hun vågnede.

Skyggen veg ind under træerne, og solen skinnede allerede på hendes ene albue. Han tog sin *en-tout-cas* og slog den op over hende, – selv dækkede han sig ugenert under hendes parasol. Nu var han klar til at begynde kampagnen; men tiden led, og hun gjorde ikke mine til at vågne. Han tændte sig en frisk cigar og begyndte at kede sig betydeligt. Og mens hans kedede sig, og hans tanker vedblivende var optaget af hende, reducerede han hendes formentlige værdi til det mindst mulige. Sandsynligvis var hun baronessens kammerjomfru ... eller en omrejsende skuespillerinde ...

Da flyttede hun lidt på sig, strakte armene i vejret og gabede ganske afskyeligt. Hun missede med øjnene og sukkede, rejste sig så med et pludseligt sæt over ende og stirrede på den fremmede *en-tout-cas*, der dansede hen i græsset. Langsomt drejede hun hovedet og så lige ind i Oscar Muus Mørcks beundrende øjne. Et par sekunder så de på hinanden, og han gjorde hende i sit hjerte afbigt for sine tanker. For disse undrende øjne var så uskyldige, denne bløde, vigende mund så frisk, at han øjeblikkelig så, at hans ny bekendt var en kvinde, der havde hele sin gyldne skat i behold.

Så smilte han og hilste, men rejste sig ikke op og blev ved at se på hende.

"Jeg har vist sovet," sagde hun. Og lige som hun havde sagt det, blev hun lysvågen, sprang op, rettede på sin dragt med et rask tag i kjolelinningen og tog sin hat og sine handsker.

"Det har De ganske vist, frøken. Og jeg har våget over dem. Her har ikke været andre end to røvere. Dem hængte jeg henne i skoven. Jo – og så en bjørn, som jeg drejede halsen om på og smed i vandet."

"Det var da en Guds lykke, at hr. Mørck var hos mig," sagde hun smilende.

"Frøkenen kender mig? – Så er De sagtens fra Sundkøbing? – Får jeg lov at vide, hvis ridder jeg har været?"

"Jeg hedder Ingeborg Nielsen."

Han så uhyre eftertænksomt hen for sig og rystede på hovedet.

"Jeg kender Dem ikke. Men det er også fem år, siden jeg sidst var i byen. Den gang gik De formodentlig på frøken Mortensens anstalt?"

"Det gjorde jeg," svarede Ingeborg og knappede den sidste knap på sin handske. "Og hvis De nu ville give mig min parasol, ville jeg være Dem meget forbunden."

Han blev ganske roligt liggende og gjorde slet ikke mine til at aflevere sit rov.

"Jeg begriber ikke, hvorfor jeg skulle give Dem den, frøken Ingeborg Nielsen," sagde han med eftertryk på navnet. "Jeg keder mig aldeles forfærdeligt, og De skylder mig da allermindst et kvarters passiar til gengæld for bjørnen og de to røvere. Jeg sætter, De var blevet bortført og solgt til sultanen af Tyrkiet?"

"Jeg lader mig ikke bortføre."

"Lader De Dem heller ikke æde? Jeg mener bjørnen ... hvis den nu havde sat Dem til livs med hud og hår og bare levnet denne ufordøjelige røde parasol til Deres sørgende familie?"

"Lad gå da," sagde Ingeborg muntert og satte sig resolut i græsset.

Oscar Muus Mørck rejste sig halvt op og rakte hende den røde parasol.

"Man skulle ikke tro, De var fra Sundkøbing," sagde han. "En dansk dame kan aldrig tage sig i en lidt aparte situation. Enten tuder hun, eller hun prostituerer sig."

"Ja – så er jeg temmelig sikker på, at jeg prostituerer mig."

Han så lidt på hende og brast så i latter.

"Er det måske en ny situation, jeg skal tage mig i?" spurgte hun.

"Nej, det ved Gud det ikke er. Det er bare den gamle. Jeg tænker på, hvor De har ret i det, De der sagde. Om de gamle sippernipper i Sundkøbing vidste, vi to sad her, gav jeg ikke to skilling for Deres rygte. – Hvad mener De f. eks. om oberstinden?"

Hun lo, og han blev ved:

"Og jeg vil dø på, De ved det allerede. Jeg kender Dem. Jeg har aldrig gjort noget, uden De vidste det fem minutter efter. Og De ved en god del om mig, som jeg aldrig har gjort. De er forfærdelige. Hvad skal vi gribe til? Der er vist ingen anden udvej – De kommer til at gifte Dem med mig lige straks, frøken Ingeborg Nielsen. – Vil De?"

"Tak – må jeg betænke mig et par minutter."

"Ja – De må for Guds skyld ikke undervurdere skandalen. Deres opførsel er virkelig højst upassende. Alle Deres veninder ville gøre ligedan, om de blot turde. Men de tør ikke. Og derfor melder de Dem til politiet."

"Så farligt er det vel heller ikke. Folk skal jo ha' lidt at snakke om."

"Det er ikke det," sagde han, pludselig alvorlig. "De godtfolk bærer alle sammen – gamle som unge på en overskydende elskovslængsel, og det er den, de giver luft i sladderen. De gamle ærgrer sig over det, der gik deres næse forbi – de unge sidder tålmodigt og venter på en mand med "reelle hensigter". Og imens banker måske en brav og "reel" kærlighed forgæves på deres dør."

Hun prikkede med parasollen i jorden og så ud over engen. Så rejste de sig begge to.

"De siger ingenting?"

"Jeg tænker på det, De sagde," svarede hun.

De gik ad stien tæt ved hinanden.

"Kan De ærlig talt tænke Dem noget mere modbydeligt end en mand med "reelle hensigter?" ... Noget mere dumt – noget mere fornærmeligt? ... Når De er rigtig ærlig? Og hvorfor skulle De ikke være det? ... her!"

Ingeborg nikkede.

"Se nu engang. Jeg træffer en smuk kvinde – jeg sidder over for hende og glæder mig over hendes skønhed. Ordene flyver mellem hende og mig som de glade øjeblikkets solskinsbørn de er. Var *hun* så smuk, og var jeg en mand, om jeg rynkede min pande og spurgte mig selv: Vil du nu også ægte hende? ... for ellers har du ikke lov til at bringe hende din hyldest. Er du sikker på, at du vil spise og drikke med hende, så længe I evner at spise og drikke? Vil du gå med hende under armen dag ud, dag ind, kysse hende, enten hun er sur eller sød, tage hende i favn, enten hun er kold eller varm, begrave hende under tårer,

når hun er død, og binde flor om din hat til hendes sørgelige amindelse?"

De gik videre, og han blev ved at tale. Hun så ned i det sortblanke vand, der gyngede småt og lydløst ind under bøgenes brede skærme. Var der et sted en rift i skærmen, brød refleksen fra den flimrende sø gennem løvhanget som et stik, der gjorde ondt. Hun tænkte ikke synderlig over hans ord, sagde heller ikke stort selv, smilte bare og nikkede og havde fornemmelsen af, at hun hørte et fint og fornemt stykke musik.

Og pludselig for der i hende en forskrækkelse over, at hun var kommet den fremmede mand så nær, at han kunne tale sådan til hende. Men straks efter smilte hun ad sin dumme frygt … hvad havde så det at sige?

Hun kom i tanker om alt det, hun havde hørt om Oscar Muus Mørck og hans fødeby. Hvordan dens forlorne værdighed smeltede under hans smil. Hvordan hans – somme tider højst betænkelige – ekstravagancer uden sky blev diskuteret af store og små, og hvordan der var ni dele beundring for én del forargelse i diskussionen. For han var byens kælebarn og hørte dog ikke byen til. Og folk der på egnen var ikke anderledes end andre mennesker. De vogtede omhyggeligt på hinandens dyd. Men de havde en god del til overs for det sære og dristige, ja selv for en lystig, varmblodig elskov – blot den var fremmed og fjern eller død.

Hun vendte ansigtet bort, for at han ikke skulle se det, og lo stille af sine bange tanker.

Og forskrækkelsen gav plads for en bevidst forståelse af, at hun for første gang i sit liv havde truffet en mand – som var

mand, uafhængig af alt andet, herre der, hvor alle de, hun kendte, lydigt bøjede nakke. –

De nåede stedet, hvor Oscar Muus Mørck havde fortøjet sin båd. Han spurgte, om han måtte sejle hende hjem? Og før hun fik svaret, tog han hende på sine arme og balancerede med hende ud over stenene. Så gjorde han båden los, rumsterede lidt med sejlet og satte sig lige over for hende med rorpinden i sin hånd.

"Der lod De Dem jo dog bortføre, frøken Ingeborg Nielsen."

"Det tager De ganske fejl i," svarede hun roligt.

Han mødte hendes blik, og det var så fuldt og så stort, at det overraskede ham. Han kunne ikke huske, han nogen sinde før havde truffet en så fuldkommen mangel på koketteri, og det var ikke frit for, at han blev en smule forvirret. Men så blev han pludselig varm om hjertet og nikkede frejdigt til hende.

"Ja, ja da," sagde han smilende. "Jeg er jo heller ingen røver. Jeg har aldeles ikke i sinde at sælge Dem, må De tro. I det hele har jeg ingen som helst "reelle hensigter". Jeg er bare forelsket i Dem, og jeg vil holde på Dem og min forelskelse, så længe det på nogen måde er mig muligt."

"Den forelskelse kom De let til – men det gør De sagtens altid?"

"Nej, såmænd gør jeg ikke nej," svarede han muntert. Og i det samme slog sejlet over og tog hendes hat med sig. De fiskede den op og lo ad det lille uheld. Men straks efter blev de tavse igen. Og det var så langt fra, at tavsheden trykkede dem, at deres forståelse voksede, mens båden umærkeligt gled hen over det blanke vand og de sad stille og så over sundet. Solen brændte med midsommerglød, og sejlet hang tungt og dødt.

Ingeborg kølede sit ansigt i den våde hat og viftede sig med parasollen. Men midt ude i sundet krusedes fladen af en brise, og derhen styrede Oscar Muus Mørck.

"Der er ingenting så svært for en mand som at forelske sig. Især da for en ærlig mand, som kender kvinderne. Der er i kvindens hengivelse noget, som skræmmer. Hendes håndtryk er som en forlovelse, hendes kys som et ægteskabsløfte for syv lange liv. Og hvad skal en stakkels mand gøre med alt det, når han er drukken af elskov og giver alt, hvad han ejer, uden tanke om gengæld eller vinding eller tab – bare fordi han kan ikke andet? Mens han glemmer himmel og jord og rækker armene ud mod hende – – så kysser hun ham tugtigt og kønt og beder ham tale med far og mor. Og husker han ikke, på hvad for betingelser det var, hun gav ham sit kys, så er han en forbryder. Ikke fordi han elskede for lidt, men fordi han elskede for meget. – Det er ulige kår."

Han talte stærkt. Og mens hun sad og lyttede, var der ikke i hendes tanke ringeste refleksion over måden, hvorpå dette kom til hende – bare glæde over, at det kom.

Nu var de midt ude i sundet, og vinden kom som ved et trylleslag. Båden stejlede som en hest, der sætter i spring, og sejlet fyldtes i et nu. Oscar Muus Mørck halede skødet stramt, stemmede foden mod toften og satte kursen ret imod Sundkøbing. Men Ingeborg satte sig til rette i vindsiden og stirrede frem efter. Tårnene voksede sig højere for hendes blik, byen foldede sig ud. Hun syntes, den var så lille. Nu så hun tydeligt borgermesterens grå gård – og oberstindens vinduer stirrede højt fra bakken i Mørkegaden – hun syntes, der var fler i dag end ellers.

Og pludselig blev hun sig bevidst en lede ved byen, hun aldrig før havde mærket noget til. Det var hende, som vældede al dagligdags småhed og dumhed og sladder for hendes øjne ud af husenes vinduer og døre og fyldte gaden, så der ikke blev rum til at leve. Hun syntes, de løb imod hende alle til hobe og rakte hals og kiggede og slog hænderne sammen og skreg op. Der kom en angst over hende, fordi hun skulle derind ...

Da vendte han for vinden i rutsjende fart. Båden krængede voldsomt over i den ene side. Rælingen lå et øjeblik under vand, og sejlet blev vådt. Men straks efter rejste det lille fartøj sig igen, stod ret op og ned, huggede et halvt minut og faldt så over i læ. "Tag Dem i agt!" råbte han, da sejlet slog over. Hun dukkede sig, han gjorde hurtigt skødet fast, og af sted fløj de på ny.

Ingeborg stirrede ned i vandet, men hun følte, hvordan byen svandt bag hende. Tårnene sank sammen igen, gader og huse flød i ét. Så løftede hun hovedet og så frem efter. Foran sig havde hun søen med skoven svømmende om sine rande, de hvide måger, der fløj, libellerne, der tumlede sig i sorgløs sommerglæde. Himlen var diset af varme. Men den voksende vind rev diset i tusinde stumper og stykker og spredte dem til alle verdens hjørner. Frisk for den over hendes ansigt, og hun blev rød i kinderne, og hendes øjne lyste.

Og i hende var der en mægtig jubel over, at han ikke havde *spurgt*, men bare vendt båden og styret til søs igen.

"Blev De bange?" spurgte han så.

"Nej, men jeg skulle jo hjem."

Det var slet ikke det, hun ville have sagt, og hun begreb ikke, hvordan hun kunne sige det. Hun skammede sig over løgnen og blev rød helt op i panden. Hun syntes, hun var så ussel og lille i

det øjeblik, syntes, hun havde sveget en tillid, der var vist hende, kunne gerne have grædt, fordi hun ikke holdt det mål, hvormed hun skulle måles.

"Og hvorfor så det? Haster det da så stærkt? Har De det ikke godt, som jeg? Mit liv er sandelig ikke så rigt, at jeg har råd til at afkorte en smule lys og munter glæde – – er Deres det? – Jeg ved ikke noget bedre end sådan en tur på vandet. Frisk luft i sejlene og sol over himlen ... Ja, ja ... Jeg mener det just, som jeg siger det! Det er jo akkurat, som om vi rejste i fremmede lande. Hver gang vi opdager noget sympatisk hos hinanden, glæder vi os, som man gør, når man kommer til en egn med kære, hjemlige træk. Og ser vi noget ganske fremmed og vidunderligt, så nyder vi det helt anderledes, end om vi kendte dets historie og dets modsætning og dets begrænsning. – Har jeg ikke ret? – Vi ved ingen ting om hinanden. Vi har ingen ting at glemme sammen. Men når sejladsen er forbi, har vi levet en stump liv sammen, og så har vi noget at mindes. – Er De vred?"

"Nej," sagde hun. Og hendes stemme lød så dyb og fremmed, at hun blev helt underlig til mode derved.

Oscar Muus Mørck tog hendes hånd og kyssede den.

Den gamle bondekone stod ved sit haveled i Tågerup Udmark og så mod Strandbakken. Trygt og tanketomt hang hendes blik ved hakket, hvor stien fra stranden tog tag i skræntens rand. Hun ventede sin dattermand hjem til midaften. Dag efter dag havde hun set hans runde ryg dukke op over bakken, og hun kunne ikke tænke sig den ting i verden, som skulle komme den vej fra uden ham.

Så skyggede hun pludselig med hånden over brynene og stirrede med stive øjne. På bakkeranden stod to fremmede mennesker – hun syntes, de var så underlig høje og ranke. De kom ned imod hende, og jo nærmere de kom, des mere blendede de hendes syn. Hun syntes, de gik så besynderlig frit over jorden, som hørte det alt sammen dem til. Og da de stod foran hende, så hun en højhed i deres blik og en ild i deres ansigter, så hun tænkte, det kunne gerne være en prins og en prinsesse. Duften af deres klæder forvirrede hende, klangen i deres stemmer var så sælsom dyb og klar. Hun glemte sin sædvanlige mistroiskhed og frimodighed og bøjede sig for dem, som man bøjer sig for Jordens mægtige, der holder liv og død i deres hånd.

De stod og så på det hvidkalkede afbyggerhus. To afpillede popler flankerede den ene gavl, og fattigmands trofaste træ, den mørkladne hyld, dækkede den anden. Taget var tungt og bullent af mos og græs, en himmelhøj skorsten red på mønningen som Don Quijote på sin Rosinante, bierne summede om tre lysegule halmkuber, glohede solsikker flammede i rad foran en grønmalet bænk, ellers var haven bare en skov af visne kartoffeltoppe om et gammelt æbletræ.

De skulle sidde på bænken, og de skulle kigge ned i den sorte brønd.

"Ja, det er nu så meget simpelt alt sammen," sagde konen.

Men Oscar Muus Mørck plukkede den største solsikke, han kunne finde, og fæstede den i Ingeborgs hat.

De gik ind og satte sig på slagbænken i stuen – den lave, lumre stue med solbrand på de tilspigrede vinduer, med summende fluer og stank af geranier. Henne i sengen sad en

halvnøgen treårs tøs med en skorpe i den ene hånd, den andens fem fingre spilede ud i luften, og mund og øjne spæråbne i umådelig forbavselse.

Konen bragte dem mælk i et blåmalet hankekrus og stod og så på dem med hænderne på sine brede hofter. De spurgte sådan, at hun følte sig dybt forpligtet til at svare. Ubevidst ledte hun fine ord og vendinger frem, men tav så midt i sin tale og lyttede til deres stemmer. For de ventede ikke på hendes svar. De sad, som var der bare de to i verden og ikke her, og hun gjorde sig ingen tanker derover, så naturligt var det.

Han stak hende en guldmønt i hånden, da de gik. Hun så på guldskillingen og viskede bordet af med sit forklæde og lagde den derpå og så på den igen og rystede på hovedet. Så gik hun udenfor og stirrede efter dem, som de skred op over bakken. Hun syntes, der lyste sol af deres skikkelser.

Hun rokkede gennem haveleddet og over marken og op til skræntens rand. Der gled deres båd over vandet. Hun stirrede med hånden over brynene. Vinden tog i hendes skørt og viftede med hendes tynde hårtjavser, men hun blev stående og så, til båden forsvandt bag pynten. Så gik hun hjem og satte sig på slagbænken, stirrede på guldmønten og sukkede for sig selv:

"Å, Herre Jemini – hvor var de kønne!"

Adam og Eva

Så tav han og bøjede sig ind imod hende for at fange hendes blik.

Hun sad lidt foroverbøjet, med hænderne i muffen, og så på sin fod, der stjal sig frem under kjolen. Det var, som lyttede hun efter et ord, der ikke var sagt endnu, men sikkert måtte komme, ... som tænkte hun efter, om det måske var sagt alligevel, men bare gået hende af minde.

Og han lod hende i ro. Han kendte hende jo og vidste, hun var ikke som de andre. Ilfærdig bad hans øje om svar, tålmodig tav hans læbe.

En af galleriets rødkjolede betjente drev langsomt gennem stuen, duknakket, med hænderne på ryggen. I døren stod han stille og kiggede tilbage på de to ... så forsvandt han. Men hans trin lød længe efter ham. Hun blev vakt ved forstyrrelsen, rettede sig i sædet og så efter lyden.

Så lagde hun sig pludseligt og stærkt tilbage i stolen og skød fødderne fra sig, løftede hænderne med muffen op til sin mund og så over mod den mørkrøde væg til venstre, hvor Paulsens *Adam og Eva* lyste i sin ensomhed.

Og lyden af skridtene døde hen, og hun var lige tavs, og der var ganske stille. Og herren ved hendes side blev bange for, at han skulle glide helt bort fra hende i tavsheden.

"Holder De også af det billede?" spurgte han, og han måtte rømme sig midt i sætningen for at få sin stemme til at klinge.

"Ja ... det er kønt. Skade kun, at Evas ben er så fortegnet."

"Hvor kan De sige det? Det må De ikke sige," sagde hun vredt og blev rød i panden. "Så gør De mig fortræd. Kender De ikke det, at der er kunst, man holder af, så man slet ikke tåler kritik? Det er, ligesom man ikke tænker på, om ens mor er køn eller ikke. Og sådan går det mig med det billede der. Hver gang jeg ser det, tager dets stemning mig helt og fuldt, og det ville være mig rent umuligt nogen sinde at tænke over, om enkelthederne var rigtigt gjorte. Jeg har aldrig set og aldrig læst så dejlig en fortælling om kærlighed og lykke. Der er ikke synd og ikke tvivl og ikke anger mellem de to, bare glans og glæde. Det er mig, som steg de ned af væggen med sol fra Paradisets have."

"Ja ... vist er det kønt," sagde han. Men hun sad tavs et øjeblik og så på maleriet, og hendes øjne strålede.

"Min bedstemo'er havde en storstilet gammel evangeliebog i fløjl og sølvspænder. Hun læste i den altid. Altid. Den lå om dagen på hendes sybord, om natten på en stol uden for hendes seng. Hun sagde, den gav hende svar på alle ting, løste hende alle tvivl, bar hende over alle vande. Da jeg var lille, prøvede jeg somme tider, om jeg ikke også kunne få den underlige gamle bog til at tale. Og når jeg så ikke kunne og græd for det, så sagde bedstemo'er, at jeg var for ung, det kom nok, når jeg blev ældre. – og ser De ... billedet der ... jeg tror, det er sådant noget for min ungdom, som evangeliebogen var for gamle bedstemo'er. Mange, mange gange har jeg gået i kirke hos det. Det hjælper mig, når jeg har det ondt, og det sætter seglet på min glæde. Jeg gik herop, når jeg var træt af at danse, ked af at læse, led ved at sy og gå i huset. Når det var dødt og tomt i mig, og jeg syntes ikke, livet var værd at leve. Og så når jeg var sådan, at jeg ikke kunne stå og gå for uro og længsel ... efter en at holde af, forstår

De nok? Unge kvinder tænker aldrig på andet. For der er ikke andet."

Hun bøjede sig fremover og så på sine fødder. Han famlede efter hendes hånd, og hun gav ham den roligt uden at se op.

"De siger, De elsker mig," sagde hun så. "Og jeg tror Dem godt. Hvorfor skulle De lyve? Men der er så mange slags kærlighed til. Og nu skal De vide, hvad jeg forlanger af den mand, hvem jeg skulle give mig til i glæde. Jeg ville ikke spørge ham, om han havde holdt af andre før mig. Hvad kunne han gøre for det, om han havde det? ... og hvad kom det os ved! Jeg ville heller ikke bede ham love mig, at han ville holde af mig for bestandig. Hvor skulle han kunne love det? Og hvor skulle jeg kunne klage, om jeg så kun havde været hans og han kun min et år, en måned, en dag? Men jeg ville vide, hvad jeg var ham værd."

Hun tav og bøjede sig dybere ned over sit skød. Så rødmede hun pludselig stærkt og trak fødderne ind under kjolen. Hendes hånd rystede i hans, og hendes blik fløj usikkert hen over gulvet. Men straks efter løftede hun hovedet igen og så ham trohjertet ind i øjnene.

"Hvorfor skulle jeg ikke sige Dem det, som jeg tænker det? Jeg har aldrig set andet end ærligt og bravt af Dem, og jeg ved, De vil ikke bedrage mig. Derfor skal De vide, at for den mand, jeg gav mig hen til, ville jeg stå som Eva der på billedet for Adam. Min længsel ville være nøgen for hans blik som hun. Jeg ville være for lykkelig til at tinge med min kærlighed, ... for stolt og for kærlig til at skjule en fold i min sjæl. Og *derfor* ..."

Hun havde rejst sig, og han gjorde uvilkårligt det samme. De så begge over mod maleriet. Hun var rolig og ikke det ringeste

forvirret. Men det var, som ledte hun efter ord, der var klare og kønne nok til at bære hendes tanke.

"… derfor måtte der i hans kærlighed være den dybe forundring som i Adams. Se på ham … se, hvor han rejser sig på albuen. I næste nu springer han op og fanger hende i sine arme. Og så slipper han hende og stirrer på hende i målløs undren og favner hende igen. Og sådan måtte det være. Jeg måtte være for ham som en åbenbaring. Der måtte være om os stilheden fra Paradisets have. Jeg måtte kunne høre hver fugl, der sang … hver rose, der brast i lunden, måtte være min. Mit kys måtte stryge ethvert minde om andre kvinder ud af hans sjæl. Jeg måtte ikke være den, han valgte sig blandt de mange … jeg måtte være ham som den første kvinde, han så."

Hun tav. Og ganske langsomt vendte hun sit ansigt om imod ham. Men hun mødte ikke hans blik. Og uden at de rigtig vidste, hvordan det gik til, kom de ud af stuen og gik ved siden af hinanden ned ad trappen. Hun samlede sin kjole i sin venstre hånd, hans højre gled ned over balustret. De var de sidste på galleriet, og der var ganske stille om dem. Så blev med ét en dør smækket i deroppe … De hørte nøglen dreje om med en skarp klang, og de stod stille og så et øjeblik på hinanden med bedrøvede øjne.

Så gik de igen, ned ad trappen, gennem vestibulen, ud over gårdens fliser. De blev stående i mellemporten og så på gipsafstøbningerne, men ingen af dem sagde et ord. Og de gik videre, langsommere og langsommere, til de stod på Kongens Nytorv.

"Ja … det er sandt. De skal jo om ad Bredgade," sagde hun så og rakte ham hånden til farvel. Han trykkede den tavs, og de gik

hver sin vej. Og ingen af dem så sig tilbage.

Rebelsk

En broget, brusende strøm gennem korridoren. En hvisken og tisken på trapper og gange … en sludren og pludren, så luften dirrede.

To og to – tre og tre slyngede sammen arm i arm drev de hen ad gangen. De tog hinanden om livet og kyssede hinanden og gned hovederne sammen som får på marken. Så mødtes kæderne og veg til side … så løste de sig op igen og knyttede sig på ny i nye skikkelser. Så kom en enlig fugl svævende, blev omarmet og fanget og bortført. Og så klumpedes kæderne sammen i lyttende virvar om en, som fortalte.

Og gennem de store ruder dryssede junisolen sin varme glans over alle de unge hoveder, der bøjede sig mod hverandre med skilte læber og leende øjne.

Med kendermine strøg den dem over de fristende nakker, de klare, glatte pander. Listigt lagde den sin refleks langs en slank og blød kontur … nu kælede den for en arm, der stjal sig ud af ærmeblonden. Nu kyssede den skælmsk en syttenårs ferskenkind … nu tvang den en buttet lille hånd til at skygge over panden, så blikket fik dybere glans under øjenvipperne. Her ødslede den bunker af smil for at slå et blink ud af en mørk barrége, der strammede sig over et rundt bryst … dér druknede den fortvivlet sine stråler i bløde kashmirs folder … hist vandt den hoverende sit gnistrende gyldne bælte om en silkedækt midje.

Og fandt den en og anden, der trykkede sig op i en krog og så lidt tungt ud over myldret – så gik den hende nænsomt forbi og

lod hende sidde ensom i skyggen med hendes tunge tanker.

En broget, brusende strøm ... en bølgestrøm, der slog mod skolens sluse. Hvert pigebarn et suk mod det fjerne, ukendte, dårende ... hver barm en bølge, der steg og sank og steg igen og længtes mod en fristende frihed, hvis billede voksede sig stort og skønt under anelsens og længslens varme åndepust.

Og anelsen sneg sig om mellem de voksne børn og hviskede dem sære ting i ørene – ting, de ikke forstod, men gerne gad høre. Så klyngede de sig tættere til hverandre, hviskedes og kyssedes og narredes som kærestefolk.

Skoleuret ude i gården slog sine fem klynkende slag. Pludderen steg med ét til en svimlende højde under trykket af alt det, der skulle siges i sidste øjeblik. Så blev der klappet i et par hænder, og strømmen skiltes i kvidrende flokke. Hver flok fandt sit klasseværelse, hver kvidrende fugl i flokken sin plads og den stemning, som skulle bære hende ind i timen, der kom. Der var fugle, som hang med næbbet og angrede skovsviren i går og fo'r med forvildede øjne op og ned ad de skrækkelige, tæt trykte sider. Der var artige fugle, der sad med næbbet spidset til et "må jeg – må jeg!" når andre næb gik i baglås. Og der var fuglen ligeglad, der kvidrede endnu og lod tysk grammatik og verdenshistorie være, hvad de være ville.

Efterhånden stilnede det af. Lærerpersonalet kom hen ad gangen – – en, der undertrykte en gaben, så en, der gabede sine kæver af led – så et par i ivrig passiar. Den sidste kom og forsvandt i sin klasse. Stolebenene skrabede mod gulvet, når de unge damer i ærbødighed rejste sig for deres vejledere, og så lukkedes døren for sidste gang. Af og til lød derindefra en munter kor-latter eller et salvelsesfuldt visdomsord, der blev

gentaget med forstærket stemme og lød underlig brægende ud i den tomme korridor.

Ellers var der tyst i frøken Heuchs højere dannelsesanstalt. På gulvet henne i gangen lå et tabt hårbånd og en forkrøllet konfektpose. Hist og her stod skydedøren åben på et af skabene, hvori damerne hængte deres tøj. Et skinnende rødt silketørklæde var faldet ned fra knagen og fejede støv med sine frynser, en enlig galoche stod og gabede.

Der var ikke et menneske på gangen.

Men pludselig begyndte det at spøge i et af skabene. Der var nogen derinde, der rumsterede på det ivrigste ... der blev vrikket og skubbet og stønnet af anstrengelse. Der var en dæmpet, men meget fornærmet stemme, der sagde: "Vil du –?" – "nå da!" – "nu har jeg da aldrig" –. Og endelig blev skabsdøren skubbet så meget til side, at en hånd kunne komme ud.

I det samme knirkede fløjdøren ud til trappen ... hånden forsvandt som et lyn, og alt blev stille.

Frøken Clementine Heuch kom langsomt ned ad korridoren. Hun gik med hænderne på ryggen og så sig mønstrende om, standsede nu og da ved en dør og lyttede. Alle de åbne skabsdøre trak hun til, bukkede sig med besvær og puttede silketørklædet og galochen ind, hvor de havde hjemme. Så blev hun stående ved enden af gangen, hikkede højt og uceremoniøst og kløede sig betænksomt på armen, mens hun ledte efter en nøgle i sin lomme. Da den var fundet, satte hun den i låsen, åbnede døren og forsvandt med en lydelig gaben.

Hun gik op ad en trappe ... man kunne tydeligt høre hendes trin. Fod for fod tog hun det, tungt og dovent. Endnu en dør blev åbnet og lukket, og så hørte man ikke mere.

Spøgeriet i skabet begyndte igen. Skydedøren gled endelig til side, og et hoved stak ud. Et hoved, der ikke bestod af andet end det syndigste hårpur og så et par alt for store øjne, der spejdede til begge sider af korridoren, fæstede sig granskende på hårbåndet og smilte fornøjet til konfektposen. En støvle og et tyndt, sortstrømpet ben stjal sig ud af skabet og følte forsigtig med tåspidsen efter fast bund. Så kom overkroppen og endnu et ben og et skørtemylder, der blev bragt i orden med et par raske tjat af en rap lille hånd.

Et øjeblik stod hun stille og strakte lemmerne, der var blevet helt stive. Kjolen strammede sig over hendes skuldre og bryst, hendes fikse lille stråhat gled ned ad nakken og faldt på gulvet.

"Tutelite – tutelite – tutelite – la!"

Hun hoppede ned ad gangen, prøvede på, om hun kunne glide på is hen ad gulvfliserne og spillede bold med stråhatten. Så satte hun sig på en svagbenet rørstol henne ved vandkummen og morede sig med at dreje på hanen og pjaske i vandet, så det sprøjtede ud på gulvet. Men hun tog sig ikke i agt, blev våd, fornærmet og gik surmulende hen ad korridoren.

En gang imellem så hun utålmodig på sit ur ... stod så på tåspidserne for at kigge ud over skabene på skoleuret og se, om de stemmede. En tid fik hun til at gå med at lytte ved dørene og kigge ind ad nøglehullerne. Når hun kunne høre noget, truttede hun mund og vrængede ad læreren derinde.

Men det blev hun også snart ked af, stillede sig så med ryggen mod væggen og stirrede op i den blå himmel. Og som hun stod der og så, var hvert spor af kådhed borte fra hendes ansigt. Øjnene blev større endnu og stirrede underlig

melankolsk ... hun så gammel ud, gammel og træt med den grå teint og den store mund presset fast sammen i trods og smerte.

Hun stod der længe. Men så faldt det hende ind, at hun burde være forsigtig. Stille gik hun hen til trappen, åbnede fløjdørene så meget, at hun lige kunne stikke sit fugleansigt ud og lyttede opmærksomt.

Nu da ... nu kom der endelig nogen. Hurtige, lette trin ... første sal – anden sal – –

"Gud ske lov, du kom, Anna!" hviskede hun og fo'r imod en ung pige, der kom løbende op ad trappen.

Hun kyssede hende og krammede hende, så vejret gik fra dem begge to, trak hende ned til enden af gangen og tvang hende til at sætte sig på den svagbenede rørstol.

"Sikken idé af dig at komme herop, Marie! Hvis nu frøken Heuch så dig?"

Marie satte sig på hendes skød, slog armene om hendes hals og fniste.

"Jeg har været i skabet der – *der* du! Dragen gik lige forbi – å, hvor jeg grinte. Jeg sad derinde, hele frikvarteret, må du vide. Du – jeg stak en pose konfekt til Amalie Hastenfels ... å, for det grin vi havde! De vidste det næsten alle sammen."

"Gud, Marie dog!"

"Nå – hvad gør så det? De kan da ikke godt gøre mig mere, end De har gjort. Og jeg *ville* tale med dig en gang endnu ... og netop *her* – *her*, forstår du?"

Hun stampede med foden i gulvet og rystede sin manke, så den stod om hende.

"Men det er det samme," sagde hun lidt efter og kyssede veninden. "Jeg skal være god og stille og from som et lam. Jeg

ville bare kysse dig og tale med dig en gang endnu. Du er den eneste, jeg bryder mig om ... den eneste, der har været god imod mig."

Anna hængte sit tøj ind i skabet og lagde sine bøger fra sig.

"Stakkels lille Marie!" sagde hun og kyssede hende varmt.

Marie lænede hovedet mod hendes skulder, lukkede øjnene og åbnede dem igen og smilte ... et underligt, hemmelighedsfuldt smil. Hendes mund dirrede, og øjnene løb fulde af tårer. Men så tog hun sig sammen og rodede ivrigt i sine lommer, til hun halede et lille kræmmerhus op.

"Se nu her, du," sagde hun roligt. "Det er bare en rose ... hjemme fra mit eget træ ... den eneste, det har haft i år. Vil du give frøken Lund den fra mig, og hilse hende tusinde, tusinde gange – og kysse hende fra mig? Hun har også været god imod mig ... hun meldte mig aldrig, når jeg kom for sent. Og så strøg hun mig tit over håret og sagde "stakkels lille Marie", ligesom du. – Vil du?"

Anna nikkede.

"Og du vil altid holde af mig?"

"Ja."

"Al – al tid?"

"Hvor kan du spørge sådan, Marie!"

"Og blive ved at være min veninde?"

"Ja, ja."

"Min eneste – eneste – *eneste* veninde? Og ikke tro andet end godt om mig? – selv om selv om jeg løber *virkelig* bort med ham?"

"Gud fri os, Marie ..."

"Hys! Jeg siger ingenting ... jeg har ingenting sagt ... jeg ved jo ikke noget endnu."

Hun stirrede hen for sig og knyttede hånden. Men så tog hun sig i det igen og trykkede sig indsmigrende op til den anden.

"Det vil vi nu slet ikke snakke om," sagde hun roligt.

"Ja – men, gå nu ikke hen og bær dig helt galt ad, Marie. Husk på din mor ... og på mig og på os alle sammen. – Hvorfor kan I ikke vente, til han får eksamen og bliver officer? I kan jo holde af hinanden så meget, I vil. Det er der da ingen, der kan forbyde jer."

"Vente? Hvad skal vi vente med? Der er vel andre piger på sejsten år, der bliver forlovede. Og så, fordi han kun er kadet? Det har de vel alle sammen været engang, skulle jeg tro."

"Ja ... men du er da lovlig ung, Marie." Marie lagde hånden på hendes mund og så på hende med det samme underlige smil.

"Hys!" sagde hun stille.

Hun blev ved at se på veninden med det samme smil. Så blev hun med ét blussende rød og gemte sit ansigt op mod den andens skulder. Anna så forvirret på hende. Hendes hånd kom til at ryste i Maries. En stund sad de tavse, trykkede tæt op til hinanden. Så blev der sat en nøgle i døren for enden af korridoren. Rask blev den drejet om, og frøken Heuch stod foran de to.

Anna fo'r tilbage med et lille skrig, men Marie blev roligt stående, hilste nådigt på forstanderinden og afventede, hvad der videre ville ske.

Frøken Heuch måtte have tid til at fatte sig.

"Hvor tør De understå Dem til at komme her?" fik hun endelig frem.

Marie ville svare, men Anna trak hende forskrækket i kjolen. Så lod hun sig nøje med at binde sin hat overmåde energisk uden at tage øjnene fra den vrede dame.

"Hvad betyder dette her, Anna?"

"Anna har ingen skyld i det. Det er mig –"

"Jeg spurgte Anna!"

"Ja, men det er mig, De skal være vred på. Jeg ville tale med Anna … sige hende farvel. Og så gik jeg herop … og … og nu går jeg jo lige straks igen. Men De må ikke være vred på Anna, frøken Heuch. Hun ville så nødig … hun vidste slet ikke –"

Frøken Heuch målte synderinden fra hoved til fod.

"De er mig egentlig noget fordringsfuld, lille frøken," sagde hun med et smil, der bragte Anna til at fare sammen. "Jeg troede ellers, vi to var færdige med hinanden. Men som De vil. Måske De følger med mig ind i min stue, siden jeg nu engang har den uforskyldte ære, at se Dem heroppe. – Anna skal jo have dansk klokken seks?"

Hun drejede sig om på hælen uden at vente på svar, åbnede døren og gav sig til at gå op ad trappen. Marie gjorde en bevægelse, som om hun ville gå sin vej, men fangede i det samme et bønfaldende blik fra Anna.

"Vær kun ikke bange," hviskede hun og kyssede veninden i en fart. "Jeg skal nok klare det hele."

Så nikkede hun opmuntrende og gik bag efter forstanderinden, lukkede døren i med et lydeligt klask og vandrede så skridt for skridt til vejrs. Frøken Heuch sagde ikke et ord, vendte sig ikke om og skænkede ikke sin ledsagerinde ringeste opmærksomhed. Da de var kommet ind i "kontoret",

satte hun sig hurtigt til rette foran skrivebordet og lagde hænderne fast om stolearmene.

"Se så. Nu er vi ene. Måske konvenerer det Dem nu at sige mig, hvad De vil her?"

Marie satte sig uden opfordring på en stol ved siden af skrivebordet og så hen for sig med hænderne foldede i skødet. Hun var endnu blegere end før, men fuldkommen rolig, mens frøken Heuch mønstrede hende med sine skarpe øjne. Hendes tanker var åbenbart langt borte, og hun havde slet ikke hørt forstanderindens ord.

"Nå?" sagde frøken Heuch omsider. "Synes De ikke, jeg har ret til at være vred på Dem?"

Marie løftede hovedet og så sørgmodigt på hende.

"Hvad vil De egentlig gøre mig mere, end De har gjort, frøken Heuch? Jo ... det er sandt – De gav mig en anbefaling for mors skyld. Den kan De tage fra mig, og så bliver det vel svært for mig at få plads. Men det er da også det hele. Ellers har De jo straffet mig så strengt, De kunne."

"Ser vi det," sagde forstanderinden og betragtede hende opmærksomt. "Det er jo en helt anden tone, end vi er vant til."

Hun rejste sig og gik op og ned ad gulvet med korslagte arme.

"Ja ... De er ikke den eneste, lille Marie. De kan forlade Dem på, jeg har før haft at gøre med folk som Dem. Og hvem ved? ... Det går ikke altid, som man tænker. Måske ser jeg Dem igen om et par år som – – ja, hvorfor ikke tale helt ud? – som en *sædelig* ung pige. Så mener jeg, De vil takke mig for det, De nu kalder min strenghed. – De ved altså ikke, De har fået plads?"

Marie rystede på hovedet uden at se op.

"Jo, De har. For et kvarters tid siden talte jeg med Deres mor. En meget anstændig plads oven i købet. Men det vil hun nok selv tale med Dem om. Forhåbentlig skønner De derpå og bruger Deres tid vel."

Marie løftede hovedet og så fast på forstanderinden.

"Hvis De og mor tror, jeg rejser på landet, så tager De fejl."

"Å jo. Å jo såmænd gør De så. – Er det denne ... denne lille kadet, der står i vejen? Tror De, sådant et lille mandfolk egner sig til at spille hovedrollen i en ung kvindes liv? Ser De, Marie ... en kvinde kan elske en mand sådan, at hun glemmer sig selv, sin ære ... alt for hans skyld. Og sådan en stakkels kvinde kan være stor ... større end de fleste andre, som hun er ulykkeligere end alle andre. – Men en *dreng*!"

"Det skal vise sig, om han er en dreng," svarede hun stille og knugede hænderne sammen i skødet.

Frøken Heuch lagde hænderne på hendes skuldre og bøjede sig ned for at se hende ind i øjnene.

"De ved ikke, hvad De siger, Marie, De er så ung, så ung. Det er sørgeligt – og harmeligt at se børn fjase med det skønneste her i livet. Sådant et stakkels barn kommer til at betale det tifold, når kærligheden engang banker på hendes dør. Så har hun tankeløst og nysgerrig jasket over de skønneste blade i livets bog."

Marie rejste sig og skød forstanderinden tilbage. Hun rettede sig i sin fulde højde og mødte hendes blik med to flammende øjne.

"Hvor gammel skal man være for at have lov til at holde af nogen? – Altid må jeg høre, at jeg er ung. Er det da en forbrydelse? Ja ... jeg er ung og meget ung endogså. Men jeg ved

godt, hvad kærlighed er. Jeg ved det … jeg ved det … det kan jeg mærke …"

"Hvad kan De mærke?"

"Det kan jeg mærke, når han kysser mig."

Hun havde bøjet hovedet en lille smule, men uden at tage øjnene til sig. Nu var hun flammerød helt ned på halsen og rystede over hele kroppen. Men hun blev ved at se sin modpart kækt i øjnene.

"Fy!" sagde frøken Heuch.

Hun mente ikke noget videre med det, men hun gentog det både én og to og tre gange. Hun var en smule forvirret. Den ynde, der lå over det halvvilde barn, som hun stod der, betog hende sært, og alle hånde tanker jog gennem hendes hoved. Måske var hun ikke så helt barn endda … måske burde hun alligevel tages anderledes.

"Fy!" sagde frøken Heuch igen, strengere end før, og gav sig til at trave op og ned ad gulvet for at komme en smule til hægterne og overvejede, hvad hun skulle gøre.

Marie så et sekund forbavset og forvirret på hende. Så brast hun i latter … en rigtig fjantet skoletøselatter. Al den gamle drillende trods lå igen i hendes øjne og om hendes mund. Hun var på ny helt og holdent rebellen, som det var aldeles umuligt at have i en ordentlig skole.

"De må ikke blive vred på mig, frøken Heuch! Det var naturligvis dumt og hensynsløst sagt af mig. Man kan jo umuligt vide noget om den ting, når man har helliget sig den ugifte stand … Men det var ved Gud ikke min mening at fornærme."

"Gå Deres vej!" skreg forstanderinden rasende. "Pak Dem. Føjt om, med hvem De vil … ryg cigarer på gaden fra morgen til aften, om De har lyst, men prøv ikke mere på at sætte Deres ben her i huset."

Marie dukkede sig en smule som en kat, der sidder på spring, og målte hende med et skadefro glimt i øjet.

"Ja," sagde hun og ordnede langsomt og sindigt sit tøj. "Ja … jeg nægter det ikke. Jeg røg cigar på gaden. – Men er det egentlig så frygtelig meget værre end at ryge dem inde i stuen?"

Ja … Det kunne ikke nytte, frøkenen stirrede så vredt på hende. For hun *havde* virkelig set det. Og det var slet ikke så længe siden. Hun var kommet gående på gangen, og så havde hun … ja-a! hun *havde* kigget gennem nøglehullet.

Og hun havde set frøken Heuch og frøken Jonas og frøken Klemmensen og fru Andresen ryge cigar. Jo-o. Og frøken Heuch havde lagt benene op på en stol, og på bordet stod der en hel kasse og askebægere og det hele. Det havde hun set alt sammen. Men det kunne rigtignok aldrig falde hende ind at fortælle det.

Forstanderinden var blevet en smule bleg. Men hun sagde ikke et ord … pegede kun med dirrende hånd på døren. Og Marie blev bare roligere, da hun så, hvor raseriet kogte i den anden. Hun knappede den sidste knap i sin handske og bøjede hovedet til farvel.

"De har gjort mig stor – stor uret, frøken Heuch! været meget for hård imod mig. Men hvis De gør Anna fortræd, fordi hun talte med mig i dag, er De alligevel uretfærdigere, end jeg troede. Det skal De huske på, frøken Heuch. Og for resten skal jeg ikke mere genere Dem."

Så vandrede hun af sted med et kniks. Over korridorer og trapper, stille og rolig, som om hun gik sin lovlige gang. Hænderne puttede hun i lommerne på sin jacquet, nikkede venligt til portnerkonen og spadserede hjem efter. Hun havde fornemmelsen af, at hun havde fået en slags oprejsning, og det strammede hende op. Men efterhånden, som hun gik, sank hun sammen, sagtnede sin gang og så sig om med et betænksomt, lidt forknyt blik.

"Men Gud, Marie! hvor har du nu været henne igen?" spurgte hendes moder i sin vanlige, klynkende tone. "Jeg har siddet her og ventet på dig en evindelighed. – Du har fået plads ... ved Assens, hos en præst. Frøken Heuch har skaffet dig den. Ellers ved jeg ved Gud heller ikke, hvordan det skulle være gået os. Jeg har ikke råd til at have dig længer hjemme."

Marie sagde ingenting, og moderen blev ved at klage og fortælle, til hun gik i seng. Så tændte Marie lys og satte sig med glødende kinder og tindrende øjne til at skrive et sejsten siders brev til sin kadet.

Oktoberdrømme

Der er nogen, som tager i havedøren. Men den er lukket af, og låsen binder endda, så der må lægges kræfter i.

Nu flyver den op og slår mod bænken ude på verandaen, så ruderne klirrer. Den gamle, skæve bænk rokker og ryster ... så får den overbalance og falder ned over violrabatten. En knagen og knasen, så stilfærdig som det suk, hvormed en træt sjæl farer til himmels – og bænken ligger der, knækket og brudt, med sine møre, mødige ben i stumper og stykker.

Døren smækker mod muren, men rankerne fanger den ind og holder den fast. Den kolde vind slår mellem de tunge, bløde gardiner ind i stuen.

Men det er kun et øjeblik, så er de to ude på verandaen. Han først og hun bagefter. Han holder på døren, til hun er kommet ud. Så lukker han den med et tryk, vender sig om og knapper tøvende og betænksomt sin overfrakke.

Og hun knytter det sorte flortørklæde fastere under hagen og svøber sig tættere ind i sit sjal. Langsomt går hun ned ad de knagende trin, står stille et øjeblik og ser på den brudte bænk, bøjer sig så ned og lægger varligt træstumperne sammen.

"Vi sad der så tit," siger hun stille og ser op på ham i det samme.

Men han sender hende et advarende blik og ryster på hovedet. Og hun forstår, og de går rask ned ad gangen. Ved lågen vender hun sig om og ser efter ham. Han står endnu deroppe og stirrer ud over haven.

Forblæst, forpjusket ligger den foran ham bag sin tætte, grønne granhæk. Æbletræerne hænger med knækkede kviste og guldgult løv. Den brede lind, der skyggede over verandaen, er allerede halvt afbladet. Alle vegne skinner de glatte, gråsorte grene igennem, hist og her vipper et lysegult blad ængstelig ene på sin skøre stilk.

Tyst, ustandselig falder bladene. Hvert ét, der svirrer gennem luften, lægger en ny schattering i tæppet om træernes fod.

Og sildige roser og asters, og tynde små levkøjer og ranglede, kæphøje stokroser ... det er alt sammen ikke andet end gravpynt, fattige kranse, købte i dyre domme for sommerens sidste skilling.

"Hvor her var smukt den gang!" siger han så med et lille suk og går ned imod hende.

Hun smiler og ser op over ham mod huset. Den vilde vin er rød som ild og blod. I hede farvestrømme rinder den rundt de hvide mure, møder nattefrosten med sin kække glød, kravler over tage og længer ... rækker sine røde ranker i sky, som ville den sno sig mod selve solen og tænde dens døsige efterårsskær i lyse sommerflammer.

"Ja – det er svært at glemme."

På ny sender han hende et advarende blik. Men denne gang tager hun ikke øjnene til sig ... ser blot på ham og smiler. Han bliver en smule forvirret, hans læber dirrer – – så smiler også han og nikker til hende med en fugtig glans i sine øjne.

Og så går de ... gennem lågen, der smækker to, tre, fire gange efter dem, over marken, op mod skoven. Begge to er de tavse, ser ned for sig eller ud til siden, hvor kragerne går i sortgrå flokke over de nøgne stubbe.

Men tværs over marken rødner fuldmodne rønnebær det tynde hegn, og foran dem kror skovbrynet sig i hele høstens pjaltepragt.

Og alt som de kom ind i den ranke skov, gik farten raskere. Og alt som løvets tusinde farvetoner strømmede omkring dem, fik deres øjne glans og deres kinder glød. Og alt som de tørre blade raslede under deres fod, og alt som solsorten kæggede i buskene, og spurvene skreg, og musvågen klagede i sky højt over deres hoveder, fik deres tunger mæle.

Så sprang en rå over vejen, de gik. Et nu stod den stille og så på dem med sine store, bange øjne, takkerne kastede tilbage, næseborene dirrende i nysgerrig angst. Hun klappede i hænderne, og den sprang bort. Så lo hun, så det klang gennem skoven. Og ekko rullede de klare latterbølger gennem dalen, over bakkerne og videre endnu, til de døde fjernt ude i den klare efterårsluft.

Han stod stille og lagde hænderne sammen om munden til en råber.

"Henny!"

Og ekko hjalp ham med at kalde på Henny. Det råbte på hende skoven rundt. Forvirret tumlede hendes navn omkring mellem de ranke stammer: "Henny – Henny – Henny!"

Og Henny stod stille ved siden af ham og bøjede sig frem og lyttede og prøvede på, om hun kunne tælle de mange, mange gange, han havde fået svar på sit råb. Og hun opgav det igen og vendte sig imod ham og så ham ind i ansigtet med smil i de dybblå øjne.

Han tog hendes arm, og de gik videre, mens løvet raslede for hvert deres trin. Så blev de stående igen og stirrede hen ad en sti, der snoede sig fra vejen ned gennem bøgekrattet.

Løvet var så tyndt nu. De kunne se et langt stykke hen ad den lille sti, næsten lige til den tabte sig bag bakkekammen. Og de vidste så godt, hvordan den så snoede sig over engen, mellem de mørkløvede elletræer, forbi den gamle eg …

De så på hinanden og rystede på hovedet. Hans mund fortrak sig som i smerte, og hendes øje duggedes, så hun knap kunne se. Men han trykkede hendes arm fast ind til sig og drog hende med sig, videre ned ad vejen … om de dog kunne finde en sti, de ikke havde betrådt, en plet, der ikke bar kors over et minde.

Og da han så, hvor hun kæmpede med sin bevægelse, tvang han sin egen og talte gode, milde ord til hende.

Det var jo netop det, de skulle glemme de to, at de havde gået her, arm i arm, da løvet sprang, og solen lo, og alle fugle sang uden mål og måde. Det var jo netop det, de skulle glemme. Og de skulle takke skæbnen, fordi den havde skænket dem dette møde i høst … så uventet og pludseligt. Så ganske ufortjent.

For hvad ret havde de til at mødes i høst, som havde gået hver sin vej den lange, lyse sommer? Var skoven ikke smuk, som den var? Og om de nu tryllede frem en kvist af det løv, der skyggede over deres elskov i vår … og om de nu lokkede frem et skær af den sol, der rødnede himlen de svundne lykkelige aftner – – hvad kunne de så vel vinde derved?

Skoven ville jo falme for deres øjne i samme nu, som trolddommen svandt … og der ville gro ti fold bitterhed og sorg, hvor nys de havde sat deres fod.

Hun nikkede til ham og smilte gennem tårer. Og de tørre blade raslede, og spurvene skreg, og løvet bølgede om dem i tusinde farvestrømme. Og musvågen klagede i sky, højt over deres hoveder, og hendes glade latter klang på ny ud i den stille, klare efterårsluft.

Så bøjede de pludselig af, ind under træerne. De vidste ikke selv hvorhen ... der var jo hverken vej eller sti, hvor de gik. De vankede i siksak mellem de gamle, grå stammer, de brød igennem krattet, hvor det var tættest, og lo, når de afbladede kviste slog dem i ansigtet. Så plumpede de i en tør grøft, der havde gemt sig under vældige bladbunker, og med en lystig latter kravlede de op igen. Hun rystede sin kjole, han lagde sig på knæ på jorden og pillede de visne blade af hendes dragt. Så gik de videre, gik og gik, til de forsvandt bag bakkekammen.

Og pludseligt kom der et vindstød, der slængte bladene omkring, som ville det bære dem bort med det samme. Træerne rystede sig skyndsomst, om de kunne blive det døde løv kvit og få det bort, mens der var lejlighed. Den vilde rose på gærdet bød sine skinnende hyben frem og spurgte, om de ikke var vel så gode, som vårens lysrøde blomster? Og rønnebærrene lo, og brombærrankerne kravlede med bløde, saftrige bær og brunrøde blade. Spurven skreg om kap med sine voksne unger, og solsorten kæggede så kælent i hasselbusken, som var det dens fulde agt at sætte bo på ny.

Og bøgen hviskede, at der var liv i dens top endda og svor ved alle guder, at om dens fod lå dagen over dyb og dejlig skygge. Birken gyngede sine fine kviste med de gule blade så let og yndefuldt, som den havde gynget de grønne. Asken mente, at gulhvidt klædte den nok så godt som grønt ... granen stod ret op

og ned og susede sin ensformige melodi: komme vinter, komme vår – mig er det ét og det samme.

Men dagen lider, og sol går ned. Klamme, grå tåger vinder sig om skoven. Bladene skælver under det kolde pust og tvivler om livet, de råbte så højlydt på. De skøre stilke løsner sig … der falder ét og ét og ét endnu … så sløres luften inde mellem stammerne i en flagrende regn af de kraftløse stakler, der ikke kan leve og ikke vil dø.

Kragerne trækker hjemad i store, tavse flokke. Solsorten har glemt sin sene elskov og gemmer sig tyst og forknyt, hvor der er lunt og læ. Der er ikke en spurv, der pipper. Langt hen gennem luften klinger musvågens klagende skrig.

De kommer gående, de to.

Og det er godt at se, at livet, der råbte i sky rundt om dem, har fanget dem ind under sine vinger … livet, der samlede sin sidste syge kraft til en bøn, et råb mod den barske død.

Det er *det*, der har tændt blus på deres kind og glød i deres øje. De ser på hinanden med tindrende blikke, nikker til hinanden med lyse smil. De går fra hinanden, hver på sin side af vejen … mødes så igen, drevet mod hinanden af en usynlig magt. De går et lille stykke, lykkelige og tavse … så står de stille og ser hinanden dybt, dybt ind i øjnene. Og så lukker de øjnene fast til, og deres læber mødes i et langt kys. Og så går de videre.

Men alt som de går, når tågen dem, den kolde, den klamme. Og livet, som dør rundt om dem, ånder på dem med sit sidste, bristende suk. Flammen i deres blik slukkes, rosen på deres kind dør, som rosen på gærdet. Hvor de er blege begge to.

Hendes læber skælver, som stred hun mod gråden. Hans mund er presset tast sammen, som skulle den stænge for et suk.

De sagtner deres skridt, men vejen får ende endda. Nu lysner det foran dem … den sidste bakke, så er de ved skovbrynet.

Og den sidste stump vej skynder de sig, som ville de ile det i møde, der ikke kan ændres.

De skilles med et håndtryk og et stumt farvel. Så går de hver sin vej – og de går begge mod vinteren.

Sigyn

Fru Clausen lagde brevet fra sig, tog brillerne af næsen og gav sig på ny i lag med strikketøjet.

"Ja – han kommer da. Måske allerede i dag. Med eftermiddagstoget. – Åk ja! – Så er freden forbi igen. Evig og altid fremmede mennesker i sine stuer. Ikke så såre er sommervrøvlet overstået, før det begynder igen. Det er, ligesom man ikke var mennesker."

"Hvad nytter det at klage, lille mo'r?" sagde Sigyn. "Vi er jo nødt til det."

"Gud må vide, hvad han så *er* for et menneske. Sagtens en fordringsfuld kavaler. Han holder det såmænd ikke ud en måned i denne ørk."

"Han skrev jo, han ville have ro."

"Ja – *det* er her såmænd Guds velsignelse af. Man ved somme tider knap, om man er levende eller død."

Lidt efter kom hun i tanker om, at hun måtte ud og dampe lagener af, og trippede af sted, krumrygget, misfornøjet og træt. Men knap havde hun lukket døren, før Sigyn sprang op og snappede brevet. I en fart hentede hun hat og sjat, drejede nøglen om i havedøren, ruskede den op og løb ned over gangen. Hun styrede mod lågen, der førte lige ud i Johannelund, åbnede den og gik ind i skoven, videre og videre, hurtigere og hurtigere.

Først ved brinken, hvor badehotellet var bygget, stod hun stille og så sig om. Der var ikke en fugl, der pippede i grenene, og der var ikke et menneske i skoven. Hotellets vinduer var

lukkede med skodder, havestolene stod stablede i lag under altanen, og vinden havde strøet dem over med visne blade. Alle vegne dødt og tomt og tyst. Kun ude på det grå sund en skipper, der krydssejlede hårdt mod vind og strøm. Sejlene blaffede i vinden, hver gang han vendte, tæt inde under land.

Hun satte sig på en bænk, der hang ud over brinken, tog brevet frem og læste det. Og somme tider tindrede hendes øjne, og somme tider var de duggede af gråd. Hun kyssede det forkrøllede papir, rev det i bitte, bitte stumper og kastede dem ud over brinken ... stirrede så efter dem, til vinden havde hvirvlet den sidste i vandet. Så svøbte hun sig tættere ind i sit sjal, lænede sig tilbage på bænken og faldt i tanker. – –

Der var ingen til at tage imod ham på banegården. Han stod på perronen og så sig lidt hjælpeløst om, smilte tungsindigt ad provinsmenneskene, der nysgerrigt kredsede om den fremmede fugl. Så gav han drageren sin garantiseddel og fik besked om vejen. Men da han havde gået et par skridt, betænkte han sig og vendte om for at følges med drageren.

De gik ad en lang spadseresti med afbladede rønnebærtræer langs den ene side. Han slog med stokken i grenene, så de røde bær raslede ned over gruset. Så svingede de langs havnen og ind i gaderne. Han gik midt ad kørebanen – han syntes, de lave huse med deres svære tage hældede sig uhyggelig ud over fortovet i deres iver for at bekigge ham fra yderst til inderst. Drageren pustede under den tunge kuffert, stod stille et øjeblik og skiftede. Så asede han op ad en umanerlig stejl skrænt og gjorde holdt ud for en hvidmalet stakitlåge.

"Clausen, enkefrue", stod der på porcelænspladen. Og lidt inde i haven lå det lille røde hus med skifertag og muren delt i

hundrede firkanter af espaliertremmerne. De gik over gangen ind ad den spæråbne dør, og kufferten faldt med et bump i entréen.

"Værs'go' – sid ned," sagde fru Clausen. "De har vel frosset på rejsen? – Ja, vi har såmænd snart vinter, og det er koldt over bæltet. Men man kan da holde sig i kahytten. – Jeg håber. De vil finde Dem tilpas. Jeg er enke. Min mand var købmand og gik fallit. Jeg har ene måttet opdrage seks børn. Nu bor jeg her i byen med min datter. Vi har næsten altid huset fuldt af logerende. Vi er jo nødte til det. For øjeblikket er her ingen uden Dem, så her er stille nok. – Jeg håber, De vil finde Dem tilpas."

"Jeg skal ikke gøre Dem synderlig ulejlighed," sagde han roligt. "Vær så venlig at vise mig mit værelse."

Hun gik foran ham og meldte, at om et øjeblik blev der rettet an. – Tak, han havde spist og skulle ingenting have. – Nej tak, heller ingen te. Han var træt og gik snart til ro.

Allerførst pakkede han kufferten ud, og det var snart besørget. Han praktiserede uden mange omstændigheder sit tøj ind i skab og skuffer og smed en bunke bøger, en skrivemappe og en kasse cigarer på bordet. Så tændte han sig en cigar og gav sig til at vanke op og ned ad gulvet. Ud for det brunmalede fyrretræs skrivebord stod han stille. I hjørnet var sat en porcelænsvase med sildigt efterårsløv. "Der har vi nok datteren," tænkte han og flyttede den hen i vindueskarmen, blev stående en stund og så ud.

Udsigten var ikke så fejl endda. Det skumrede allerede, men mellem havens nøgne træer kunne han se langt ned over sundet og et godt stykke af øen på den anden side. Ved sommertid var

det sagtens en dum grøn væg lige for næsen, men nu måtte her være kønt, når solen skinnede, eller stormen jog søerne i skum.

Døren gik op. Der kom nogen ind og puslede ved kakkelovnen.

"Hvad hedder den kirke på toppen af øen derovre?" spurgte han uden at vende sig om.

"Det er Fjaltring kirke."

Han studsede og løftede hovedet som for at lytte. Så vendte han sig hurtig om. Men der var bare en skygge, som gled bort i mulmet derhenne, og så blev døren lukket sagte i. Et øjeblik stod han og stirrede og lyttede ... han syntes, han skulle kende den stemme.

Men det var jo umuligt. Det havde sagtens bare været pigen. Og han gik op og ned ad gulvet igen, til han løb mod kanten af et bord og kom til erkendelse af, at det var meget mørkt. Så satte han sig i gyngestolen med fødderne op på kakkelovnspladen.

Han kastede cigarstumpen og langede hen til bordet efter en ny. Og det gjorde han både to og tre gange. Nu gik der nogen i gangen ... en dør blev smækket i, og så var der tyst i huset. Udenfor slog en ranke sagte mod ruden. Og indenfor blev mørket tykkere og tættere. Han kunne se, hvordan det viskede og dækkede og fjernede, til der var ingenting tilbage uden gløderne, der lyste bag spjældet som et roligt fyr i natten.

Han sad der længe. Så rejste han sig med et suk, tændte lys og gik i seng.

Men næste morgen tidlig tog han hat og overfrakke på og gik ned gennem haven. Og da han var nået hen imod lågen ind til skoven, så han en dame stå på græsrabatten tæt ved gangen og

vinde halm om et lille rosentræ. Hun vendte ryggen til ham, men da han kom hende nær, drejede hun hovedet og så på ham. Og han sprang til og greb hendes hænder og holdt dem fast i sine og så hende ivrigt ind i øjnene.

"Sigyn ... De her? – fru Clausen ... ja vist, ja vist!"

"God morgen," sagde hun så med et smil. Men han slap med ét hendes hænder og stod og så sørgmodigt på hende.

"Hvor kunne jeg ane det? Det tilfælde burde De have forhindret, Sigyn."

Hun gav sig igen i lag med busken. Han borede i jorden med sin stok.

"Det er jo slet ikke noget tilfælde," sagde hun så og ikke højere, end at han lige kunne høre ordene. "Jeg vidste, De ville på landet i vinter. Og så ... og så gjorde jeg, hvad jeg kunne gøre for at få Dem herover."

Hun så ikke op, men blev ved, som om hun kunne føle hans spørgende blik.

"Jeg tænkte, det ville være godt for Dem at komme herover – just her. Og just nu. Jeg ville vide Dem i gode hænder. – Og så ville jeg så gerne se Dem en gang igen efter de mange år."

Han sagde endnu ingenting, men blev ved at bore i jorden med stokken. Så begyndte hun at blive en smule nervøs.

"Ulykken er da heller ikke større. De kan jo rejse igen, når De vil. – Ellers tænkte jeg undertider, De forstod, det var os. De vidste jo, vi var flyttet hertil."

"Det havde jeg glemt."

"Ja vist. – Så var jeg også bange for, De måske havde kendt min håndskrift. For det var mig, der skrev billetten for mor."

Han rystede kun på hovedet

"Ja – De har glemt meget."

"Men ikke nær – nær nok!" sagde han heftigt. "Å, Sigyn – De skulle vide ..."

"Jeg ved det godt," svarede hun hurtigt. "Jeg tror, jeg ved det meste. Men vil De glemme, er det godt, De kom herover. – Her er godt at glemme."

"Har De da glemt?"

Det fo'r ham ud af munden, og han fortrød det straks. "Om forladelse!" bad han mildt og blødt. Og Sigyn så op på ham og smilte tappert.

Da hun var færdig med sit rosentræ, gik de gennem lågen ud i skoven. De talte næsten slet ikke. Han skottede til hende og så, at hendes øjne strålte som dengang for de mange år siden, at hendes gang var lige let og lige rank. Men hendes kinder var blevet hule, og hendes hænder magre. Og han tænkte, om det var *ham*, der havde gjort hende gammel.

Og hun så til ham – – hvor hans hår var grånet i tindingen, og hvad det var for et bittert træk om hans mund! Og hun kvalte et ondt nag mod dem, der havde ældet og trættet ham.

Og somme tider mødtes deres blik. Så smilte hun – det troede hun i det mindste. Men hendes øjne var slørede af tilbagetrængt gråd, og hans var så trætte og sørgmodige, at hun kun med yderste møje kunne tvinge sig til at synes rolig. Han holdt hendes hånd i sin. Og hånd i hånd gik de tavse ud i den tavse, døde skov og hjem igen.

Ved lågen skiltes de med et håndtryk. Hun gik op imod huset, og han blev stående og så efter hende.

Og som han stod og så, vaktes hans erindring fra de døde, om de fjorten frydfyldte sommerdage, han og hun havde levet

på gården, – dengang for de mange år siden. Alle minderne luede op ... det var, som brunede den samme skærsommersol hans kind på ny, som løftede bøgen atter sit svale, grønne hvalv over deres ensomme vandringer. Skovens krydrede duft slog ham i møde, fangende sind og sans, træerne suste sagte og vældigt over hans hoved og bragte ham alle de ord igen, hvori han havde malt sit urolige ungdomsmod, sin jublende tro på fremtiden. Hun gik med ham, skridt for skridt over stiens bløde mos, lyttende, tavs, med røde kinder og smil i øje og smil på mund. Men hendes tavshed var som fanfaren, hvormed orkestret hilser den lykkede taler. Og hendes smil var vingede ord, og hendes blik var strømmende sange.

De gik til det græsklædte bakkefald, hvor de sad aften efter aften og så ud over søen. Han hørte årerne slå i det måneklare vand ... aftenbakkerne summede omkring dem, der var tindrende lys og dyb og dejlig skygge, der var flammende St. Hansblus, og der var roser, der glødede og duftede, så man blev syg af deres sødme ...

Han fo'r sammen i kuldegys og mærkede, det var vinter, knappede sin overfrakke tæt sammen og gik tilbage – ind i den nøgne skov.

Og hvad så nu? Skulle han rejse sin vej igen? – Det var hendes eget værk, at han kom herover. "Jeg ved det meste," havde hun sagt. Hun havde ikke glemt og ikke haft en eneste bebrejdelse til ham. Hvad ville hun ham?

Og han gik skoven rundt og hjem igen. Han vankede op og ned ad gulvet i sin stue og sad og stirrede i gyngestolen foran kakkelovnen. Han spiste med familien og gik ind til sig selv igen, og hans spekulationer døde hen, inden de havde bragt

ham til et resultat. Hvad der nys syntes ham en samvittighedssag, blev ham et ligegyldigt spørgsmål, for hvis afgørelse han ikke havde noget ansvar. Det blev aften, og mindet, der om morgenen så levende luede op i hans erindring, sluktes i mørket, som vældede omkring ham. Og det blev morgen igen, og han blev, siden han nu engang var her.

Sigyn blev hans fortrolige. Og når en forfængelig og ulykkelig mand taler ud til en kvinde, på hvis hjerte han er sikker, så er der ingen måde med jammeren.

Han tænkte aldrig på, det var en kvinde, der modtog hans skriftemål, – end mindre da på, at det var en kvinde, der havde ham kær. Imens han vred sig løs fra alle pinefulde erindringer ved at lægge sin sjæls forlis blot for venindens øje, faldt det ham ikke et øjeblik ind, at hver en vragstump slog hende sår.

Undertider syntes Sigyn jo, at disse fortvivlede bekendelser var nok så drøje som alle de lange adskillelsens og længslens år. Men hun holdt tappert ud, havde stadig et deltagende ord, når han krævede det, et smil og et nik, når hans blik søgte hendes.

Og det varede heller ikke længe, inden hun blev ganske sikker på, at bølgerne ikke denne gang ville slå sammen over hans hoved. Når hun trøstede ham og opmuntrede ham, og han så afviste hende som en uforbederlig optimist og beviste hende, at der slet ikke mere var nogen plads i verden for ham – – så smilte hun tungsindigt ved tanken om, hvem af de to der monstro var optimisten: *Han*, der i dag gik her ved siden af hende, bøjet under byrden af brudte håb, fortabt i højrøstede kæremål, og som om et halvt år eller lidt før eller lidt senere ville juble i ny længsler og ny håb.

Eller *hun*, der længst havde gjort op med sig selv, at livet var meget, meget langt og meget, meget gråt, og at man måtte takke et nådigt forsyn på sine knæ, når det en enkelt gang for et enkelt øjeblik lod en lysstrime slippe gennem skylaget.

Dag efter dag gik de til skovs. De fortav deres tidligere bekendtskab for moderen. Og fru Clausen fik god lejlighed til at undres, så hurtigt Sigyn og den ny logerende blev gode venner. Men hun var vant til at lade datteren råde sig selv.

Han kom gerne ind i dagligstuen, når det begyndte at skumre. Og somme tider talte han, til han blev hæs, og somme tider sad han tavs på sin plads ved vinduet og så på Sigyns arbejde. Men om han talte eller han tav, det var fru Clausen ét og det samme, for hun forstod ikke et kvidder af det, de to afhandlede.

Og så var der det, at hun plejede at "lure" lidt omkring den tid. Hun syntes jo nok, det var mest passende, om hun holdt sig vågen, og hun stred også mandelig i den anledning. Men det slog aldrig fejl, at hun begyndte at nikke, når mørket kom vældende.

Hvis han så talte, sagde Sigyn til ham, at han skulle dæmpe stemmen. Og hvis han tav, så gjorde det ingen forandring, at den uvedkommende tredjemand var over alle bjerge. Han blev siddende på sin plads ved vinduet og røg sin cigar og stirrede ud i haven. Men når det blev så mørkt, at hun var sikker i sit skjul, veg hendes blik ikke fra ham.

Om deres eget forhold talte de aldrig. Hvert ord, de vekslede, var sådan, at de aldrig ville have sagt det til nogen anden, og sådan, at hele verden kunne høre det.

Og høsten gik, og vinteren gik, og det blev forår. Og der kom den dag, da han var læns.

De gik hjem langs stranden. Han havde været usædvanlig tavs den dag. Sigyn havde heller ikke sagt ret meget, hun gik med favnen fuld af de første bøgegrene og så ud over det blinkende blå. Så vendte han sig pludselig mod hende.

"Og nu du da, Sigyn?"

Hun forstod ham straks, men måtte lede lidt efter svaret.

Der steg op i hende et væld af bitterhed over deres ulige stilling. Havde nu han været i hendes sted, så havde han fortalt om årelang længsel, om tåbelig trofast kærlighed. Han havde hittet de blødeste ord, han havde bedt og fået, inden han bad. Og nu hun? Der havde jo slet ikke været andet i hendes liv end de fjorten sommerdage og så det bitre savn bagefter.

"De kender jo mor," sagde hun så. "Der har De ret beset mit liv."

Han så på hende med medlidende deltagelse. Hun gav sig til at fortælle om deres ensformige tilværelse, der bare blev afbrudt af de fremmede mennesker, som logerede sig ind hos dem og spiste ved deres bord og snakkede med dem uden nogen sinde at blive andet end fremmede. De gik ind ad døren og huset rundt, blev der længere eller kortere, men gik ufravigelig bort igen uden at efterlade sig skyggen af en erindring. Hun fortalte om moderen, der havde slidt sig op i heltemodig kamp for børnene og nu ikke kunne andet end småskænde på livet og menneskene og snakke op om sine triste, ægteskabelige erfaringer og sige ti gange hver dag: "Gift dig aldrig, Sigyn. Mandfolkene er ikke værd, man rører dem med en ildtang."

Han kunne ikke gøre sig kede for de tanker, der strømmede igennem ham, når hun fortalte. Det var som en strålende lykkelig længsel og en overlegen medlidenhed … det var, som havde han rejsepenge i lommen og klingrede hemmeligt med dem for at huske sig selv på, at han, hvad dag han ville, kunne tage af sted til lysere egne.

Men Sigyn blev ved – fortalte sindigt og jævnt, lidt ironisk og lidt vemodigt om de par bekendte, de havde der i byen: En frisk, ung pige, hun havde spillet med, men som nu var blevet forlovet med en hjulbenet, pomadiseret kommis med ternede benklæder og utrolige buk. Tre-fire gamle damer, mest enker, som kom en gang imellem og fik sig en whist. En gammel, skikkelig skolelærer og så en arkitekt, hvis alder var ganske ubestemmelig, men som bragte hende blomster hver anden dag den hele udslagne sommer og altid var lige ved at fri til hende.

Han skottede i smug til hende, og det slog ham, så gammel hun var blevet. Hendes kjole sad så lidt fikst, han kunne pludselig fornemme det provinsielle i hendes ord og tanker, syntes han – det var, som kunne han skimte den buketpræsenterende arkitekt tæt hos hende.

Og så skammede han sig dybt over sine egne tanker og talte så mildt og hjerteligt til hende som ingen sinde før.

Men Sigyn vidste så godt, hvordan det havde sig med ham. Og med sær fortvivlet trods fordybede hun sig i udmalingen af det døde, dumme liv mellem de enfoldige mennesker og overdrev deres enfold og holdt på, at hun fandt dem både gode og interessante.

Fra den dag af blev det anderledes mellem de to. De spadserede endnu, men ikke dagligt som før. Ofte gik han

alene. Han var ikke mere så meddelsom, talte ikke mer om sig selv. Gjorde han det en gang imellem, var der en ganske anderledes fortrøstningsfuld klang i ordene og i tonen. Men han brød altid kort af, og det var halvt, som om han skammede sig over sit lysere syn på tilværelsen og ikke ville være det bekendt, og halvt, som om han skinsyg ville beholde de glade tanker for sig selv.

Han skrev breve. Han begyndte så småt at arbejde og turede somme tider dagevis omkring på øen eller ud over sundet med fiskerne. Han kom ikke mere regelmæssigt hver dag i skumringen ind i dagligstuen. Men når han kom, var han muntrere og livligere end nogen sinde før. Fru Clausen begyndte at finde, at han var et rart menneske. Men Sigyn blev mere tavs for hver dag, der gik.

Aftenerne var hendes strengeste tid. Så sad hun i sofaen i dagligstuen med hovedet lænet tilbage og stirrede op i hængelampen. Hun kunne høre ham vandre op og ned ad gulvet inde ved siden af, hun kunne fornemme hans urolige hjertes slag i hans skridt, og hendes eget hjerte var, som skulle det briste. Der var glæde og sorg, bitterhed og vemod og vanvid i hendes tanker. Hun kunne ikke tænke dem til ende, og hun kunne ikke blive dem kvit … bare sidde stille og lytte og stirre.

Så kom det – en aften silde – det, hun vidste måtte komme og ikke kunne tro på. Hun sad og stirrede op i lampelyset og stred med sine tunge tanker. Moderen var for længe siden gået i seng. Udenfor var det så mørkt, som det kun kan være en tidlig forårsnat, og ganske, ganske stille. Ikke en lyd nede fra byen, ikke et dryp fra tagrenden, ikke det svageste vindpust i de unge blade.

Inde hos ham var der også stille. Kun nu og da rejste han sig og gik et par skridt over gulvet – så blev der tyst igen. Men hun vidste, han var oppe endnu, og hun gik aldrig til ro, før hun var sikker på, han var i seng.

Så faldt søvnen med ét blytungt over hende. Hun hørte ham ikke rejse sig derinde eller hans dør gå eller dagligstuedøren gå eller ham selv komme hen imod hende.

Hun vågnede med et sæt og så ham tætved, bøjet over hende. Og hun lukkede hastigt øjnene i på ny. Hans blik strålte som dengang for de mange år siden, han var så smuk som da, så ung som da.

Og *hun* ... ja, hun *var* jo den samme! Hun holdt øjnene fast tillukkede og åndede dybt op med skilte læber. Hun ville drømme den samme drøm om igen, den hun havde drømt de tusinde gange.

Men det var jo ingen drøm. Han *stod* jo her foran hende ... nu tog han hendes hænder, nu hørte hun hans stemme.

"Sigyn ... forskrækkede jeg dig, Sigyn? Jeg kunne ikke andet. Jeg måtte se dig endnu i aften og sige dig, at nu er jeg kommet over det. Nu er jeg menneske igen. Aldrig skal jeg glemme dig, hvad du har været for mig, Sigyn. Dig kan jeg takke for det alt sammen. Du har givet mig mit liv igen. Sigyn ... nu kan jeg ..."

Han blev ved at tale, hurtigt, ustandseligt, holdt hendes hænder fast i sine og trykkede dem en gang imellem febrilsk.

Hun lyttede som dengang for de mange år siden. Det var jo den samme stemmeklang, de samme ord, den samme ild, der dengang havde tændt hendes sind og sans.

Hun kneb øjnene fast sammen, sagde ingenting, men nikkede bare nu og da og smilte. Han kyssede hendes hænder ...

nu bøjede han sig over hende og kyssede hendes mund. Nu gik han …

Men da døren slog i efter ham, rejste hun sig over ende i sofaen og så med store, stive øjne hen på den dør. Og så rejste hun sig og gik hen til vinduet og så ud i natten og gik atter hen til døren og så på den og satte sig i sofaen igen og stirrede på den.

Så kom hun til besindelse. Nu var det forbi. Nu kunne hun græmmes og grånes i mange, lange år, til han kom igen.

For han kom jo nok igen. Hun kendte ham og vidste, hvad metal han var af. Han kom engang, nedbrudt og ulykkelig som nu i efteråret, nej mere nedbrudt, mere ulykkelig. Så blev han måske hos hende. Eller han vandt måske endnu en gang sin spændkraft tilbage. Og så længe kunne hun jo more sig med at synge Solvejgs sange …

Hun rejste sig, gik hen til klaveret med sprudende øjne, slog klappen op, så det rungede i den stille nat, og greb med feberagtig hast en nodebog.

Så blev hun luende rød af skam og lagde bogen sagte på dens plads. Og så bøjede hun hovedet, lagde det i de foldede hænder i klaveret og bad til den gud, hun somme tider troede på, at hun måtte kunne holde det ud.

Næste morgen rejste han. Han så lidt ængstelig til Sigyn; men hun mødte hans blik med klare, venlige øjne. Hun fulgte ham til stationen og stod og så efter toget, til det forsvandt. Som hun ville gå hjem, løb hun på en bekendt og fik så påfaldende stram og kort en hilsen, at hun blev opmærksom.

Så smilte hun hen for sig. Det blev hende klart, at hun havde mistet sit gode navn og rygte ved sine spadsereture med ham i Johannelund. Men det var så langt fra, at den opdagelse pinte hende, at den meget mere lettede hende hendes byrde.

Og dagen gik, som om den aldrig ville få ende. Fru Clausen nikkede i sin stol og vågnede op, som hun plejede i stor forundring over, at hun havde sovet.

"Åk ja!" sagde hun gabende. "Det blev da til huslejen. Tænk dig, Sigyn – han gav Johanne tyve kroner."

Da Sigyn om aftenen sad ene i dagligstuen, fik hun en besynderlig ide. Hun fandt et par gamle mytologier og et konservationsleksikon frem og studerede dem ivrigt. Hun ville vide, om der ikke var berettet andet om Sigyn, end at hun holdt skålen under den dryppende edder, da de gode guder havde smedet hendes husbond og herre fast til klipperne.

Men hun fandt ingenting.

Skilt

Du har sendt mig mine breve, du har sendt mig min ring,
mine fattige smågaver tilbage.
Og det er jo, som du skriver, hel naturlig en ting, –
– jeg har slet ikke lov til at klage.
O, men giv mig mine kys,
dem, jeg skænked' dig nys –
– mine bævende kys tilbage!

Hun lod et øjeblik hånden hvile på tasterne og stirrede med hovedet på skrå hen mod den mørke kakkelovnskrog. Dæmpet spillede hun den gammeldags lille sang en gang igennem endnu og nynnede sagte med. Men så stemte hun pludselig foden mod pedalen og slog an, så det skreg i instrumentet.

Så rejste hun sig langsomt og lukkede klaveret. En stund blev hun stående med albuen støttet mod ovnskærmen og blikket hvilende i luerne, der hoppede bag risten. Der var stille i stuen og stille udenfor. Den nyfaldne sne dæmpede fodgængernes skridt, og der kom sjældent en vogn gennem den lille gade på denne tid af dagen.

Stilheden tog hende fangen, hun lagde hovedet ned på sine arme og lukkede øjnene. Den eneste lyd, hun hørte, var ildens dæmpede knitren i kakkelovnen … En underlig fed fornøjelig lyd, der efterhånden fyldte hele stuen og lukkede hendes øjne fastere til og lullede hende i ro.

"Betty."

Hun kunne mærke, hvor hendes knæ slog sammen, hun var til mode, som skulle hun synke om. Med hænderne knugede fast om skærmen vendte hun ansigtet ind imod stuen … et ansigt, så hvidt som måneskæret, der vældede ind ad det brede vindue. Hun kunne ikke tale, ikke slippe taget i skærmen, ikke flytte hånd eller fod … bare stirre ind i de kloge, klare øjne, der bedende søgte hendes blik ud under et par buskede bryn.

Han gik hen til hende, løste lempeligt hendes hænder og trak hende ind i stuen. Viljeløs lod hun ham råde, sank ned i den stol, han skubbede hen til hende, og kunne slet ikke tage sine øjne fra ham.

Så gav han sig til at gå op og ned ad gulvet med de korte, faste skridt, hun kendte så godt, og hænderne gravede ned i frakkelommerne.

"Jeg kommer naturligvis noget pludseligt til dig. Men sid nu bare rolig, og tag dig sammen. Jeg skal nok være stille. – Jeg kunne ikke andet, Betty. Dag ud og dag ind har jeg et halvt års tid gået her forbi i skumringen. Timevis har jeg drevet om på gaden for at få et glimt af dig at se. Sådan kunne det ikke blive ved at gå. Du ved, jeg er ikke synderlig nervøs af mig, men dette her angreb mig for stærkt. Jeg måtte have en ende på det – på den ene eller den anden måde. – Og så gik jeg herop."

Hun hørte ikke et kvidder af, hvad han sagde, men lyden af ordene dyssede hende efterhånden i ro. Mekanisk lænede hun hovedet tilbage og lukkede øjnene. Hendes tavshed gjorde ham febrilsk. Han blev ved at tale, hurtigt og afbrudt, trak hænderne op af lommen og puttede dem ned igen og så en gang imellem til hende.

"Det har været mig ... å, du kan ikke tænke dig, hvad for en tilstand jeg har gået i. Jeg har spekuleret så meget på den sidste tid, vi var sammen. Og så måden, vi skiltes på. Når ægtefolk skilles i skænderi og uvenskab og jalousi og den slags, så kan man jo nok forstå, det er forbi med det samme. Men mellem os to er der jo i grunden så lidt, der skal glemmes. – Det må kunne blive godt igen, Betty."

Hun sagde ingenting, men sad stille med lukkede øjne og hænderne foldede i skødet. Han gik hen til hendes stol og bøjede sig ned over hende.

"Er du syg?" spurgte han sørgmodigt. "Har jeg forskrækket dig?"

Hun løftede langsomt hovedet og slog øjnene op. Så rejste hun sig og gik hen imod døren.

"Betty –!"

Hun vendte sig om og så på ham.

"Må jeg spørge dig ... hvordan er du kommet ind?"

"Du spillede, derfor har du ikke hørt mig ringe. Så tiggede jeg Sofie til at slippe mig ind. Jeg stod i korridoren og hørte, du sang, og så lukkede jeg sagte døren op. Å, Betty! den gamle sang! ... den gamle sang, du sang så tit i mørkningen. Den gjorde mig så underlig blød om hjertet, og den sagde mig –"

"Den sagde dig ingenting!" afbrød hun ham og knyttede hånden. "Vil du luske dig ind i min fortrolighed, som du har lusket dig ind i min stue?"

"For Guds skyld, Betty!"

Hun gik hen til døren og rev den op med et ryk.

"Sofie! – Nå ... kommer De? – tænd lys herinde, og gå så ud i Deres kammer."

Sofie var længe om at finde tændstikkerne i sin lomme. Hun trådte fejl, da hun skulle op på en stol for at trække hængelampen ned, og hun kunne ikke få vægen til at fænge, men måtte stryge tændstik efter tændstik, inden det lykkedes. Hendes hænder rystede, da hun rullede gardinet ned – så fo'r hun med forklædet over øjnene og skyndte sig ud.

"Må jeg blive?"

"Nu er du jo her engang – Men lad os gøre pinen kort."

Hun satte sig ved bordet og tog et arbejde af sin sykurv.

"Har du ikke et ord at sige mig?" spurgte han mildt og blødt og satte sig tæt ved hende.

"Jeg venter på, hvad du kan ville mig."

Han trommede med fingrene på bordpladen og slog det ene ben over det andet. Hans mundvige begyndte at dirre, han gjorde en bevægelse, som ville han springe op, men tvang sig og blev roligt siddende.

"Ja ... jeg har jo rigtignok noget at sige dig. Folk, der har været gift i to år og så ladet sig skille, har vist i reglen noget at sige hinanden, når de ses efter år og dag."

"Som regel ikke, tror jeg."

"Nå, det tror du ikke?"

Hans mund fortrak sig til et hånligt smil, mens han så på hendes arbejde.

"Formodentlig til fattige børn?"

Hun nikkede.

"Holder du hund?"

"Jeg havde en hund," svarede hun roligt. "Men den døde. – Det gjorde mig ondt – meget ondt. Jeg holdt af den."

"Det vil jeg tro. Den var jo også en passende genstand at kaste sin kærlighed på. – Nå ... og så går du naturligvis i kirke et par gange hver søndag?"

"Nej. Desværre! Du tog min tro fra mig."

"Den kommer nok igen!" råbte han og sprang op. "Den kommer nok igen! Vær du bare rolig ... den passer alt for godt til resten. En fåret, sødladen præst midt i alt det nips ... Din stue, dit liv, din sjæl ... Nips – nips alt sammen. Å, jeg fæ, der kunne tro – –;"

Han løb op og ned ad gulvet og lo spotsk.

"Ja ... jeg troede det virkelig. Jeg fæ, der kunne – he!"

Hun lod sytøjet falde i sit skød, slog armene over kors og så hen for sig.

"Jeg ved ikke, hvad det er, du ikke kan tro. Men jeg har ikke givet dig anledning til at tro noget som helst. – Jeg veg ud af dit liv, omtrent som jeg kom ind i det ... viljeløs, bedøvet – overvældet af det, der skete. Og siden har jeg ikke krydset din vej."

"Viljeløs ... bedøvet?"

"Ja. Jeg vidste ikke, hvad jeg gjorde, da jeg holdt bryllup."

"Der var da ingen, der tvang dig. Og du kom da til at elske mig."

"Jeg kom til at elske dig."

Han satte sig igen, og hans stemme blev blød og mild ligesom før.

"Kan du huske den dag, vi sås sidste gang ... hos overpræsidenten? Hvor vi var rolige begge to. Husker du manden, der spurgte, hvor *jeg* var henne? Han kunne slet ikke tro, at den herre, der sad og talte sådan med dig, var den, du

skulle skilles fra. – Og så vore aftaler ... vi skulle være venner ... når der var gået nogen tid, skulle vi ses. Der var dog en forunderlig fred over den dag."

"Det var der," svarede hun, og hendes stemme rystede lidt.

"Og du har ikke glemt den?"

"Dagen? – Nej. Det var den sidste dag, jeg havde fred. Jeg fandt det så smukt og godt alt, hvad du sagde. Jeg så min fremtid så klar ... ensom og trist, men klar og slet ikke håbløs. – Men det var fantasteri alt sammen."

"Betty!"

"Jeg vidste slet ikke, hvad det var, jeg gjorde, skal jeg sige dig. Først da jeg kom hjem – *her* hjem, forstod jeg, hvad der var sket. Først da så jeg virkeligheden i øjnene ... den tomme, tomme virkelighed. Og så vidste jeg, at jeg var smidt på gaden."

"Og så fyldte du dit liv med skødehund og basar-syning og den slags ting?"

"Jeg forstår ikke din spot. Du havde kasseret mig som din hustru ... var det så din mening, jeg skulle danne mig til det, jeg aldrig kunne blive?"

"Tror du da ikke, jeg havde mindste ret?"

"Det ved jeg såmænd ikke. Det kan godt være – – men det lå jo slet ikke for. For mig var der ikke andet at gøre, end se at finde mig selv igen ... alt det, jeg ejede, inden du kom til mig. Nu var jeg jo ikke længer et stykke af dig. Jeg skulle agere et eget, selvstændigt menneske. Så tog jeg det alt sammen frem igen – alt det hos mig, du havde kuet og skræmmet. Jeg satte stumperne sammen, så godt jeg kunne. *Helt* blev det jo ikke, men dog så tåleligt. Og jeg er heller ikke færdig endnu, men for hver dag der går, kommer jeg nærmere til målet."

Han havde rejst sig og stod og så på hende. Men hun undveg stadig hans blik. Så gav han sig til at gå langsomt op og ned ad gulvet, mens han talte.

"Ja, alt det kan jeg jo ikke vide noget om. Jeg er kommet for at spørge dig, om du vil lade det skete være glemt og komme til mig igen. Mit hjem er trist ... mit arbejde tynger og piner mig. Jeg ... *vi* ... Er jo ikke af den slags, der forelsker sig hver ottende dag. Jeg har gjort, hvad jeg kunne, for at blive erindringen om dig kvit. Og jeg kom snart på det rene med, at det eneste, der kunne bringe glemsel, var en ny kærlighed. Så gjorde jeg, hvad jeg formåede ... jeg kiggede ind i alle øjne, jeg mødte på min vej ... jeg prøvede og håbede og bildte mig både dit og dat ind. Men det gik ikke. Du stod alle vegne i vejen. Du er og bliver min hustru ... jeg kommer aldrig fra dig trods alt, hvad der er sket. – Vil du vende tilbage til mig?"

"Nej."

Hun så på ham – for første gang under hele samtalen. En stund så de hinanden ind i øjnene. Hun knugede sine hænder fast om stolens arme, pressede læberne sammen, kæmpede som en vanvittig. Og han var ikke mand for at tyde de vekslende skygger, der jog over hendes ansigt.

Så satte han sig ned med et suk, foldede hænderne om sit knæ og så sørgmodigt hen for sig.

"Ja, ja ... ja, ja da. Jeg fik jo en afgørelse, og det var det, jeg ville. Men jeg forstår det ikke. Jeg forstår det slet ikke."

"Det er ganske sikkert *din* fejl. Jeg har det godt ... meget bedre end før. Jeg lever i fred med mig selv. Den stadige angst for ikke at gøre dig tilpas, den evindelige, håbløse kamp for at blive

noget for dig ... alt det sled mig op. Nu er jeg lykkelig ... så lykkelig som et menneske, der er slået i stykker, kan blive."

"Det er jo godt ... det er jo godt for dig."

Hun tog igen fat på sit sytøj, han blev siddende og stirrede. Minut gik efter minut, uden at nogen af dem sagde et ord.

"Ja, ja ... så går jeg jo. – Vil du ikke spille en smule for mig? ... ligesom i gamle dage? For vi skilles jo som venner ... ikke sandt?"

Hun nikkede og gik hen til instrumentet. Så gav hun sig til at spille og blev borte i tonerne. I begyndelsen lyttede han med blikket fæstet på hende ... så lagde han hovedet tilbage i stolen og lukkede øjnene. Sofie kom ind, men trak sig straks tilbage igen og lod døren stå på klem for ikke at forstyrre sin frue.

Men hun mærkede ingenting, ænsede intet, spillede kun. Tonerne bar hende tilbage til gamle dage ... lykkelige dage og kvalfulde dage. Men altid dage med håb og fortrøstning. De talte til hende om længsler og håb, hun nu havde kæmpet imod hver dag, der gled bort af hendes ensformige liv. Længsler og håb, der sang hende i søvn om aftenen og flettede sig ind i hendes drømme ... sad og så på hende med deres milde øjne, når hun vågnede om morgenen, fulgte hende, jagede hende, til hun dagen igennem dødede dem for at se dem smile og vinke og lokke hver aften på ny.

Al hendes fasthed veg ... hun ville jo så gerne, så gerne følge ham! Hendes blik sløredes ... hun vidste hverken ud eller ind – kun ét: hun måtte blive hans igen. Det måtte jo kunne gå, og hvis ikke ... så hellere alt end dette trøstesløse, kærlighedstomme grå –

Så brød hun af midt i en akkord og brast i gråd.

Om han nu kom og lagde sin arm om hendes liv ... om han sagde hende de kærlige ord blot én gang til!

Hun løftede hovedet og rejste sig. Stuen var tom. Forvirret tog hun sig til hovedet.

Var det hele da en drøm? ... havde han slet ikke været her? Sad han ikke der i den stol – og bad hende følge hjem med sig?

Hun gik hen mod døren, støttede sig hele tiden til væggen, som om hun var angst for at falde.

"Sofie."

"Hvor –? ..."

"Herren gik for lidt siden. Han fo'r lige forbi mig uden at sige farvel."

Hun så sløvt og dumt på pigen.

"... fo'r lige forbi dig," gentog hun.

"Ja. – Men frue ... Frue!"

En episode

"Lig nu stille, dit fæ! Du skræmmer den jo bort for mig. Så ... så – å! tag foden til dig, Andreas. – Så – å ... lad bare mig om resten. Stille, Nikolaj! væk med kæppen, siger jeg, eller jeg skal ..."

"Der er'en!" brølede Nikolaj, sprang op af lyngen og stillede sig i respektfuld afstand fra den store, grønne flaske, hvori hugormen var krøbet ind.

"Ka' den ikke slippe ud mellem fingrene på Dem, hr. Paulsen? – Er den ikke mat så sent på aftningen? – Ka' den vel bide mer end én gang i træk?"

Hr. Paulsen svarede ikke. Han havde proppet flasken omhyggeligt og holdt den op mod lyset for nøjere at undersøge sin fangst. Begge drengene gloede med vidt åbne øjne på dyret, der vred sig i sit fængsel som en besat.

"Se så. Stik nu hjem med fyren, Nikolaj. Nå, af sted med dig! Så kan du fortælle Marie, at du fangede den."

Andreas lo, men Nikolaj truttede mund og lånte sin unge lærer et forbitret blik. Surmulende tog han flasken og gik hjem efter, mens han af og til skulede tilbage med sine udtryksfulde, sorte øjne. Men længe varede det åbenbart ikke, inden han glemte fornærmelsen. Da han var kommet lidt bort, blev han stående, holdt flasken langt ud fra sig og betragtede den med tindrende blikke. Hans læber bevægede sig, og han gestikulerede ivrig med den hånd, han havde fri. Så slap han på én gang flasken med et vræl, greb den hurtigt igen og satte af

sted over lyngen i spring så store, som hans små ben på nogen måde kunne præstere.

"Nu har han fanget den," lo Paulsen, der stod og så efter ham. "Hele beretningen er fiks og færdig, tør jeg bande på. Han er dog den særeste dreng, jeg har set."

Andreas sagde ingenting, men så efter broderen med sit alvorlige, lidt tunge blik og smilte. Så vendte de sig om og gik sammen op ad bakkeskrænten, der løftede sig stejlt i vejret lige foran dem. Snart gik de, snart kravlede de, gled ud og greb fat med begge hænder i lyngrisene. Da de havde nået den kullede top, lagde Paulsen sig ned på maven, rystede sin stråhat af hovedet og gav sig til at stirre ud i det blå med hagen støttet i hænderne. Drengen blev en stund stående ved siden af ham med favnen fuld af planter, han havde plukket på turen.

Mon de dog ikke skulle tage fat på botanikken, som de plejede, når de var ude sammen? Det så ikke ud til det, og så lagde han sig ned i lyngen ved siden af sin lærer.

I lang tid så de tavse over mod vest. Solen gik ned bag bakkerne og morede sig med at sy gylden bræm om de mørke skytæpper, der drog sig sammen om dens leje. Men skyerne var for alvorlige til den slags narrestreger. De lagde sig bare bredere og tungere over solglansen og foldede guldkanterne ind under deres bløde, runde bølger. Så sluktes den sidste glød. Men luften lyste endnu i mindet om den solvarme dag. Hist og her blinkede en stjerne klarere og klarere frem i det blå, erindrende i al beskedenhed om, at også den havde en lysets gerning at røgte.

Andreas så fra siden af hen til Paulsen, om han dog ikke ville give livstegn fra sig. Så hostede han et par gange og rakte en

håndfuld planter hen imod ham. Den unge mand vendte hovedet, stirrede et minut på drengen og på blomsterne og rejste sig så med et sæt over ende.

"Gyvel – visse – krageklo," sagde han gabende og betragtede åndsfraværende sin elev, der noterede navnene på små stykker papir, som han omhyggeligt hæftede til planterne.

Men så med ét fik Paulsens øjne liv.

"Kommer de hjem til te?" spurgte han.

"Nej. De bliver i Tørning. Erna ville nødig. Hun ville helst blive hjemme den sidste tid, de var her, sagde hun til Marie. Men moder sagde, hun skulle."

Paulsen flyttede sig tæt hen til ham og spurgte ham nærmere ud. Andreas fortalte.

"Nå – og så sagde Erna, at hun ville blive hjemme?"

"Ja. Men moder sagde, det gik ikke an. Og den gang holdt tante Line med moder."

"Var Erna vred?"

"Nej. Erna er aldrig vred."

Paulsen sagde ingenting, men brød en lyngkvist itu og puttede den i munden.

"De spørger mig altid om, hvad Erna siger, og Erna vil altid have mig til at fortælle, hvad De siger."

"Fortæller du hende det så?"

"Ja – hvorfor skulle jeg ikke det? Hun vil så gerne vide det. Somme tider bliver hun så glad for det, og somme tider ser hun alvorlig ud. Engang blev hun helt underlig og sagde, at sådan noget havde De aldrig sagt. Jeg havde hørt fejl, sagde hun. Men det havde jeg ikke, for jeg husker hvert ord, De siger."

"Jo vist havde du så!" fo'r Paulsen op.

Andreas så forundret på ham og ville retfærdiggøre sig, men den anden rejste sig i en fart og børstede sine klæder af.

"Nu går vi hjem," sagde han kort og gav sig på vejen.

Forvirret og ulykkelig sjokkede drengen bagefter, og i begyndelsen sagde ingen af dem et ord. Men det varede ikke længe, inden Paulsens ansigt klarede op, og Andreas var straks og uden videre forklaring rede til forsoning. De fordybede sig på ny i passiaren om Erna, og hvad Erna havde sagt, og hvad Erna havde spurgt om. Og drengen fortalte så troskyldigt og ivrigt, som om ingen sag på Jorden var ham kærere at afhandle. Paulsen lagde armen om hans skulder og bøjede hovedet for at lytte, mens hans blik fløj fremad mod præstegårdens hvide mure og mosgroede tag, der tittede ud mellem træerne foran dem.

Det var et sært blik det. Et fugtigt, uroligt blink, en hyppig, uregelmæssig glippen med øjelågene … det så ud, som om cand. phil. Erhard Paulsen stadig havde noget i øjnene.

Og øjnene var det eneste ejendommelige ved hans ansigt. Det skulle da være den lave pande, der var hvid og glat som en ung piges, og kun lige om øjnene svulmede op i et par anselige knuder. For resten kunne man kun se lidt af den – det svære, mørke hår, der var skilt på siden, faldt ned mod det ene øje i en tyk tjavs. Ellers var det temmelig grove, almindelige træk. Men når han – som nu – lyttede, optaget og henrevet af noget, eller når han talte sig varm over en sag – – så var der ånd i hans ansigt. Man glemte de plumpe træk, den ranglede, slet proportionerede figur, hvis mangler landsbyskrædderens kunst yderligere pointerede, og fik indtrykket af at stå over for en personlighed.

Og Andreas, der gik ved siden af og fortalte, var et levende vidnesbyrd om denne personligheds magt. Hvert træk i trettenårs-knøsens fine, blege ansigt var ærligt og åbent, og det var ikke skoledrengesleskeri, der fik ham til at lempe sin holdning og gang, sine ord og udtryk efter læreren og hvert minut spejde efter hans bifald eller mishag. Han så åbenbart i ham en mand, det var værd at ligne.

Først da de nåede havelågen, havde de endt deres Erna-passiar, men så havde de også rede på hvert ord og hver betoning. Den voksne havde frittet og spurgt, og drengen var ikke blevet træt af at fortælle. Hvert spor af mismod var veget fra Paulsens ansigt. Han lænede sig så fast til lågen, at det knagede i det gamle træværk, lo og spøgte med sin elev og så med et lykkeligt smil ud over heden.

"Det bliver tordenvejr. Bare de slipper godt hjem fra Tørning."

Andreas mente, det gik nok de tre fjerdingvej. Så kaldte en klar kvindestemme på dem, Paulsen lagde på ny sin arm om drengens skulder, og de gik op imod huset.

I den åbne havedør stod en ung pige og ventede.

"Skynd Dem ... skynd Dem!" råbte hun dem i møde og stampede med foden i trappen. "Fader kom hjem, før vi troede. Han har ventet længe, og kartoffelsalaten er ganske kold."

Paulsen ville gå ind, men hun holdt med hænderne sin lyse sirtses kjole ud til begge sider og spærrede vejen for ham.

"Først benene af, go'e herre!"

"Ja – men det er jo ganske tørt, frøken Marie?"

Han trak sin ene sko af og viste hende, hvor blank og glat sålen var blevet af gangen på lyngrisene. Men der hjalp ingen kære-mor. Han skulle værs'go blive i vanen, sagde hun, ellers fik

de bare skam af ham, når han kom til København. Troede han måske, folk der gik ind i stuen uden først at tørre benene af? Hun var vis på, at politiet tog sig af den ting. Han skulle bare spejle sig i kapellanen, skulle han!

De lo og gjorde kommers, indtil gruset knirkede under tunge, langsomme skridt. Et øjeblik efter kom kapellanen frem bag buskadset. Han var en lang, duknakket ung mand, ligesom Paulsen. Hans ansigt var indrammet af tyndt, rødligt skæg. På næsen havde han guldbriller, i munden en lang pibe med porcelænshoved.

"Der har vi kapellanen," sagde Marie, "så er selskabet fuldtalligt."

Latteren var med ét forstummet. Marie tog sig et højtideligt ansigt på og gik ind. Paulsen trak skoene på igen, og kapellanen skubbede et par vældige svenske galocher af fødderne. Han stillede dem tillige med piben ordentligt og omhyggeligt uden for døren, rømmede sig et par gange, trak op i sin flip og ned i sin vest og gik ind i spisestuen, fulgt af huslæreren og Andreas.

Derinde fandt de Nikolaj, der anstrengte sig af yderste evne for at vride tænderne på sin gaffel længere fra hverandre, og præsten, der af gammel vintervane stod foran den kolde kakkelovn med frakkeskøderne under armene. Da ungdommen kom ind, forlod den gamle mand sin plads, nikkede, som han plejede, til kapellanen, klappede Paulsen på skulderen og så på ham med sit halvslukte blik. Så satte han sig for bordenden mellem Andreas og kapellanen. Den sidste læste en kort bøn, hvorunder ingen undtagen Nikolaj havde øjnene fra sin tallerken, og måltidet tog sin begyndelse.

Kapellanen var opmærksomheden selv mod sin foresatte. "Ønsker præsten brødet?" – "Må jeg række præsten osten?" hed det i ét væk. For resten talte han ikke meget, men spiste des mere og tørrede en gang imellem guldbrillerne med sin serviet.

"Fangede Nikolaj virkelig den hugorm?" spurgte Marie.

Paulsen fortalte historien, og han og Marie lo, mens drengen blev mørkerød helt op i panden og knugede sin gaffel, som om det var hans agt at kaste den i hovedet på læreren. Den gamle præst så på sin datter og smilte. Han var næsten ganske døv og kunne ikke høre, hvad de talte om, men det glædede ham, at ungdommen morede sig. Kapellanen derimod lo ikke. Han så misfornøjet på Paulsen, rykkede heftigt i sin stol og rømmede sig den ene gang efter den anden.

"Løgn –" begyndte han, og straks efter var han og huslæreren inde i en af deres sædvanlige disputer. Marie, der var blevet alvorlig i samme øjeblik, kapellanen rømmede sig, hørte i begyndelsen efter, men tabte snart tråden og stirrede med spændt opmærksomhed på sin dug, som den unge gejstlige i stridens hede ubarmhjertigt gennemstak med sin gaffel.

Præsten så fra den ene til den anden, nikkede og smilede, legede med fingrene i Andreas' hår og bevægede af og til læberne, som om han talte med sig selv. Men efterhånden blev disputen skarpere, og da den gamle så, at parterne blev røde i hovedet, vinkede han til Maries usigelige glæde med sin serviet og lagde de foldede hænder hårdt ned på dugen foran sig.

Kapellanen brød øjeblikkelig af midt i en hidsig bemærkning og læste fra bords, derefter bød han præsten sin arm og gik med ham ud i haven. Det var noget, han selv havde hittet på. Den gamle brød sig ikke om det, men da den anden lod til at regne

det blandt sine embedspligter, fandt han sig deri og traskede hver aften føjeligt haven rundt ved hans arm.

Marie skyndte sig at få taget af bordet og holdt grædefærdig den mishandlede dug op mod lyset.

"Det er, ligesom når man prikkede kakes," bemærkede Nikolaj grinende.

Men søsteren jog ham ud af stuen, assisteret af Paulsen, der trøstede hende, så godt han formåede, og straks efter gik ned i sit kammer. Andreas ville med, men det fik han ikke lov til. I aften ville han være ene.

Det var nu i og for sig ikke ret tit, huslæreren følte trang til at være ene. Snarere kunne man mistænke ham for at sky ensomheden. I almindelighed opholdt han sig hos familien al den tid, hans skolegerning levnede ham. Han holdt mest af at være blandt mennesker. Selv når han læste, sad han gerne på havetrappen eller ved et vindue med bogen i hånden, læste et par sider, deltog af og til i samtalen og rejste sig så for at spille kroket eller spadsere med præstens ungdom.

Men i aften var det anderledes. Måske fordi Erna ikke var hjemme – måske fordi han følte sig så forunderlig løftet og glad. Hans gang var så elastisk, hans legeme så let. Hans sjæl lå på hans læber, han sang den ud i afbrudte visestumper, løsrevne, kvidrende strofer og pludselige udråb, som han ikke selv forstod meningen af, ikke tænkte det mindste ved. Nu fløjtede han – toner, hvori der ikke var mere sund sans end i spurvekvidder i vår. Nu svøbte han sin stemme i en kendt melodi og akkompagnerede den med ord, der sang og klang og rimede og knitrede og blev et vehikel for hans følelse uden at være tolk for hans tanke.

Nu tog han sig for at stille bøgerne på reolen i orden. Det gik i en flyvende fart – nedtagning, afstøvning, opstilling – – på få minutter var det hele besørget. Så ville han tænde sig en pibe – – nej, en cigar skulle det være! og en af de bedste. Han satte sig overskrævs på stolen foran det åbne vindue, smånynnede og fantaserede og blæste – med hagen støttet i hænderne – røgen ud i den lune sommerluft.

Skulle han gå ud i haven? ned på højen, hvor han plejede at sidde med Erna og Andreas? Nej – nu hørte han kapellanens og Maries stemmer dernedefra, og dem havde han ikke lyst at snakke med.

Han rejste sig og gav sig på ny til at vandre rundt i den lille stue. Så faldt hans blik på en oprevet konvolut, der lå på gulvet. "Hr. cand. phil. Erhard Paulsen", stod der.

Han kom til at tænke på Erna, der havde spurgt ham, hvorfor han altid kaldte sig cand. phil. Student var meget mere, syntes hun. Det betød da noget – det andet ikke – –

I et spring var han henne ved bordet, rev et brev op, han samme eftermiddag havde lukket, dyppede ivrigt pennen og føjede en efterskrift til:

> "Du skal ikke, kære fader! skrive cand. phil. uden på mine breve. Det lyder så forulykket. Kald mig hellere slet og ret student ... jeg er jo da ikke så gammel, at jeg behøver at skamme mig over den titel."

I det samme han satte punktum, kom han til at tænke på, at der i grunden var noget naragtigt i det. Ikke at han selv tidligere havde udbedt sig kandidattitlen – man har jo lov til at skifte mening, og han havde såmænd udviklet sig meget i det

år, han havde været huslærer, – men nu rejste han jo om en ugestid, der kom næppe flere breve hjemme fra, og Erna fik det altså ikke at se.

Den tanke gik sin vej – hurtigt som den var kommet – da hans blik fløj hen over de fire tæt beskrevne sider. Han læste brevet igennem en gang endnu … i begyndelsen sagte, siden højt.

> "… Det er, som om jeg var blevet et nyt menneske herovre! Stilheden på landet gør mig så godt, og hvad er det så ikke for mennesker, jeg lever iblandt! Du skulle se os, når vi sidder sammen og passiarer! Om det så er kapellanen, med hvem jeg disputerer fra morgen til aften, og hvem jeg, som du ved, ikke kan fordrage, så må jeg agte ham. Han er så støt og så sikker, han ved altid, hvad han vil, og udfører det også til trods for alle hindringer. Og så den gamle præst og døtrene! Og mine drenge og tante Line – ja, hende kender I jo. Fruen synes jeg mindst om. Hun er temmelig ubetydelig. Man kan vanskeligt komme i snak med hende.
>
> Du skal bare se en forandring på mig, når jeg kommer hjem i ferien. Jeg er ikke mere det famlende, viljeløse menneske, der aldrig kunne tage en beslutning. Jeg takker jer ret af hjertet, fordi I sendte mig herover! Kuren var god, den har hjulpet.
>
> Og nu ved jeg, hvad jeg vil være! Jeg vil være læge ligesom du! Det er sundt og kønt, når sønnen fortsætter traditionen. Synes du ikke? Harald ville jo også være læge, og det kan jeg huske, du var glad for. Jeg har allerede begyndt at studere lidt zoologi og botanik herovre. Det

skal jeg jo have til kantussen, og det morer mig. Undertiden føler jeg virkelig lyst til at blive botaniker, men det ville alligevel være for abstrakt for mig. Jeg må have en gerning, hvor jeg mere direkte gør gavn ..."

Han tyggede et øjeblik på penneskaftet og stregede så de sidste ord ud.

"... virker mod menneskehedens lykke,"

rettede han det til.

I nogen tid læste han sagte videre, stregede ud og føjede til hist og her. Hans læber bevægede sig hele tiden, som om han talte. Da han kom hen imod slutningen, rystede hans hånd en lille smule, og han begyndte på ny at tale højt.

"... Og så skal du bare se, hvor jeg bliver stadig og flittig! Herovre har jeg fundet mig selv, og jeg tænker tit med glæde ind i fremtiden. Hvordan jeg skal være din amanuensis, når jeg bliver kandidat. Hvordan jeg engang i tiden skal overtage din praksis, og du og moder bo hos mig, når I bliver gamle. Så er jeg vel sagtens gift og hjemfaren – – å, det bliver dejlige tider! I skal se, det bliver godt alt sammen, og efterhånden som det går fremad mod målet med mig, vil du og lille moder nok glemme sorgen over Haralds død. Jeg skal i alt fald gøre, hvad jeg kan, for at mildne den for jer ..."

Det fugtige blink i hans øje blev stærkere, da han lukkede konvolutten og skrev udenpå. En stund sad han tankefuld og så på brevet. Han havde lyst til at fortælle sine forældre om sin

forelskelse i Erna. Flere gange havde han også prøvet på det, men det ville ikke ret gå for ham. I grunden kunne han ikke begribe hvorfor. Det var ikke, fordi han manglede tillid til dem, ikke fordi han var sky for dem – –

Op i hans erindring steg med ét en periode i hans liv, som han ellers kun sjældent tænkte på.

Den lå så langt tilbage – han var en lille dreng dengang. Fader rejste pludselig til København … der kom brev fra ham hver dag i en ugestid. Så rejste også moder derind, og han blev ene tilbage med pigerne. Men få dage efter kom forældrene hjem igen og fortalte ham, at broder Harald var død derinde i den store by – et pludseligt, uventet og hemmelighedsfuldt dødsfald, hvorom der aldrig blev talt i hjemmet. Først flere år efter, da han blev student, havde faderen talt med ham derom uden for resten at give ham nogen ordentlig forklaring.

Men broderens død greb på en besynderlig måde ind i hans eget liv. Han huskede endnu, hvordan hele huset var som lamslået og bedøvet. Han erindrede de besynderlige øjne, hvormed far og mor dagen igennem så på ham, nu deres eneste barn, – – far og mor, der ellers var så strenge og bestemte, og for hvem han i grunden var så underlig bange.

Og så var det, som om de på én gang blev helt andre mennesker. Mors hånd var så blød, fars stemme så mild … han fik kun sjældent skænd, aldrig mere prygl – – han huskede tydeligt, hvordan han i begyndelsen var helt angst og fortumlet over forandringen.

Nu havde han levet sig ind i det, og tænkte kun yderst sjældent derpå. Men i aften var det med forunderlig styrke og klarhed dukket op i hans erindring.

Han rejste sig med et suk, kastede cigarstumpen ud af vinduet og gav sig til at tænde en pibe.

Han ville ud i haven og gå sig en tur, sidde lidt på højen og se over mod Tørning. Den løftede stemning fra før var borte – han vidste ikke selv hvorfor. Men sådan gik det ham ofte. Når han ligesom havde sat seglet på en stemning ved at fæste den på papiret eller tale sig ud – så var det på én gang gråvejr, når han løftede hovedet og så sig om. Han kunne ikke forklare sig det, reflekterede heller ikke videre derover, men ville ned på højen for at søge ind under fortryllelsen på ny.

Da han havde fået piben tændt og skulle til at gå, hørte han en hånd usikkert og ligesom i blinde famle omkring låsen på hans dør. Det var præsten, vidste han. Han råbte ikke: Kom ind! – den gamle kom ind, så snart han havde fået fat i låsen. Han kunne jo ikke høre, om tilladelsen blev ham given eller nægtet, sagde han selv, og føjede spøgende til, at hans minutlange famlen om dørgrebet da i og for sig var høflighed nok.

"Vi får torden, ven!" sagde han, så snart han var kommet ind og med hånden bag øret havde stillet sig tæt hen til huslæreren. "Torden – slem torden, siger de. Marie kan allerede høre det buldre."

Paulsen så ud af vinduet og nikkede.

"Det er slemt – meget slemt. Erna kører jo selv, og både mor og tante Line er så bange i tordenvejr. – Kunne De ikke gå over og køre Dem hjem, Paulsen?"

Den unge mand var bange for at røbe sin glæde over anmodningen ved et alt for ivrigt Ja. Præsten hørte da heller ikke, hvad han sagde, men svarede på formodede indvendinger.

"Ole er gået til byen efter Nikolajs medicin og kommer vist ikke hjem før engang i nat. – Hva' faller? Kapellanen? – Nej – han har ingen forstand på heste. Han har kun tænkt på sjælenes frelse og aldrig haft tid til at lægge sig efter de firbenede, siger han."

Der fløj et smil over præstens ansigt, men det forsvandt næsten øjeblikkeligt. Det kom undertiden, når han talte om sin unge medhjælper, hvis moderne nidkærhed skurrede lidt i det fredelige, gammeldags hjem. Men smilet blev sjældent til andet end en spøg eller en godmodig vittighed; det var, som om præsten til dagligbrug over for den anden gjorde undskyldning for sin og sines verdslighed.

"Ja – så gå snart, ven!" sagde han i døren, da han havde forstået, at Paulsen var parat til turen. "De kører vist tidligt hjem."

Jo – han skulle gå ... springe, løbe, styrte skulle han! Nu var alting igen i orden. Han var på ny under fortryllelsens magt ... lige så meget, nej, meget, meget mere end før! Præsten havde givet ham et tillidshverv, og han elskede ansvar. Det løftede og styrkede ham – han følte sine evners magt og higede efter at vise dem.

Han blev stående et minut og smilte hen for sig selv.

Der var kun to pladser inde i den halvlukkede vogn – det var til moderen og tanten. På kuskesædet måtte hun og han sidde. Det kunne umuligt ordnes på anden måde – ingen tilfældighed, ingen moderlig forsigtighed kunne forpurre arrangementet.

Så greb han sin hat og stak et par cigarer i lommen. Utålmodigt rykkede han potteblomsterne i vinduet til side, skrævede ud over den lave karm og gik nynnende ned gennem

haven. Der var en låge henne i det andet hjørne, men til at gøre sådan en omvej havde han ikke tid. Han brød gennem nøddealleen, så det knagede og bragede i grenene, kravlede på alle fire over det mosgroede, forfaldne stengærde og skød genvej over marken, langs hegnet, hvor de vilde roser duftede mod regn og prøvede på at fange ham i deres tornede grene.

Det rumlede stærkere og stærkere og lynede uafbrudt. Skyerne lagde sig så tungt og tæt, at det blev ganske mørkt. Nu og da smældede et par tunge regndråber over buskenes blade. Han styrtede af sted uden at se sig for, snublede og faldt og gik videre, løb et lille stykke og blev somme tider stående, når et og andet faldt ham ind. Det tog tid at arbejde sig over mosen. Men han gik den korteste vej, sprang over vandrenderne, balancerede på de smalle jordstrimler mellem tørvehullerne, ledet af instinktet som et barn, der går med livet i hænderne uden at tænke på faren.

Til sidst nåede han ud på landevejen, og så styrtede regnen ned i strømme. Men der skulle mer end et lumpent regnskyl til at slukke ilden i hans blod. Strålende glad, men våd til skindet og med tilsølede klæder holdt han under buldrende torden og knitrende lyn sit indtog i Tørning præstegård.

Hans madmor var rørt, og den Tørning præstekone var rørt. Tante line trykkede varmt hans hånd, og Erna sendte ham et blik, der var mere værd end hele resten. Den Tørning præstemand og en tilstedeværende nabopræst så til hinanden, drog et lettende suk og modtog den unge mand med uskrømtet glæde. De mønstrede ham fra øverst til nederst og skubbede ham leende ind i stuen. Han lo og de andre lo. Vandet drev af

ham – han skulle vrides! råbte præsten. Og hænges til tørring! sekunderede nabopastoren.

"Stine!" råbte husherren ud af døren. "Kom herind, og tør op efter kandidaten, og giv ham tørt på!"

Stine trak af med kandidaten, og hendes husbond var halvkvalt af latter over sin vittighed, som han gentog atter og atter, uden at den egentlig blev bedre for det. Og da Paulsen kom ind, iført en af præstens sorte dragter, der var for kort og for lang og for vid og for snæver, og da lystigheden havde sat sig lidt, så kom den egentlige årsag til glæden så lumskeligt for en dag. Man hørte en bordplade blive smækket ned, en vedvarende raslen og små korte slag, som når et spil kort lægges i orden. Så dukkede en lille trivelig fyr frem af pufkrogen, strøg sig om munden med bagfladen af sin højre hånd og meldte i opvartertone, at "nu var der rettet an".

"Nu har hjælpelæreren vorherredød sat kortene frem!" udbrød værten i dyb forbavselse. "Det er da også pokker til menneske! – ja-a ... så er det vel bedst, vi får os en lille l'hombre, mine herrer?"

Paulsen protesterede. Han havde lovet den gamle præst at køre straks ... de blev bange derhjemme, hvis det trak ud ... der kunne virkelig ikke være tale om at blive.

Men der kom han galt af sted. Køre hjem i sådant et vejr. Troede han, noget ordentligt menneske udsatte heste og vogn og liv og lemmer i stedet for at vente en timestid? Jo-o. Han var nok en dygtig kusk! ... en dejlig fyr at betro damerne til! Nu satte han sig værs'go' pænt ned på sin lille hale og tyrede en lille l'hombre.

Han gav sig, da han kun fik lunken assistance af damerne, og alt i alt ikke havde noget imod at glæde sig til hjemturen en stund endnu. Værten var i glimrende humør. Han vandt – som altid – og indkasserede sine medspilleres jettons under mere eller mindre fine vittigheder. Nabopræsten fik heller ikke i aften den revanche, han stadig havde til gode. Så blev han i dårligt humør og gnavede på kandidaten, som lyttede efter Ernas bløde røst inde i den anden stue og tog mod skænd og ros og alt muligt med samme strålende øjne og samme lykkelige smil om munden. Hjælpelæreren stod bag Paulsens stol, kiggede i hans kort og gav ham råd, sjæleglad over kun at være tilskuer. Han blev kun brugt i nødsfald, og hver gang det skete, var han yderlig fortvivlet, han spillede kun slet og havde allerede tabt en betydelig del af sin løn til pastoren.

Så bankede det pludselig på døren. Niels Gårdskarl skubbede sig ind på hosesokker og meldte, at der var bud efter præsten. Ane Per Hans' holdt nok på at dø i nat.

"Å, herre Gud!" sukkede pastoren og lagde ydmygt og stille sine kort ned. "Vil Vorherre hente det gamle skind netop i nat? – Ja, det er jo så livets gang."

Med et langt blik over spillebordet rejste han sig, attraperede lykkelig hjælpelæreren, der var i færd med at stikke af, og anbragte fyren ved kortene. Efter en lille opmuntrings- og formaningstale til suppleanten gik han ud, kom tilbage igen med hat, paraply og galocher for at tilføje endnu et par råd og advarsler og forsvandt så definitivt.

Og med ham gik gemytligheden. Paulsen blev ikke opmærksommere, nabopræsten vandt ikke, – hjælpelæreren

sad på kanten af sin stol og så sig om med et over al måde spændt og mistroisk udtryk i ansigtet.

Det var ikke morsomt i længden. Hjælpelæreren hobede bommert på bommert, præsten skændte, og Paulsen begyndte at blive nervøs. Så kom endelig damerne og meldte, at nu ville de hjem.

"Fa'nen til sving!" erklærede Niels, da den kluntede vogn drejede ud af gården.

Og så holdt han et foredrag for hjælpelæreren om kørsel og dårlige kuske, der tog for små sving, og Niels Gårdskarl, der altid tog tilpas sving.

Men hvordan nu svinget var eller ikke var, så luntede de gamle heste så jævnt hen ad vejen. Ganske småt og forsigtigt, som det sømmer sig erfarne heste, der drager den grå, adstadige alderdom eller den tåbelige forelskede ungdom. Det værste uvejr var trukket bort. Af og til faldt der et par regndråber fra de tunge, sorte skyer, der stadig hyllede det hele i mulm. Nu og da glimtede et lyn, oplyste for et sekund buskenes blanke, drypvåde blade og gjorde så bagefter mørket endnu tættere.

Under vognstangen hang en lygte, som dinglede frem og tilbage og kastede sit flimrende tællepråselys ud i den sorte nat. En gang imellem kom et vindstød ... ellers var luften stille og sval. Man hørte ikke andet end hjulenes dæmpede rumlen på den opblødte vej og hestehovenes klikkende slag mod flintestenene.

De to inde i vognen var tavse. En gang imellem bøjede præstekonen sig frem og ville sige noget til de unge på bukken.

Men tante Line greb hver gang søsteren i armen, rystede misbilligende på hovedet og lagde fingeren på munden.

"Vær nu fornuftig, Karise!" hviskede hun.

Og da Karise også rystede misbilligende på hovedet og slet ikke syntes særlig oplagt til at være fornuftig, så trak tante Line resolut det skrå vognvindue op og prækede for ni hundrede og ni og halvfemsindstyvende gang for sin søster over teksten: "Unge mennesker har bedst af at råde sig selv."

Så fik de ro, de unge. Ro til at tale – de vidste ikke selv om hvad. De spurgte og svarede, talte og fortalte, og hvor sagte og blødt ordene så faldt ... der var ikke en stavelse, der gik tabt, ikke en betoning, der blev misforstået. Ord, der kun åndede elskov uden at nævne dens navn, tanker og ønsker, der bluedes over deres egen dristighed og gemte sig under en ordstrøm, der aldrig standsede, altid randt og hvert øjeblik røbede, hvad den dulgte under sin skælvende overflade.

Han havde ikke øjnene fra den unge pige, der sad ved siden af ham. Regnslaget havde hun strøget tilbage, og store dråber satte mørke pletter på skulderen af hendes lyse, uldne kjole. Hun var varm. Hendes kind blussede som hans, hendes blik mødte hans, og det var ikke flygtige, stjålne, undselige øjekast – hun så ham frit og fast ind i øjet, gav sig hen som ingen sinde før.

Han tænkte på den mistro, hvormed hun oprindelig havde mødt ham. Han erindrede, hvordan hun havde søgt at gribe ham i usandhed og modsigelse, ... hvordan hun havde lagt mærke til hans mindste ord. Hun havde siddet og studeret hans ansigt, når hun troede, han ikke så det. Hun havde fra dag til

dag givet agt på hans forhold til børnene, til kapellanen, til den gamle præst.

Og nu –! Ja, det var ikke kommet gradevis, lidt efter lidt. Hun kunne nævne dagen og timen, da hun tillidsfuldt havde rakt hånden ud imod ham.

Det var en aften, Marie netop var kommet hjem fra et besøg i omegnen. Hun fortalte, hvordan en ung læge havde været hensynsløs og påtrængende imod hende. De sad alle sammen i dagligstuen, præsten og fruen og Erna og tante Line og han selv – som han plejede i skumringen – foran klaveret, musicerende med én finger. Da Marie så havde endt sin beretning, og tante Line lydeligt gav sin forargelse luft, havde han løftet hovedet og set over mod Erna … set lige ind i et par strålende, trofaste øjne, der sagde ham bedre end tusinde ord, at sådan kunne *han* aldrig bære sig ad – det vidste hun, det følte hun … det var for hende sikkert som evangeliet.

Det blik havde afgjort hans skæbne. Det lyste ham så åbent og kækt i møde, fløj hen til ham gennem rummet, ubekymret om, hvem der var til stede, og hvem der lagde mærke dertil. Og det veg ikke fra ham, førend moderen tog hende ved armen og trak hende med sig ud af stuen.

Og det var det samme stærke blik, der mødte ham nu. Han syntes, han kunne se til bunds i hendes sjæl … en uskyldig ung piges sjæl, stærk og sund og rank som det legeme, hvori den boede. En sjæl, der havde fået større vinger, end den havde brug for herovre på heden, og som så omsatte sine tanker i drømme.

Han vidste jo også, at hun havde fundet sine drømmes helt, og den styrke og renhed, hvormed hendes blik fortalte ham det, fik ham til at fare sammen – han vidste ikke selv, hvorfor. Og

hvorfor tog han ikke hendes hånd og fortalte hende, hvor højt han elskede hende? Hvorfor viste han hende ikke de farverige fantasibilleder, der fyldte hans sjæl, når han vendte blikket mod fremtiden – fremtiden, der ikke viste ham andet end et lyst og lykkeligt lille hjem med plads til de to og til ingen anden i verden?

Det vidste han heller ikke selv. Men han gjorde det ikke.

Så slingrede lygten pludselig stærkt og gik ud. Paulsen holdt og ville stå af for at tænde den igen, tante Line og fruen stak hovederne ud hver på sin side og spurgte, hvad der var i vejen. Men Erna tog linerne og erklærede, at der ikke var det allerbitterste i vejen … hun kendte bakken og det bratte sving dernede ved engen ud og ind, og havde de først klaret det, så var der jo ikke andet tilbage end den lige, jævne vej til præstegården.

De lo, da de langsomt og forsigtigt kørte ned ad bakken. Det var nok en god skæbne, der havde slukket lygten netop i det øjeblik – de havde jo ganske glemt deres pligter over passiaren! De udregnede chancerne for at vælte ned ad skrænten. Paulsen mente, at man endda kunne finde sig i at brække halsen. Men Erna rystede på hovedet og så frem for sig med et lykkeligt smil: *hun* ville rigtignok helst leve.

Så tog Paulsen tømmerne igen. Men han tog dem, før Erna havde sluppet dem, og lagde sin hånd oven på hendes. De talte ikke mere, så ikke mere på hinanden. Men han trykkede fast den lille hånd, der lå i hans, og først da de svingede ind i gården, drog hun den sagte og lempeligt til sig.

Han ville ikke gå i seng, men stod i sit kammer ved det åbne vindue og stirrede ud i natten. Luften var så frisk og sval, ikke

et vindpust rørte sig mere. Tungt og langsomt faldt regndråberne fra træerne, ellers hørte han ikke en lyd.

Så fyldtes luften på én gang med toner. Det var Erna, der spillede. Hun kunne heller ikke sove og sendte ham nu sit godnat – den "Lied ohne Worte", de begge holdt så meget af.

Den melodi rummede ligesom deres kærlighedshistorie. Den havde beseglet freden efter deres eneste uenighed. Når hun spillede den, spillede hun for ham alene, hvem der så for resten var i stuen. Han kunne huske deres glæde, da det viste sig, at de begge sværmede for den.

Og nu i aften, da den bløde, stemningsfulde melodi igen klang i hans øre, tog tonerne skikkelse for hans fantasi. Han så dem vanke om derinde mellem træerne, klædte som hans lønligste håb og fagreste drømme. Venlige feer, der blev hos ham, længe efter at spillet var hørt op, stod vagt om hans seng, mens han sov, og kyssede hans øjne, da han vågnede.

Så kom de sidste otte dage.

Underlige, stemningsrige dage, hvor vemod og jublende fryd var kædet så tæt sammen. Dage, hvor alting var strålende skønt, og sindet forunderlig løftet … hvor de sendte hinanden så varme og dog så usikre blikke, … hvor stemmerne vibrerede uden mindste anledning. Dage, hvor den lystigste latter pludselig afbrødes af tanketung stilhed, hvor den kådeste leg gik over i dæmpet, alvorsfuld passiar, hvor de drømte hver for sig og begge om det samme, hvor alle drømme, alle tanker rummedes i ét ord: *Farvel*!

De spillede kroket for sjette-sidste, femte-sidste, fjerde-sidste gang og holdt på det flygtende nu i en uendelighed af

ekstraspil. Der manglede en kølle, og det var stadig Paulsen og Erna, der måtte enes om én. Hver gang han tog den, lagde han sin hånd oven på hendes. Så skælvede de unge mennesker over alle lemmer, deres kinder blussede, deres øjne duggedes. Og de turde ikke for alt i verden se på hinanden.

De gjorde udflugter til de steder, de havde holdt af, spiste deres medbragte mad i lyngen, drak af samme glas … Paulsen efter Erna og Erna efter Paulsen. Og altid vendte han glasset, så hans læber berørte det sted, hvor hun havde fæstet sine.

Hver aften når han stod ved sit vindue og stirrede ud i haven, klang den samme melodi ned til ham fra dagligstuen. De talte aldrig om dette deres kærligheds godnat. Men når de skiltes ved sengetid, læste de i hinandens øjne, at dette håndtryk ikke var det sidste … der var ét endnu, varmere, ømmere, tusinde gange mere værd, fordi det blev bragt uden vidner.

Og hver aften gennemlevede han på ny sin kærlighedshistorie, dag for dag, punkt for punkt – –

De underlige døde øjeblikke i hans liv kom ikke mere. Han syntes, han havde fået bugt med slappelsen – den pludselige synken sammen, der skyggede over hans ensomhed og stundom slog ham med rædsel, så han skyndte sig ned i stuen for at søge beskyttelse hos de andre.

Han var vis på, at han var blevet stålsat herovre, betaget som han var af naturens og menneskenes imponerende ensidighed. Han beundrede kapellanen med hans ubøjelige pligtfølelse, om hvilken livets mere og mindre behagelige tilfældigheder fik gruppere sig, som de kunne bedst.

Han beundrede den gamle præst, der gik omkring og smånynnede og smilede og nikkede, tilsyneladende hensunken

i en døs; men svag og døv og blind som han var, iagttog han mere, end nogen kunne ane, og forbavsede ikke sjældent ved pludselige, forunderlig klare og skarpe glimt af et dybt, harmonisk sind.

Der var over det hele en så vidunderlig velgørende fred og harmoni ... ingen tvivl, intet mismod.

Så kom der en af de allersidste dage et brev fra hans moder. Et godt og kærligt og forhåbningsfuldt brev, sådan som en kærlig moder skriver til sit eneste barn. Men der var et sted i brevet, der knugede og tyngede ham ... et par ord, der lige med ét slukkede hans lykkes sol og viste ham tilbage i den gamle døde, slappe, viljefattige tilstand.

"Det er godt, du har vundet dig venner derovre," stod der. "Og jeg er vis på, de mennesker er dit venskab værd. Men glem ikke, min kære dreng, at du er ung endnu! Dit ophold i præstegården er jo måske kun en episode i dit liv. Måske glemmer du den snart, når ny forhold og ny omgivelser lægger beslag på dig. Du skal jo først til at prøve livet nu. Glem ikke det, min egen dreng! Husk det bestandig ... for din egen skyld, og for dine venners. Og mest af alt for hendes skyld, den unge pige, du sjældent nævner i dine breve, men som din gamle mor naturligvis godt kan se, du tænker mere på end på alle de andre, når du fortæller om dit lykkelige liv derovre."

Hvor han kendte den kvælende fornemmelse, der tog alt vejret fra ham og gjorde ham hed og kold og snørede hans hjerte sammen i pine! Og hvor var han vred på sin mor, der kunne nænne at rive ham ud af hans drøm.

Men hun kendte ham så godt. Og hun havde fuld ret til at advare ham mod et skridt, der kunne blive grumme

skæbnesvangert og berede ham mange bitre timer. Og han ville ønske, hun havde ladet ham i fred.

Han blev så usikker, som ingen sinde. Han skyede Erna, gik lange ture, gemte sig op mellem buskene i et hegn og lå og stirrede og led. Og så løb han fra tankerne og til hende igen, døvede sig med hendes blik og hendes ord for at pines dobbelt bagefter.

De andre mente, det var bedrøvelse over afskeden. Ingen kunne gætte hans tanker … allermindst hun, han tænkte på. Præstekonen så nok lidt prøvende på ham en gang imellem. Men tante Line passede på hende og stred tappert for sin teori om ungdommens ret til at råde sig selv.

Erna forstod ham så godt og tog ham, som han var. Hun havde intet ønske, intet begær. Hun forstod, at når de sås igen, så ville alle tankerne få ord. Og hun vidste så sikkert, at de ville ses igen.

Og Paulsen greb efter hendes stille, tvivlløse vemod, som den skibbrudne efter den sidste planke. Hvad ville han være uden hende … hvad skulle han gøre uden hende? Der var ingenting *sagt*, men der var sket så meget, så meget, som aldrig kunne glemmes.

Så jog han alle pinefulde tanker på flugt og løj videre på forelskelsens dejlige, dårende løgn.

De sad alle på kapellanen nær i dagligstuen. Vognen var trukket ud i gården, Ole striglede og vandede de sorte heste, inden han skulle køre kandidaten til stationen.

Der blev kun talt lidt. Damerne havde lagt deres sytøj til side. Kun Erna bøjede sig dybt ned over sit arbejde og syede og syede,

som om det var den eneste måde, hvorpå hun kunne holde tårerne tilbage. Hun vidste, at nu var en lys og lykkelig tid forbi. Der kunne komme andre og lykkeligere dage. ... men de, der nu var svundne, kom aldrig mere igen.

Paulsen havde sat sig foran instrumentet og musicerede med én finger. Så rejste han sig, gik lidt op og ned ad gulvet, stillede sig ved vinduet og trommede med fingrene på ruden. Han havde slet ingen ro på sig, længtes bare mod afskeden. Præsten, der i nogen tid havde siddet tavs i sofaen, begyndte pludselig at rykke sig urolig frem og tilbage og se sig spørgende om i stuen.

"Er ... er ..." begyndte han.

Erna forstod, hvad han mente, gik hen til ham og råbte ham ind i øret:

"Kapellanen skriver på sin præken."

Den gamle nikkede, sank igen sammen i sin sofakrog og støttede hagen i de foldede hænder. Så rejste han sig og gav sig til at trave op og ned ad gulvet, mens han begyndte at tale. Det blev intet foredrag, end mindre da en prædiken, men underlige, løsrevne bemærkninger, tit med lange pauser imellem, ord mellem tankestreger – en gammel mands farvel til ungdommen, der drager ud i verden.

Han ville takke Paulsen, fordi han var blevet drengenes ven. Det var så dumt at stille sig fornemt og overlegent over for dem, man arbejdede med, det havde han ikke gjort, og det skulle han have tak for. Så ville han sige ham, hvad han jo sikkert vidste, at de alle havde fået ham kær i det svundne år. Det gjorde dem ondt at skilles fra ham. Men det er godt at skilles, først så ved man, hvad man har, og adskillelsen knytter det bånd, der duer, end fastere.

Så ville han da også give ham sit eget farvel med på vejen. Rigtignok var han en gammel mand, uden for det hele, for længst moden til graven, men han havde dog lagt mærke til et og andet af det, tidens strøm havde bragt hans fædreland. Der var godt, og der var ondt iblandt, enhver måtte for ham have sin egen mening, når han kun havde den til gavns og var den bekendt.

Men hvad der fyldte ham med bedrøvelse i den ny tid, det var ungdommen. Der *var* jo slet ingen ungdom mer i Danmark, ingen varmblodig, højsindet ungdom, der var beredt til at leve og dø for sine idealer. De gamle, der stod på tærsklen til den evige freds rige – ja, de kævledes og skændtes fra dag til dag. De unge var blaserte. Der var slet ingenting, der ret var dem magtpåliggende, slet ingenting, der kunne få deres øjne til at tindre og deres hjerter til at banke. Og når et folk ingen ungdom har, så er det dømt.

Derfor ville han bede sin unge ven fremfor alt bevare sig *ung*, bevare sit håb, sin tro – den være nu, hvordan den ville! Han vidste jo ikke, hvornår de sås igen, og når det engang skete, så stod de måske med tanke mod tanke og mening mod mening. Men det gjorde slet ingenting – bare hans unge ven vidste, hvad han ville, og bare hans liv var i overensstemmelse med hans lære. Nu havde han jo søndag efter søndag set ham i kirken, og det havde naturligvis glædet ham, – det var jo en god og en smuk vane. Men mere var det heller ikke for sådant et ungt blod. Et ungt menneske kan umuligt være på det rene med livets største og vigtigste spørgsmål – – det ville visselig ikke engang være godt, om han var det.

Men i vore dage lever man hurtigt, og den dag kunne komme, før han anede det, da han stod foran et valg. Og så skulle han vælge, styrke sin karakter ved at tage parti. Det skulle han gøre, så meget mere som han nok kunne trænge til at styrkes. Han var ikke nogen stærk karakter, hørte tværtimod til de bløde her i verden – –

Den gamle mand blev ved længe endnu, alt imens han travede op og ned ad gulvet og så frem for sig med sit udtryksløse blik. De fulgte ham alle med øjnene og lyttede i tavshed. Drengene kunne ikke huske, de nogen sinde havde hørt fader tale så længe, og fik en fornemmelse, som om de var i kirke. Og da han endelig tav og satte sig i sofaen, gik hans mange år yngre hustru hen til ham, slog armene om hans hals og kyssede ham heftigt. Så rakte han Paulsen hånden og nikkede venligt til ham.

Hun havde forstået sin mand, og det havde Erna også. Hun så, at hendes far vidste besked med hendes kærlighed, forstod, at hans farvel til hendes hjertes ven rummede et "Velkommen igen ad åre". Hun skyndte sig ud af stuen, og da hun kom ind igen, var det let at se, at hun havde grædt. Men nu var hendes øjne klare, og det blik, der mødte Paulsen, da han rakte hende hånden til farvel, var så dybt og trofast, at han blev helt beklemt om hjertet.

"Lykke på Deres vej!" sagde den gamle præst og lagde sine hænder på hans skulder. "Lykke på Deres vej!"

Et vældigt smæld med pisken, og vognen rullede af sted. Da den nåede bakken oppe ved kirken, vendte Paulsen sig om og så tilbage. De stod alle sammen på stentrappen og vinkede farvel – alle, undtagen Erna. Hun så ikke efter vognen, men gik med

lommetørklædet for munden langs muren ned til havelågen. Han vidste, hun ville ned på højen, sætte sig på bænken og græde sin sorg ud, mens hun stirrede hen over de evigbrune, – evigt uforanderlige hedebakker.

Og vognen rullede og rullede, og Paulsen krøb sammen i sit hjørne.

Foran ham lå livet – og bag ham? Han følte det med en fornemmelse, som om alt godt i ham brast, at bag ham lå – en episode. Hans mor ville få ret. Ikke, at han var mindre forelsket, mindre varm. Men han vidste det alligevel.

Og hvad ville det være for hende, der sad på bænken nede i haven og græd? Han vidste, at for hende var det livet.

Det gav et sæt i ham, og han rejste sig heftigt op i vognen.

Hvad var det her for noget galmandsværk? Var det ikke synd mod hende, synd mod ham at skilles sådan? Om han nu havde talt – –

"Har kandidaten glemt noget?" spurgte Ole og holdt hestene lidt an.

Kandidaten satte sig igen. Han troede nok, han havde alting. Ole kunne gerne køre.

En skærsommernatsdrøm

"Hvor kan De dog sige sådant noget, Tofte! Det er bare for at gøre Dem interessant, er jeg vis på."

Tofte knipsede asken af sin cigar ud gennem den åbne havedør. Men han sagde ingenting.

"Ikke sandt? Det mener De ikke? Det ville jo ligefrem være umuligt! – Hvorfor svarer De mig ikke?"

"Hvad skal jeg svare, frue?" sagde Tofte med et smil. "Jeg kan jo bare sige det samme en gang endnu: jeg længes aldrig ... *ved* slet ikke, hvad længsel er."

"Uf, der er De igen med det smil, jeg hader! – Hvad lever De så af, når De aldrig længes?"

"Af mad og drikke, kære frue."

Hun lo, så det klang ud i haven.

"Hvor det ligner Dem at knibe ud på den manér! Det er i grunden underligt, man ikke bliver ked af Dem – De er så ens."

Nu lo han. Straks så hun lidt fornærmet ud, men så lo hun med. Og de blev ved at le, så katten, der sad ude på verandaen, gik ind i stuen og krummede ryg for at få del i al den fornøjelse.

"Misse mia-av! Komse da, lille misse, komse da! Næh, hvor den er blød og lækker! – De holder jo heller ikke af katte, Tofte? Ikke engang af killinger? De er da ellers så søde!"

Hun tog katten op til sig og gned sin kind mod dens pels. Tofte vippede frem og tilbage i gyngestolen og så på hende. Så rykkede han lidt tilbage for solskinnet, der vældede ind gennem havedøren.

Lidt efter slap hun katten med et lille suk og puffede den temmelig ublidt ned af sit skød. Dyret stirrede forundret på hende og miavede et par gange. Men hendes tanker gik allerede andre veje, og katten listede fornærmet ad den brede solvej ud på verandaen. Der satte den sig med halen snoet om benene og stirrede med halvlukkede øjne ud i den tindrende luft.

"De spurgte mig, hvad jeg lever af, siden jeg aldrig længes. Af øjeblikke naturligvis. Det er den sande vise, der forstår at nyde øjeblikkets lykke. Nu for eksempel. Hvad skulle der i dette øjeblik være at længes efter? Solen skinner, og fuglene synger, og blomsterne dufter, så det er en gru. Men her i havestuen er der dejlig skygge – det hele er ligesom lidt fjernt, lidt afdæmpet; man står og kigger ind på morskaben og er ikke forpligtet til at danse med. Så har De oven i købet været så elskværdig at overlade mig gyngestolen. De har givet mig lov til at ryge, så meget jeg vil – nå, så sidder jeg her og gynger og ryger og ser på Dem. De ved, hvor jeg holder af Dem i morgenkjole. Nej, bliv nu siddende sådan med hånden under kinden – sådan at ærmet glider en lille smule til side og jeg netop kan se Deres håndled. Her kunne jeg sidde hele dagen igennem. En gang imellem vender De hovedet om imod mig og ser på mig med deres store øjne og spørger mig om et og andet. Og så glemmer De, hvad De spurgte om, inden jeg får tid til at svare, og giver Dem til at lege med katten eller flyver rundt som en flue i en flaske efter en spisekammernøgle, De slet ingen brug har for, eller farer hen for at tørre lidt støv af et stakkels forglemt stoleben."

"Fy, hvor De er ækel!"

"Det mener De slet ikke. Men sig mig nu, hvad jeg skulle længes efter. Nej, nu må De ikke gemme det håndled for mig."

"Å, De kunne jo længes efter ..."

"Efter at kysse Deres hånd? Ja, men ..."

"Nu bliver De uartig, Tofte."

"På ingen måde. Bare De vil lade mig tale ud. Jeg ville sagt, at jeg *ikke* længes efter at kysse Deres hånd."

"Synes De, det er absolut nødvendigt at fortælle mig det? Nej, De er forfærdelig uartig, Tofte. I dag keder De mig, vil jeg kun sige Dem."

"Måske. For resten ved De nok, jeg altid er ens. Må jeg så fortælle Dem, hvorfor jeg ikke længes efter at kysse Deres hånd?"

"Gud ved, hvad det skulle føre til! Det interesserer mig oprigtig talt ikke i ringeste måde."

Sollyset vældede ind i stuen i tættere og tættere bølger. Selv katten fortrak, og Tofte rykkede sig stadig længere tilbage. Til sidst nåede han hen foran vinduet, hvor solen grinte ham spottende lige ind i ansigtet. Han rejste sig og så sig med komisk fortvivlelse om i stuen.

"Længes De efter skygge, Tofte?" spurgte hun leende og gik ud på verandaen for at rulle markisen ned.

"De kunne egentlig gerne hjælpe mig lidt, galante herre."

Han gik langsomt hen imod døren, men hun stod allerede på tærsklen igen og kniksede for ham.

"Tak, en postdag for sent, som De ser. De kunne mageligt være sluppet med at skrabe med fødderne. Nu tager jeg gyngestolen fra Dem til straf."

Hun satte sig på hans plads og gyngede ivrigt op og ned. Han gik helt ud på verandaen, lænede sig til balustraden og

betragtede hende ufravendt. Sollyset, der faldt gennem markisen, rødmede alting i stuen – hendes kinder med.

"Hvorfor stirrer De sådan på mig? Tag øjnene til Dem, Tofte!" sagde hun lidt nervøs og rykkede stolen tilbage.

"De er så forunderlig smuk."

"Pyh! Jeg hader mænd, der siger dumme komplimenter!"

Han slog det ene ben over balustraden og gav sig til at smånynne, mens han plukkede vedbendblade. Hun holdt op med at gynge, bøjede sig frem med hænderne på stolearmene og så på ham.

"Tofte?"

"Deres Nåde?"

"De er så forfærdelig kedelig i dag, Tofte. Sig noget, fortæl mig noget nyt! Men skynd Dem lidt – om fem minutter skal jeg ud og lave til frokost."

"Hvad skal jeg sige? Jeg har det så brillant. Så gider man ikke snakke."

"De skulle sætte Dem herind – i flugtstolen der. Her er så dejligt i havestuen, når markisen er nede."

"Ja – og når marquis'en er oppe."

"Det var en dårlig brander, Tofte – i dag er De temmelig umulig. De er bestemt stået for tidligt op."

Mere sollys og temmelig hidsig gyngen op og ned og masser af vedbendblade plukkede i stykker.

"Hys!"

"Det er bare en vogn, der kommer nede på vejen."

"Å, det er vist slagteren. Gør mig den tjeneste at råbe ham an, Tofte. – Uf, jeg hader det menneske! Jeg er ligefrem angst for ham."

"Siger han Dem komplimenter?"

"Nej, han snyder mig så forfærdeligt. – Det er ham. Råb nu til ham, så er De rar!"

Hun løb og lod alle dørene stå åbne efter sig. Tofte råbte til slagteren. Så gik han langsomt ned ad havetrappen, slentrede hen i den fjerneste del af haven og smed sig i græsset under en hængebirk. Langsomt tændte han en frisk cigar, foldede hænderne under nakken og gav sig til at stirre op i løvet.

"En – to – tre – fire – fem gange!" talte hun, mens Tofte allerede ledte efter en ny sten til at slå smut med.

"Her er ikke flere," sagde han. "Nu har vi soldet dem op alle sammen. Jeg tror også, vi har slået smut hver evige aften."

"Nej, vi var ikke hernede i fredags."

Han smilte og kastede en sten, han lige havde fundet.

"Nej se, se! de er jo slet ikke til at tælle!"

Hun lo og klappede i hænderne. Så satte hun sig i sandet; men Tofte tvang hende til at rejse sig og lade ham brede sin frakke under hende. Selv satte han sig i skjorteærmer lidt fra hende, foldede hænderne under sine knæ og stirrede ud over havet.

"Det er bedst, vi går hjem, Tofte. De forkøler Dem."

"Å hvad! Jeg holder nok til det, jeg skal bruges til."

"Det er nu igen en af Deres stygge bemærkninger. Hvad i al verden skal den snak sige?"

"Ingenting. Det var bare en øjebliksbemærkning. Og jeg er et øjebliksmenneske, og jeg ville ønske, jeg kunne suge mit liv i ét eneste dybt drag. Det er der nu ingen udsigt til – så sanker jeg glade minutter og trækker dem på perlesnor."

"Og de triste – hvad gør De ved dem?"

"Jeg glemmer dem. Eller sover dem væk. Har De lagt mærke til, hvor jeg sover i den sidste tid?"

"Å, jeg ved ikke. Jeg synes, De er lige så tidligt oppe, som De plejer."

"Ja, men om middagen. Så sover jeg to-tre timer hver dag."

"Nå sådan. Ja, det ser jeg jo ikke noget til. Så går jeg jo i huset."

"Ja-a. Så går De i huset."

Hun ridsede med parasollen i sandet og fulgte tegningen med blikket. Hovedet havde hun støttet i den ene hånd. Tofte tog en rund sten, blæste sandet af den og undersøgte den i alle ender og kanter.

"Kommer Deres mand ned og henter os i aften?"

"Nej. Han ville tidligt i seng. Han forkølede sig i går."

"De har en god mand, frue!" sagde han.

"Ja, det har jeg!" svarede hun varmt og inderligt.

Blodet fo'r ham til hovedet. Han sprang pludselig op og slyngede stenen af al sin kraft ud i søen.

"Nej, hvor den kom langt, jeg kunne knap se den falde."

Han så på hende med funklende øjne.

"En gammel mand, der har en ung og smuk kone, *skal* være god."

Hans stemme lød besynderlig hård, og hun blev bange. Det varede lidt, inden hun slog øjnene op. Så sendte hun ham et sky blik og rejste sig.

"Nu er det tid at gå hjem, Tofte," sagde hun stille og gik foran ham hen ad stien.

Med et ryk kastede han frakken over skulderen og fulgte hende hen over markerne. Han var blevet bleg, men hans øjne

funklede endnu og veg ikke et sekund fra den slanke skikkelse, der gik foran ham.

Snart gik hun i græsset, snart på stien; hendes sko og strømper var allerede pjaskvåde af dug. Han fik hende til at holde sig på stien og traskede selv ved siden af i det våde græs. Så begyndte han at snakke rolig og mildt for at gøre godt igen, hvad han havde forbrudt, og tog imens sine øjne i vare.

"Her er det sidste glimt af stranden," sagde hun og vendte sig om.

"Hvad er den stump værd, når man har ligget et par timer og stirret på det hele? Det er dumt at se på den tiøre, man har igen af kronen."

"Det ved jeg dog ikke," sagde hun og gik langsomt videre. "Så mindes man da, man har haft kronen engang. De små kig ned til havet liver vejen op, synes jeg; den er så lang og bar."

"Sådan er vejen til al skønhed."

"Så længes man efter det, man skal se, og mindes det, man har set."

"Gør man?" –

Det blev mere og mere stille omkring dem. Køerne brølede en gang imellem nede på engen. Så tav også de. Pludselig blev de opskræmmede af et langtrukkent "God dav" fra en malkepige, der gik dem forbi med sine spande. Ingen af dem havde lagt mærke til hende. Så gik de tavse videre, snart hurtigere, snart langsommere, fortabte i deres tanker.

"De er træt. Vil De have min arm?"

"Tak, det behøves ikke. Nu er vi jo straks hjemme."

De blev stående og lyttede. Kirkeklokkerne ringede solen ned i landsbyen omme bag bakken. Hun bøjede hovedet på skrå og

så hen over marken, mens hun talte slagene.

"Vent nu lidt – lad os få de ni sidste med. De er vist frygtelig ugudelig, Tofte? Ved de, hvad de ni slag betyder? Det er tre for Gud Fader og tre for Gud Søn og tre for Gud Helligånd. – Så, det var det sidste. Nu går vi igen."

Han bød hende tavs på ny sin arm, og hun tog den uden at tænke over det.

"Fortæl mig noget om Dem selv, Tofte. Jeg kender Dem jo i grunden slet ikke."

"Der er ingenting at fortælle. Bare den samme historie som med alle mænd i vore dage."

"Jeg kender så få mænd."

"Ja, det er en barndom som alle andre drenges og en ungdom med lidt svir og sværm. Og så en brudt illusion og en hvileløs manddom." –

"Det lyder så trist. – De har jo Deres moder og Deres søster. Ser De aldrig noget til dem?"

"En gang imellem. Mine veje er ikke deres veje. Jeg er dem mest til forargelse."

"Det er sørgeligt."

"Å, ja såmænd."

"Og den brudte illusion?"

"Ja, den er – brudt."

De var nået til havelågen. Hun lænede sig til stakittet og plukkede langsomt en kornblomst itu.

"Jeg tror, det ville være godt for Dem, hvis De kunne længes, Tofte."

"Vær så min doktor! Hvordan er det så da? Længes De tit?"

"Ja, det gør jeg rigtignok."

"Fortæl mig så, hvordan det er."

"Å, det er dejligt, Tofte! Det er ligesom at drømme. Ja – jeg duer nu ikke til at forklare sådan noget. Somme tider kan jeg ligefrem sætte mig hen og længes. Nede i lysthuset f. eks. – eller inde i det lille kabinet. Så sidder jeg timevis med lukkede øjne. Men jeg sover ikke, må De tro! Min mand driller mig altid med, at jeg sover, men det er ikke sandt. Og hvis nogen kommer og forstyrrer mig, bliver jeg gnaven."

"Da var jeg nok så uheldig forleden dag. De så for resten slet ikke gnaven ud."

"Ne-ej. Den dag var jeg det vist heller ikke."

"Hvad længes De så efter?"

"Ja, det ved jeg såmænd ikke. Det er jo netop det dejlige ved det. Å, De kan ikke tænke Dem, hvad det er for en henrivende fornemmelse. Det er, ligesom om man drømte – og blev båret ganske sagte af sted, og der var nogen, der sang. Nej – den slags ting kan slet ikke fortælles."

"Har De altid længtes sådan?"

"Ja-a. Det har jeg vel nok. For resten er det mest i den sidste tid – siden jeg blev gift," sagde hun pludselig, som om hun gjorde en opdagelse lige med det samme.

Det var efterhånden blevet mørkt. Gangen i haven tegnede sig lidt usikkert, og luften blev klam. Tofte lænede sig fast til lågen og pegede ind mod buskettet.

"Se ned ad den gang, frue," sagde han. "Heroppe er der lyst nok, her kan vi tydeligt se den. Men længere nede bliver det mørkt, og vi ved slet ikke, hvad der er. Det kan være, der sidder en fugl i syrenbusken og sover – der kan godt sidde et par mennesker på bænken og kysses. Det kan også godt være, der

slet ingenting er. – Sådan er det med længslen. Vi ved ikke, hvad den gemmer, og hvor den fører os hen. Men så kan det ske, at der lige pludselig kommer et skærende lys, som viser os det hele."

"Og hvor skulle det lys komme fra?"

"Det besørger tilfældet."

"De taler jo, som om De længtes fra morgen til aften," sagde hun uden at se på ham.

"Jeg tror også, jeg begynder at lære det, frue."

Hun stod i havedøren og pillede nervøst ved sit forklæde. Hendes blik flakkede uroligt om i stuen, fæstede sig så hist, så her – kun nåede det aldrig Tofte, der sad i gyngestolen med hovedet støttet i sin hånd og øjnene rettede lige imod hende.

"Ja men, Tofte –."

"Ingen udflugter … ingen undvigen! Dette her kan ikke blive ved at gå sådan."

Hun lod forklædet falde og stirrede hjælpeløs hen for sig. Så løftede hun hovedet og så på ham. Hendes blik var så bedende, hendes kind så rød, at han uvilkårligt slog øjnene ned og rykkede lidt forlegent i stolen.

"Jeg ved det ikke, Tofte!" sagde hun stille.

Han rejste sig og gav sig til at gå op og ned ad gulvet. En stund fulgte hun ham med øjnene; så tog hun sit sytøj og satte sig med et suk på trinnet til verandaen.

Tofte blev ved at marchere op og ned i tavshed. En gang imellem så hun bedrøvet til ham og syede så videre.

"Nej, det er ikke til at holde ud, Tofte! Sæt Dem nu ned igen og se at blive lidt rolig. Er De vred på mig?"

"Med hvad ret skulle jeg være det?"

"Jeg ved ikke. Jeg er så bange for Dem somme tider, især i de sidste dage. Nu i går aftes, da De kyssede min hånd. – Det er underligt med dem, De ser så rolig ud. Til daglig føler man sig så tryg over for Dem. Hvor kan det være, De somme tider bliver så voldsom?"

"Det kommer vel sagtens af, at jeg er rolig til daglig."

"I dag bliver det vist regn. Så får vi ikke vor tur ned til søen."

Tofte stod og bladede i en bog og svarede ikke. Hun lod sytøjet falde i sit skød og lænede nakken til dørkarmen.

"Kan vi slet ikke mere få det som i gamle dage, Tofte? Det var dog så rart. Alle vore passiarer her i havestuen – og turene til stranden! Kan De huske den dag, vi var ude at ro med Ole, da det begyndte at blæse op, og jeg blev bange? Vi har i grunden haft en dejlig sommer, Tofte."

"Nu er jo sommeren forbi."

"Nej, vist er den ikke nej! Vi kan få dejlige dage i september. Bare De vil se at blive rolig og fornuftig igen. Så spadserer vi og snakker sammen, og De fortæller mig ..."

"Og på den kost tror De, De kan have en fem og trediveårig mand gående til stadighed?"

Hun bøjede hovedet, men sagde ingenting. Tofte legede med tangenterne, spillede lidt og lod så hænderne synke. Stilheden faldt over stuen; et par store, tunge regndråber smældede mod verandaens bræddegulv.

"Du gode Gud, hvad skal jeg da gøre? Det er jo forfærdeligt, Tofte!"

Han vendte sig om og gik langsomt hen imod hende. Hun ville rejse sig, ville gå, men kunne hverken flytte hånd eller fod.

Så stod han stille foran hende, bøjede sig ned og kyssede hende varmt og heftigt.

"Tofte –!"

Han blev stående og så på hende. Men hun sprang op og løb ud på verandaen, stillede sig med ryggen mod balustraden og greb krampagtigt fat i vedbendbladene. Tårerne trillede hende ned ad kinden, hendes bryst steg og sank, men hun så ufravendt på ham med sine store, sørgmodige øjne.

"Det var stor, stor synd af Dem, Tofte!"

"Der er slet ingenting sket, slet ingenting!" sagde han forceret. "Det er bare indbildning, ren fantasi, forsikrer jeg Dem for. Jeg har forskrækket Dem lidt, ligesom i går aftes – det er det hele. Nu er det forbi. – Kom nu ind og sæt Dem ganske rolig i gyngestolen. De bliver våd derude. Nu regner det stærkere – sikke tunge, store dråber!"

Han gik hen til klaveret igen og satte sig på taburetten. Hun kunne hverken sanse eller samle, men adlød ham mekanisk og lod sig falde ned i gyngestolen. Der sad hun stille med blege kinder, øjnene lukket fast i og hænderne foldede i skødet.

"Nu synger jeg lidt for Dem," sagde han, stadig med ryggen imod hende. "Kan De huske, hvor tit De har bedt mig synge et af mine egne vers? Nu skal jeg synge et for Dem."

Hun sad stille uden at svare eller slå øjnene op. Så lod han fingrene løbe hen over klaviaturet, slog en akkord an og sang blødt og dæmpet:

Vel – så lad det gå sådan,
hvor nødigt jeg end det ville!
Du skal glemme den sære mand
og jeg dine øjne milde.
Dagen i dag var skellet sat,
jeg æsked min skæbne kort og brat.
– I morgen var det for silde.

Dagen i dag var skellet sat –
– og ved du, hvad det vil sige?
Sønder brydes de blomster brat,
der hegned vort himmerige;
fuglen bli'er tavs, og blomsten dør,
og livet bli'er koldt og tomt som før,
og alle drømmene vige.

Dagen i dag var skellet lagt,
hvor nødig jeg end det ville.
Fatted først du den skjulte magt
i længselens dybe kilde –
blomsternes bævende suk i vang,
den døvende duft, den fuglesang –
– så kom mit farvel for silde.

Da han holdt inde, stod hun bag hans stol.
"Tofte – rejser De, Tofte?"
"Ja, frue."

"Hvornår?"

"Nu – straks med det samme."

Hun så et sekund på ham med store øjne. Så gik hun hen til havedøren, lænede sig tungt til karmen og så ud i regnen. En gang imellem fo'r hun sammen, som om hun frøs.

"Vent til i morgen, Tofte!"

"Det kan jeg ikke, frue."

"De må ikke rejse ... ikke sådan. Hører De? Det kan slet ikke gå an! Hvad Ville folk sige ... Nej, nej, det er ikke *det*! De må blive her for min skyld ... jeg beder Dem derom. Ikke sandt, Tofte, De gør det jo nok?"

"Nej, frue."

"Og De? Hvad vil så De? Og hvad skal jeg?"

"De? – Å, De savner mig lidt i begyndelsen, så takker De mig, fordi jeg rejste, og så glemmer De mig. Og jeg har jo drømt mig en liflig skærsommernatsdrøm. Nu trækker jeg den på perlesnor og går for resten, hvorhen min skæbne fører mig. – Og så – –"

"Og hvis jeg nu ikke kan trække på perlesnor, Tofte? – Hvis jeg nu ... hvis det nu var ..."

Hun vendte sig om og så på ham med tårefyldte øjne, rød og bange.

"Jeg er jo ikke vred på Dem, Tofte."

Han greb hendes hånd og kyssede den heftigt.

"Far vel, frue!"

– – En time efter gik Tofte ud af gården med sin plaid over armen. Hun stod ved vinduet med lommetørklædet presset mod sin mund og tørre øjne.

Han vinkede med hatten, men hun hilste ikke igen – fulgte ham bare med øjnene.

En historie fra i fjor

Jeg trykkede mig op i mit kupéhjørne og stirrede ud i den klare kulde.

Hen over Vestjyllands endeløse, flade, snelagte marker gled vi. Himlen var så kold, så blank, og måne og alle stjerner lyste, så det isnede en helt ind i sjælen. Sparsomt spredte lå gårde og huse hist og her … en dyb slagskygge i sneen, en månebelyst gavl – foroven strittende ris, en tagrygning og en kridhvid skorsten.

Og midt i sådan en plet levende liv glimtede et lys eller to. De bitte, fjerne blink varmede så besynderligt i rummet.

Efterhånden blev det jo nat, og lysene rundtom døde. Der kom andre marker, der gled og gled forbi – lige hvide, lige flade. De venlige små blink var borte, og jeg følte dobbelt, hvor de varmer, de lys, som menneskehænder tænder og slukker. Og måne og alle stjerner blev ved at stråle deres bitre, kolde lys ned over den glimtende sne …

Kupédøren blev slået op på vid væg. Halvt i søvne hørte jeg en længere forklaring, konduktøren gav til bedste. Men meningen fandt jeg snart ud af; maskinens rør var sprunget, og vi måtte foreløbig blive, hvor vi var. Og vi – en halv snes gnavne, søvnige mennesker – sad der på en lille station, hvis tilværelse ikke mange af os til dato havde anet – klokken ét om natten – i ni graders kulde. Der blev en kryben ind og ud af vognene – en spørgen og sukken og trampen – en strøm af eder og beklagelser og så et styrteløb mod ventesalen for at sikre sig halvtredje alen træbænk til nødtørftigt natteleje.

Jeg tog mig for at stampe en nattetime ihjel hen ad landevejen og gik ud på den anden side stationsbygningen. De flade marker var vi lykkelig dg vel blevet kvit. Terrænet højnede sig rundt om, der var træer og buske på bakkerne, og lidt henne lå noget, der kunne se ud som en skov.

Inden ret længe nåede jeg derhen og gik, hvor slædesporene viste vej i skoven … mellem bøgekrat, der trofast holdt på de tørre blade og byggede hæk i vinter, som de havde gjort i vår … op om en kullet bakke, hvor træerne var fældet på et par stykker nær. De lå i sneen, de faldne kæmper, og strakte grenene fra sig. Hist og her var de savet isønder og stablet i lange favnsætninger – de få, der var gået ram forbi, løftede deres bladløse toppe i den månelyse frostnat, og bitte buske i lange, lige rader over bakken lovede storskov om mange år.

Der stod et menneske lidt fra mig, og han stod der så pludselig, som om han var skudt op af jorden. Han havde vel siddet bag brændebunken foran mig. Nu vendte han ryggen til mig og kiggede hen ad vejen … et spinkelt stykke mandfolk i vinterfrakke og vandstøvler, med gule hårtjavser ned over frakkekraven og en lodden kabuds på hovedet.

Jeg stod godt gemt i skyggen af et træ bag brændet og blev, hvor jeg var. Fyren derude stampede i sneen og spyttede og bandede halvhøjt og kløede sig på benet med hånden uden at tage den op af frakkelommen. Så sparkede han sneen af sine fødder mod en sten – så gik han en halv snes skridt op ad vejen og vendte om igen og kom hen imod mig og vandrede sådan op og ned et par minutter, spyttede og trampede og småbandede. Det var lyst som om dagen, så jeg havde let ved at se hans ansigt. Og hvert træk i det var præget af gnavenhed. Han var

hjertelig ked af at vente, det var ikke til at tage fejl af – sådan et fortrædeligt glimt, han havde i øjnene, og sådan et misfornøjet træk, der lå om hans store mund, som det tynde, blonde overskæg hang ned over uden at kunne skjule den.

Så blev han stående og lyttede. Og straks efter kom der et fruentimmer frem af skoven oppe på bakken og løb ned imod ham, så hurtigt benene kunne bære hende. Hun røg lige om halsen på ham og kyssede ham og knugede ham, som ville hun tage ventetidens gnavenhed af ham med det samme.

Men det nåede hun nu ikke. For han blev stående ret op og ned med hænderne i frakkelommen og rystede hende temmelig ublidt af sig.

"Jeg kunne ikke komme før, Carl ... de gik så sent i seng – – Du må ikke være vred, min egen, egen ..."

"Så ... så, Hanne! se nu til, du ta'r'ed lidt med ro."

Men hun var vist ikke oplagt til at tage det med ro, for hun slog armene om hans hals, og tog ham under armen og omfavnede ham igen og var så lykkelig og varm og pludrende, som stod hun midt i en måneklar sommernat og ikke i tindrende vinterkulde.

"Og her er brændet! – Mon stykket ligger her endnu?" ... Hun løb om bag en favnsætning lidt fra sit skjul og råbte næsten op: "Det ligger her du! det ligger her endnu!"

Så fo'r han hen imod hende, vred som en tysker.

"Hys, hys! er du rent gal? Sæt, nogen hørte dig?"

Men så blev hun lige med ét eftertænksom og dæmpede stemmen.

"Her er folk i skoven i nat, du. Krybskytter. Jeg måtte gå en lang omvej for at undgå dem, men jeg så dem tydeligt. Den ene

var Mads Fanger … du ved, ham fra overdrevet. De læssede et dyr på slæden."

"Nu? for lidt siden? Hvad vej kørte de?"

"Jeg ved ikke – de kommer vel nok denne vej."

"Så må vi gå, Hanne. Kom nu – hører du. Nej, det er bedst, vi skilles her."

"Å pyt. De er såmænd mere bange end vi."

"Kom nu, Hanne. Vi kan jo mødes i morgen eller i overmorgen – sæt, de så os – –"

Han brød af, og de stod begge to et øjeblik og lyttede.

"Hys – hys! hørte du det?"

Der lød noget som et dyrs snøften, og oppe, hvor vejen tabte sig i storskoven, knirkede sneen. Øjeblikket efter fo'r de to om bag favnsætningen og dukkede sig og tav. Så kom en slæde frem på bakken. En mager, gammel krikke trak den fod for fod i sammenbundne rebskagler. En bondeklædt mand gik ved siden af og kørte – en anden sad og holdt på et skudt rådyr. Lige ud for mit skjul holdt manden, der kørte, hesten an med et hidsigt ryk og med et slag af pisken. Det gamle dyr stod stille og gav sig en smule, sank så sammen i bagbenene og hang med tungt hoved og døde øjne. De to krybskytter holdt råd med dæmpede stemmer.

Jeg så over mod de to, der dukkede sig bag brændet. Månelyset faldt lige over dem. Han lå på knæ og bøjede sig frem med stor forskrækkelse malet i ansigtet – hun kiggede bare flygtigt ud mod slæden, vendte sig så om mod ham igen med et roligt smil. Lidt efter var bønderne færdige med deres rådslagning. Den ene tog rådyret om nakken og gik tværs over bakken – den anden vendte køretøjet, satte sig op og kørte

samme vej, hvorfra han var kommet. Øget trak af sted i samme drøvelige tone, og sneen skreg under gængerne sin spådom om mere frost. Så tabte lyden sig i skoven.

Han rejste sig og børstede sneen af sine knæ.

"Der kan du se," sagde han tvært. "Så nær var vi ved det."

Hun lo stille og fornøjet.

"Ja, det er s'gu ikke for min skyld. Det kan du da nok forstå. Mig kan det være lige meget. Men det ender galt dette her. Vi måtte meget heller la' vær at ses, som jeg har sagt så tit. Det er der mindre risiko ved."

"Å nej ... å nej," bad hun bønligt og lagde hovedet op mod hans skulder.

"Ja ... du stoler på min forsigtighed," sagde han og gjorde en utålmodig bevægelse. "Og det gælder dog mere for dig end for mig – uh ... så koldt det er! Det er vist bedst at gå hjem oven på den forskrækkelse."

"Bliv her lidt endnu, Carl ... ti minutter? ... fem minutter? Å tak, tak! Hvor du er sød og god, og hvor jeg elsker dig."

Han satte sig uvilligt på et nedstyrtet brændestykke og brummede en hel del, jeg ikke kunne høre. Hun trykkede sig op til ham og kyssede ham gang efter gang.

"Vi er da ikke krybskytter heller," sagde hun roligt. "Du skal slet ikke tænke så meget på mig. Det er naturligvis galt, hvis nogen så os, men nogen forbrydelse er det da heller ikke. Jeg skulle nok klare mig, kan du tro. Det værste var, at jeg vel ikke fik dig at se i lang tid."

"Jeg fryser," sagde han og gabede.

"Se her ... her." Hun løste en boa af sin hals og bandt den om ham. "Det er også letsindigt af dig at gå ud uden tørklæde.

Husk bare på, du er min – – du har slet ikke lov til at være uforsigtig. Fryser du mere ... hvor?"

"Jeg er så satans kold om fødderne."

Hun lo igen – ganske sagte og fornøjet.

Så trak hun sine galocher af og handsker og muffediser og stablede det alt sammen op til en skammel. Og lagde sig på knæ i sneen og løftede hans fødder op og stillede dem på skamlen – alt under den samme glade, dæmpede latter.

"Sikke narrestreger," sagde han med begyndelsen til et smil, men uden at tage fødderne bort. "Du forkøler dig jo."

"Blæse være med mig. Jeg er så varm, så varm. Tror du, jeg kan fryse, når jeg sidder hos min ven? Hjælper det ikke? Vent lidt ... se her, du ... rejs dig nu bare et øjeblik, sådan. Nu lægger jeg min kjole hen over brændet. Så ... sæt dig nu bare igen."

Der gik en stund med kyssen og hvisken. Hun trykkede sig ind til ham og lukkede øjnene.

"Sig mig et ord, inden jeg går," bad hun ... "et godt ord. Sådan et jeg kan have og tage med mig og tænke på, til vi ses igen."

"Det bliver ikke for det første," svarede han. "Jeg kan ikke forsvare at lade dig rende herud i sådan en kulde."

Hun lukkede hans mund med et kys og rejste sig resolut.

"Jeg fryser mest, når jeg ikke er hos dig," sagde hun. "Men jeg skal nok være fornuftig. Tror du ikke, jeg ved, du bliver syg af den nattekommers? Det er også rigtig stygt af mig. Men jeg længes somme tider så forfærdeligt efter dig. Nu går vi. Tror du, jeg vil ha' dig syg?"

Hun samlede sine ting op og tog dem på. Han gjorde mine til at hjælpe hende, men det blev ikke til noget.

"Du vil da ikke trække de våde muffediser på, Hanne?"

"Jeg putter dem i kåbelommen," sagde hun muntert. "Jeg er så varm som en potte suppe."

"Det er vist det fornuftigste, vi skilles her," mente han og så sig ængsteligt om.

"Kys mig," bad hun ham.

"Jeg er helt gennemkold, Hanne … jeg ville jo gerne følge dig hjem, men du ved selv … siden jeg var syg … Og det er da heller ikke fornuftigt. Vi kunne jo da møde nogen, man er aldrig sikker …"

"Jeg tror du vil, min egen, egen du! Gå du bare lige hjem ad vejen og put dig godt i sengen og drøm en lille smule om din kæreste. Og vær bare forsigtig, hører du? Hvad skulle jeg gøre, om du blev syg for mig. Nu går jeg uden om skoven; jeg er slet ikke bange. Der er såmænd ingen, der gør mig fortræd."

Jeg flyttede min ene fod og trådte på en gren, der knækkede med et dygtigt rabalder. De to fo'r sammen og så hen imod mit skjul. Og så løb han derfra som en vind. Et halvt minut efter var han forsvundet i skoven.

Jeg gik ud på vejen og tog hatten af for hende, idet jeg gik forbi. Hun var åbenbart blevet dygtig forskrækket. Men så løftede hun hovedet og så på mig og gengældte min hilsen så frit og stolt, som var hun rede til at svare både for sig selv og for ham, der benede af deroppe i skoven.

Og hun gik roligt hen ad vejen, uden at skynde sig og uden en eneste gang at se sig om.

En markedserindring

Jeg ved ikke, hvad hun hedder, eller hvor hun er fra. Jeg kender ikke det ringeste til hendes hjemstavn og slægt, de kår, hvorunder hun er vokset op – – kort sagt, alt det, der har bygget hendes skæbne.

Forhistorien mangler totalt. Og af historien selv kender jeg kun et enkelt kapitel … måske det sidste. Det ligner i alle fald sådant et slutningskapitel på en moderne roman, som kritikere og andre skikkelige mennesker ikke kan lide, fordi det rinder ud i en grå, tung tåge, svanger med spørgsmål, fattig på svar, dækkende et halvt menneskeliv i sin barmhjertigheds kåbe.

Jeg ved, hvordan hun så ud. Det skulle dårligt have undgået min opmærksomhed, som hun sad der sidelæns på karusselhesten, rank og trodsig og stirrede ud over markedsmylderet.

Det første, jeg lagde mærke til, var hendes kjole. Den var grøn, græsgrøn, af klart tøj. Så stærk var farven, at det var lige til, de hvide stivelse-skørter, der skinnede igennem, kunne dæmpe den en smule. Og ved den højre hofte flammede en valmuerød sløjfe af håndsbrede silkebånd.

Frem under kjolen stak et par store fødder i røde strømper og lakerede sko. Og hun gjorde sig ingen umage for at skjule dem … spjættede tværtimod hvert øjeblik ud med benene, når hun bøjede sig tilbage for at snakke med et bondeklædt fruentimmer, der red på hesten ved siden af.

Hun var for mærkelig en fremtoning, til at jeg så let kunne få mine øjne fra hende. Og jeg behøvede heller ikke at genere mig.

Hun så åbenbart hverken mig eller de omstående … hendes store, lyse øjne søgte ud over os, igennem os, bort fra os. Ramte hendes blik tilfældigvis mit, var det slukt og tomt.

Men som hendes læber skælvede i vrede eller smerte, eller hvad lidenskab det nu var – sådan lå der trods det forunderlige døde og tomme, både liv og længsel og sjæl i hendes blik. Det var kun ikke bestemt for os. Vi eksisterede slet ikke for hende, intet billede af det brogede markedsliv nåede hendes bevidsthed … den var beredt til at modtage det ene, hun ventede, og den kunne ikke rumme en smule mere.

Der er kvinder, der står ved vejen og venter med hele deres skat i behold, til den kommer, som kan løfte skatten … kvinder, der lader hele skuespillet glide forbi sig uden at skænke det en tanke, lige til den time kommer, da de skal ind på scenen og sige deres store replik … kvinder, som da giver så meget i et blik, et smil, et kys, et favntag, at den stakkels mand, der får det, forvirres i dunkel skamfølelse.

Sådan en kvinde er ikke god at møde for den mand, der har forrådt hende … og noget af den slags lå der over hende, som sad og red på karusselhesten i sin maskeradedragt og stirrede og ventede.

Karussellen snurrede og snurrede og stod stille. Den grønkjolede hoppede af på den modsatte side af den, hvor jeg stod, og blev borte for mig i mylderet.

Og lirekasserne hvinede, og trompeterne skrattede, og gøglerne skrålte sig hæse. Ungdommen klumpede sig sammen, lyttede med halvt vantro, halvt beundrende smil til deres bravader, famlede i lommen efter en femogtyveøre og drev ind bag den klaprende træväg. Børnene løb omkring med fløjter i

munden og farvede gasballoner i hænderne … tyktklædte bønder stod i betænksomme klynger om en hest, målte den med kendermine, følte på dens ben og dens tænder, skævede til hinanden og til dyret, skråede og spyttede og blev stående i stilfærdig spekulation, mens solen bagte på deres brede rygge.

Jeg drev omkring en times tid, så på det ene og det andet og undrede mig over, at der endnu i Danmark fandtes markeder med samme liv og larm og gøgl, som da jeg var barn. Så nåede jeg hen til udkanten af pladsen, hvor et hegn af tjørn og hyld og vilde roser satte skel mod bymarken udenfor.

Jeg stod stille og tændte mig en cigar. I det samme hørte jeg en lyd tætved og så op. Det var den grønkjolede fra før. Hun sad på gærdet med ryggen halvt imod mig og spiste af en honningkage. Nu var hun sunket lidt sammen. Hendes hoved hang ned mod brystet, den ene arm lå slapt over knæene, mens hun stirrede hen for sig og spiste mekanisk.

Da hun havde sat hele kagen til livs, trak hun et ikke overdrevent rent lommetørklæde op af lommen, tørrede sig om munden og viskede krummerne af kjolen. Så trak hun skørterne lidt til side og betragtede de lakerede sko, der var noget medtagne af sølet på pladsen. I en fart fik hun dem af, åndede på dem og gned dem med lommetørklædet, til de skinnede, så det var en lyst. Trak dem så på igen, ordnede sin kjole, halede et par handsker op af lommen og rejste sig for at gå.

Lige idet hun gik forbi mig, så hun flygtigt op med et fuldkommen ligegyldigt blik, uden spor af undseelse eller vrede over, at jeg havde beluret hende. Hun tænkte sikkert slet ikke på

det … hun var så dybt inde i sin egen verden, at jeg begyndte at tro, hun ville blive der for bestandig.

Jeg fulgte efter hende og lovede mig selv, at jeg denne gang ikke så let skulle tabe hendes spor. Men det blev vanskeligere, end jeg troede. Jeg så hende møde det bondeklædte fruentimmer, der kørte sammen med hende på karrusel. De stod og snakkede et øjeblik – så greb hun pludselig den anden i armen og løftede sig på tåspidserne for at se bedre og for så af sted som en pil, puffede og skubbede sig frem gennem mængden uden at se efter den anden.

Men bondepigen fulgte efter hende, og det gjorde jeg med. Jeg kom lige tidsnok til at se dem forsvinde i et telt, der var en god del smudsigere end de andre. Udenfor stod to sigøjnere, der var temmelig til års. De lovede på gebrokkent dansk en god del mere, end man kunne få noget andet sted i verden. Alt sammen for en kontant betaling af ti øre.

Jeg slap ind i teltet. Der var et par hvide puddelhunde, som ikke kunne gøre kunster, og så tre-fire mænd og fruentimmere i forfærdelig snavset trikot og med sult og nød skrevet i hver en mine. De fornøjede publikum i trapez, tror jeg. Ellers lå der henne i en krog et par ynkelige børn på en pakkasse.

For resten så jeg ikke meget af forestillingen, og det gjorde den grønkjolede heller ikke. Hun var kommet helt over i den modsatte krog af teltet, dukkede sig nu og da bag veninden og stirrede ellers ufravendt hen imod den plads, hvor jeg stod.

Jeg så mig om og var ikke længe om at opdage genstanden for hendes opmærksomhed – en mand, der stod lige ved siden af mig. Han var klædt som velhavende gårdmandssøn, trivelig og tætsluttet, lidt duknakket, lyshåret og velbarberet, med stor,

fast tillukket mund og klare, rolige øjne. Han havde forlovelsesring på fingeren, og det samme havde et fruentimmer, der stod ved siden af ham, og med hvem han en gang imellem talte. Hun så mig ud til at være datter af en håndværksmester eller sådan noget, var ganske køn og så sig om med et sindigt, forstandigt blik.

Den grønkjolede tog ikke øjnene fra min nabo, men han lod ikke til at have set hende. Nu lagde jeg mærke til, at hun også havde fået selskab ... en gulbleg, fregnet fyr med hatten ned i nakken og håret ned i panden og hel mængde dingeldangel ved urkæden. En rigtig type på en urtekræmmersvend i en provinsby.

Han trængte sig så tæt op ad hende, han bare kunne. Hans blik gled over hendes skuldre og bryst ... nu bøjede han sig ned og hviskede hende noget i øret. Hun hørte ingenting, ænsede ingenting, blev bare ved at stirre. Så hviskede han igen og gned sig tættere op ad hende. Hun gjorde en utålmodig bevægelse, målte ham fra hoved til fod og flyttede sig en smule.

"Så takker jeg de ærede herskaber for denne gang. Om ti minutter begynder der en ny forestilling, hvor den verdensberømte" osv. osv.

Folk strømmede ud. De to kærestefolk tog hinanden under armen. Den grønkjolede så ud, som havde hun mest lyst til at springe tværs over manegen for at indhente dem. Hun trængte på med en hensynsløshed, der indbragte hende adskillige ubehageligheder. Så løb hun bus på kassen, hvor børnene lå og sov, væltede den og kom til at træde på en af de smås hænder. Barnet skreg, som om det havde en kniv i halsen, og et sigøjnerfruentimmer fo'r til, greb den grønkjolede i armen og

overøste hende med en strøm af skældsord i uforståeligt kaudervælsk.

Jeg ville lige til at lægge mig imellem, men urtekræmmeren kom mig i forkøbet. Sjæleglad over lejligheden til at gøre bekendtskab med sin inklination stødte han sigøjnersken tilbage, brækkede kraftigt løs på det tyske, og tog sluttelig sin portemonnæ frem.

Pigebarnet, der havde voldt ulykken, så forvirret fra den ene til den anden uden at kunne begribe, hvad der var i vejen. Men ikke så snart havde hun armen fri for sigøjnerskens tag, før hun fo'r ud af teltet.

Det var nu just ikke efter den landlige Don Juans kogebog. Han stak i en fart pengene i lommen igen og gik sin vej med lange skridt uden at bryde sig om det spektakel, der blev. Og spektakel blev der. Ungerne brølede begge to, sigøjnersken hvinede og skreg efter noder, og udenfor skrattede alle messinginstrumenterne for at invitere til næste forestilling, hvor den verdensberømte osv.

Den grønkjolede var væk, men urtekræmmeren kunne jeg se, og efter ham styrede jeg mine skridt. Det blev en jagt mellem alle teltgyderne og ind over byens gader og hen på kreaturpladsen og ned ad havnen til. Foran etsteds de to kærestefolk, så – Gud ved hvor – den grønkjolede, så urtekræmmeren, og til sidst jeg.

Men jagten førte ikke til noget resultat. Efter en halv times forløb opgav den unge mand ævred, stillede sig tankefuld uden for en fjællebod og tyggede filosofisk på fem lange hår, der skulle agere knebelsbart. Jeg gik hen til ham, og vi kom snart i passiar.

"Lagde De mærke til den unge pige, der stod ved siden af Dem i teltet … hende i den grønne kjole?"

"Nå da!"

"Gud ved, hvem hun er?"

"Jeg ved det s'gutte. Et satans fikst pigebarn! – Nå, jeg træffer hende jo nok på salonen i aften."

Vi talte lidt sammen endnu og skiltes under gensidigt udtryk for den glæde, vi følte over at have gjort hinandens bekendtskab. Jeg tænkte på at gå hjem, træt af heden og spektaklet, og mine overvejelser i den anledning blev betydelig afkortede, da der med ét brød en skylregn løs, som var det Forsynets agt at drukne markedsdagens Sodoma og Gomorra i de våde bølger.

Virkningen var brat og fuldkommen overvældende. På ti minutter var feltgyderne forvandlet til skidne floder, der skyllede væk for fode, hvad der faldt i deres fang. Teltene dryppede, gøglerne tittede fortvivlet ud over uføret … der var ikke en trompet så skrattende, at den ikke tav, ikke en lirekasse så falsk, at den ikke gemte sig forknyt med sin invalide ejermand i den nærmeste port. Alt, hvad der kunne krybe og gå, var pisket hjemefter … der var så tomt på gaderne, så stille i byen som ved midnatstid.

Jeg sad en times tid ved mit åbne vindue og så ud i regnen, mens jeg nød den pludselige stilhed. Det eneste, jeg kunne høre, var musikken fra byens teater, der lå lidt nede i gaden og den dag gjorde tjeneste som dansesalon. Dansen var begyndt kl. 10 om formiddagen, og nu gik den bedre end nogen sinde, da regnvejret havde fyldt salen med gæster.

Både afstanden og murene dæmpede musikken, og havde markedslarmen endnu fyldt luften, ville jeg næppe have lagt mærke til den ene melodi. Men nu, da der var stille overalt, pinte den dans mig over al måde. Det var den ene og samme melodi, de spillede uafbrudt, en langsom trippe-vals, og et par dybe toner, der kom igen og kom igen, gjorde mig især nervøs. Da så regnen sagtnede lidt, gik jeg ned til havnen og fo'r til søs med min gode ven og færgemand Christoffersens lille flinke sejlbåd.

Det var sent, da vi kom hjem. Månen var højt oppe på himlen og lagde sin glans over vandet så nær op til breddens mørke skove, den bare kunne. Vind var der ikke meget af. Vi gled langsomt ind over reden og havnen og fik tid til at vænne vore øren til larmen fra markedspladsen, der lød helt ud over vandet, vildere og falskere og mere infernalsk end nogen sinde.

Da jeg drejede om hjørnet til gaden, hvor jeg bor, hørte jeg igen de to dybe toner fra teatret. Jeg kom i tanker om urtekræmmeren, der var så sikker på at træffe den grønkjolede ved dansen, og gik derop.

Urtekræmmeren havde ret. Hun var der. Og han lod til i alle henseender at skulle få fornøjelse af sit eventyr. I alt fald valsede hun med ham, så skørterne fløj hende om ørene. Og han var en mester i dansen. Han svingede hende ret og avet om, han manøvrerede med flothed mellem de mange par … aldrig stødte han imod nogen, aldrig kom han ud af takt, men valsede af sted med sin dame fast i armen, venstre arm strakt stift ud og hatten bag i nakken.

Hvor var hun rød og varm, og hvor gav hun sig hen i dansen! Håret stod i et pur om hendes hoved, munden var halvt åben,

øjnene tindrede, og de store, røde fødder sprang så kvikt i de lakerede sko, så det var en ren fornøjelse.

Hun gav sig hen i dansen med liv og sjæl. Men der var ikke gran af hendes lidenskab, der vendte sig mod den flovmand, som var hendes kavaler. Hun dansede for en anden. Hun kastede sin ungdom og sin skønhed, glansen i sit øje, blusset på sin kind … det alt sammen for fødderne af en anden, om han dog ville tage det op.

Hun vidste, at hun var smuk, og urtekræmmeren måtte bære hendes skønhed atter og atter forbi ham, på hvem den kaldte. Hun lænede sig til sin danser, smilte til ham, koketterede med ham … kunne dog ikke han, den anden, se, hvad hun var værd.

Den anden stod henne i salen med sin kæreste. Nu havde han set den grønkjolede. Flere gange foreslog han kæresten at gå, men hun ville ikke. Så blev de og dansede … dansede sindigt og adstadigt som folk, der morer sig, når de skal, og er alvorlige, når de skal. Og rundt om dem hvirvlede den anden sig i armene på en mand, hun ikke kendte, ikke brød sig om, ikke skænkede en tanke. Men på den sindige bondemand var der ikke meget at se. En gang imellem trak en smule generthed i hans mundvige, nu og da var der lidt skyhed, lidt uro i hans blik, men ellers holdt han sig bravt nok.

Jeg stod vel en times tid eller så i min krog. Urtekræmmersvenden trakterede, og den grønkjolede drak, hvad han gav hende. Hun lænede sig tilbage, så kjolen strammede sig om hendes runde bryst … hun foldede hænderne under nakken og lo, så det skingrede gennem salen. Hun slog det ene ben over det andet, så de røde strømper lynede koket gennem mylderet … Hun opførte sig kort sagt meget

upassende, og de andre fruentimmer sendte hende da også af og til yderst indignerede blikke. Men mandfolkene sloges om hende, og hun dansede og lo og vendte stadig tilbage til den gulblege, fregnede urtekræmmersvend, hvis dame hun var.

Der blev en lille pause i dansen, og urtekræmmeren bød sin dame armen for at gå. Hun rejste sig, satte hatten fast og rettede lidt på sin dragt. Så gik parret gennem salen. I døren blev hun stående, vendte sig om også et øjeblik på ham, for hvem hun havde pyntet sig, ham, for hvem hun havde danset. Jeg ved ikke af, jeg nogen sinde har set en bøn så varm, en angst så stor. Han derovre tog også øjnene til sig, hans læber dirrede en smule ... så bøjede hans kæreste sig smilende mod ham og sagde noget. Han vendte hovedet, og den grønkjolede forsvandt med sin kavaler.

Jeg skulle se hende en gang endnu. Klokken var næsten to, da jeg gik ned til posthuset med et brev. Der var stille i byen ... bare lød den evindelige trippevals oppe fra teatret stadig væk med de to idiotiske toner. Ligesom jeg drejede om gadehjørnet, fik jeg øje på et fruentimmer, der lænede sig til muren og stirrede mod de oplyste vinduer i teatersalen.

Det var den grønkjolede. Hendes tøj var krøllet fra øverst til nederst, den valmuerøde sløjfe var revet af kjolen, hatten holdt hun i hånden, kjolelivet var revet op og knappet skævt igen, hendes kinder var hvide som måneskinnet og blankvåde af gråd ... hendes blik var ufravendt rettet mod huset, hvorfra musikken lød.

Jeg blev stående foran hende, ville tale til hende, men vidste ikke, hvad jeg skulle sige. Det var, som om hendes bevidsthed lidt efter lidt vendte tilbage, og hun kom til erkendelse af, at der

stod et fremmed menneske foran hende. Med ét fo'r hun sammen, gjorde kort omkring og løb ned ad det lille stræde.

Det var den lige vej til havnen, og jeg skyndte mig efter hende. Men hun var væk. Da jeg kom ned til kajen, var der intet at se, intet at høre. Vandet lå stille og blankt foran mig, måneglansen tindrede og gled og tindrede på ny … skibene rejste de ranke master som sorte skygger mod den lyse himmel. Langt ude på sundet lyste tre-fire blus. Det var fiskere, der stangede ål. – – –

Mere ved jeg ikke. Ængstelige sjæle, der kan frygte for, at hun har gjort kort proces og gemt sin kval og sin skam under strandens månelyse bølgetag, kan jeg berolige. Der er gået dage siden markedstumlen, og der forlyder intet om, at en levende er blevet savnet, en død fundet.

Skovvænget

Man kunne sejle derover fra havnen, og det gjorde da de fleste. Men det var heller ikke dumt at gå derud, for turen gav appetit.

Gennem byens smudsigste gader, hvor de små butiksruder plirrede mod solen i deres fluesnavs som sløve øjne, der aldrig har åbnet sig i ærlig forundring, aldrig blinket i et muntert smil. Over strandengen, der var bar og sur og råbte med dejlige og billige byggegrunde, så man fik ondt i øjnene af det – – – gennem Johannelund, hvor det gule grus knaste for hvert et skridt, hvor gartnerens saks længst havde fordummet hækkene, og bakkehældets kilder randt artigt og net i regulerede lejer, som det sømmer sig kommunale vandværk.

Så stod man pludselig i skovvænget, hvor hver en plet var vild og fri og skøn.

Det hegn, der satte skel mellem Johannelund og Skovvænget, gemte sig tæt op i løvet, og stakitporten var længst lettet af sine hængsler. Men selv om man gik de gamle portstolper forbi uden at få øje på dem, mærkede man ligefuldt straks, at man var i en anden egn.

For det så ud, som havde hver en busk og hvert et træ slået rod, hvor de stod bedst og ingen anden i vejen.

Der var ingen bænke, men hver en plet rakte bløde arme mod den, som gik forbi. Der var ingen huggede paradeudsigter. Men hver en åbning ind i skovens dyb var som en lønlig indgang til aladdinshulen, og hvert et kig over sund og sø var som et pust fra det fri fjerne, der kom, fordi det måtte komme og komme just her.

Gangene blev smallere og tabte sig i sære snoninger og mystisk dæmring. De klare kildevæld faldt intetsteds melodisk plaskende i stensatte kummer. De listede sig lumskelig under løvet, sprang så pludselig frem med myldrende blink og trilrende toner og sang på deres Wagnersk en dårende melodi, som svandt i skovens mangestemmige kor, til den atter brød igennem og sang og klang et andet sted under brede bøge.

Det var alt sammen gjort med kunst. Men det var den store, den ydmyge kunst, der lytter og spejder og våger og beder og ikke helmer, før den får løst naturens lønligste længsel.

Ind i Skovvænget gik mange gange. Og gik man ad den ene, og gik man ad den anden, så stod man dog til sidst foran "Villaen". Og stod man der, så måtte man tænke, at den var skovens sjæl i sten.

For den var ikke som en gård, der var bygt på godset til ly for ejeren og hans ejendomsret. Ikke som et hus, hvor der blev spist og drukket og ført regnskab, og fra hvis dør nu og da et menneske gik sig en spadseretur mellem træerne.

Man kunne ikke falde på, at den var bygt af menneskehænder sten for sten. Man måtte tro, den var skudt frem af jorden på skovens skønneste plet en dyb og dejlig skærsommernat.

Og som man stod og så, var det, som fik man nøglen til Skovvængets hemmelighed stukket i hånden. Man undredes over det tempel, der pludselig åbenbarede sig, og i samme nu man undredes, forstod man.

Man havde jo, uden at vide det, ventet netop det, man så. Hver dejlighed i tempellunden havde stemt blikket til at møde

just disse stærke linjer, just disse ranke søjler og rene, skønne flader.

Og bøgenes grønne glæde og granernes kirkeklokkeklang og kildens violin og rosernes elskovsild på bakken, – det flød vidunderligt sammen på denne plet, flød sammen og stivnede i sten til en symfoni, hvis toner man sent kunne glemme, og som, når man havde glemt dem, dukkede op i mindet igen for at klinge klart og klinge længe.

Men dørene var stængte strengt og tæt, og alle ruder blændede med hvide forhæng.

Huset var tomt.

Det så ud som et mindesmærke over svundet liv, og var det også. Han, som havde bygget villaen, var død for længst, og det var bare gamle folk, som vidste om ham og hans liv at melde. Og det, de vidste, var ikke stort.

Han var så rig, at det slet ikke kunne tælles i byen. Hans hustru havde så sære, sorte øjne, som aldrig var set der i landet. For resten var de nok ikke rigtigt gifte. Men det var ikke sådan at få rede på, for de rejste tit og langt, og ingen kom til dem, og de kom til ingen.

Doktoren var sagtens den, der vidste bedst besked, – han blev jo hentet derud den dag, fruen døde. Men doktoren sagde ingenting, mens han levede, og nu var han død. Og de derude var døde, – begravet i haven, der var lukket og stængt som det hele hus.

Men de havde efterladt sig et kuld af kraftige børn, som nok skulle sørge for, at slægten levede.

Sønnerne tumlede sig rundt om i fjerne, fremmede lande, og rygterne om deres ekstravagancer kom til byen som eventyr fra en anden verden. Døtrene var store, bredbrystede pigebørn med friske, røde læber og øjne, der så nok så frit og kækt ud i livet. Hver gang rygtet bar bud om slægtens bedrifter til byens stille vande, steg sladderens bølger om det døde hus derude i Skovvænget. Om igen og om igen fortalte man, hvad man vidste, og hvad man troede. Den fremmede hørte med undren beretningen om dette sælsomme, der engang havde haft til huse der på egnen – som ikke kunne gøres efter og ikke gøres om igen, men havde været så stort og fornemt og gådefuldt.

Det hændte sig også, at der groede nye sagn op om det døde hus.

Om aftenen, når dansen gik i Johannelund og lysene blinkede fra restaurationen ud over muntre menneskeklynger, – da var der skarpere skel endnu mellem byens lystanlæg og Skovvænget.

For mens de støjede og klinkede og drak og kyssedes bag buskene, var Skovvænget hegnet med kirkegårdsfred – den der skulle råhed og dumdristighed til at bryde.

Der var to, der gjorde det engang – og netop mens dansen gik i Johannelund.

Skoven var sort som en nat i marts. Villaen lå derude på den åbne plads, og der var mørkt i søjlegangen, mørkt på trappen. Månen stod fuld og klar bag huset, men alt dens lys druknede i løvdyngerne. Og ud af skovens dybe nat og ud af skyggens dæmring krøb gangen i usikkert halvmørke, udviskedes og blev

borte og krøb atter frem og lagde sig for trappens fod som en hund, der vil gøre det godt igen.

Men der, hvor husets skygge slap, brød træernes toppe op af natten i rislende måneglans, så kønne og så klare. Og mellem de blinkende toppe oventil og natten nedentil var der sat skel så skarpt, som der, hvor kammen bryder billedet. Foroven lys og liv og fortælling – forneden tomt og ingenting.

Kun henne ved den sidste søjle krøb en eneste tynd månestrime igennem havens løv. Den strøg om søjlen og faldt så midt i mulmet, der gemte skovmuren derovre. Og der, hvor den faldt, gyngede en lang og løvtung gren op og ned, op og ned, sagte og uafladeligt.

Og natten skred, og trætoppene sejlede i måneglansen. Månen sank bag villaen, og skovens mulm steg som flodbølgen og truede med at drukne de blinkende toppe i sine sorte vande.

Men strimen brød bredere gennem løvet, og pludselig faldt dens lys over to skikkelser – en mand og en kvinde.

De holdt hinanden tæt omslyngede, og deres blege ansigter vendte mod det døde hus. De stirrede, som var de lammede af skræk. For deres øjne faldt de hvide forhæng for ruderne, lysene blinkede, dørene sloges op på vid gab, og mennesker trådte i trappen.

Og ud af døren kom en kvindeskikkelse, rank og ung. Hun gik hen til søjlen, som var omflydt af månelyset, og lyset flød om hende med. Hendes lange hår skinnede blåsort og blankt, hendes øjne strålede i henrykkelse. De hvide arme rakte hun ud i natten, og hendes læber bevægede sig, som om hun talte.

Men de to derude på den åbne plads gav sig pludselig til at løbe og løb i følelsen af synd og gru, som mennesker løber for

livet. Bragende brød de gennem buskadset, sanseløse af angst. Rundt om dem flammede det op af mulmet i lange, lyse luer, og deres bange øren fyldtes af et råb, mer jublende og lydt, end det vanlig høres på Jorden:

"Min elskers røst! Se, han kommer springende over bjergene!"

De to kunne ikke tie med deres rædsel. De glemte deres egen sølle synd og fortalte om kvinden derude i det døde hus.

Så lagde der sig et nyt sagn om villaen, og når mulmet faldt over egnen, var der dobbelt lås for Skovvængets have.

Om "Erotik"

Forfatter: Carl Ewald (1856-1908).
Org.udgave: Carl Ewald: *Erotik*. Jacob Erslevs Forlag, København 1891. Denne udgave er baseret på førsteudgaven.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter Julius Paulsen (1860-1940): *Adam og Eva* (1887).

ISBN 978-87-7628-155-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-431-3 (Ølstykke 2015).

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk